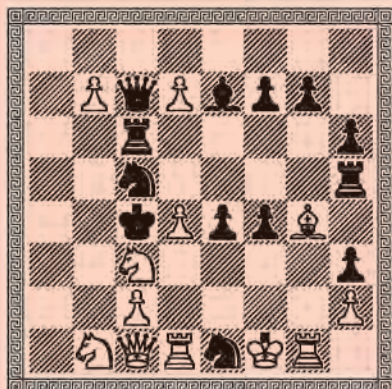

FEDERAȚIA ROMÂNĂ DE ȘAH

/// BULETIN ///

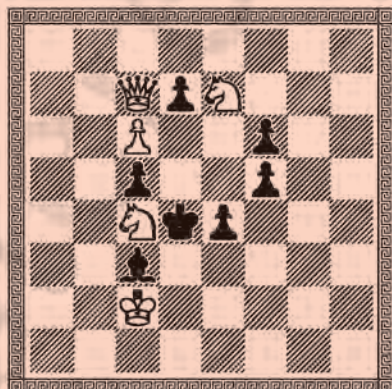
PROBLEMISTIC

AL COMISIEI CENTRALE
DE STUDII ȘI PROBLEME

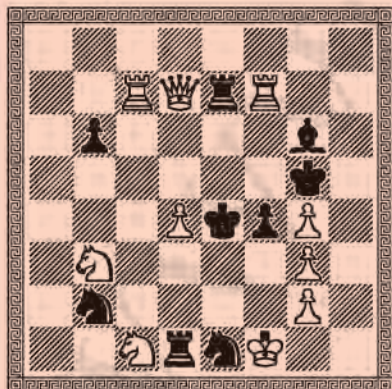
(12+13)

#4

(5+7)

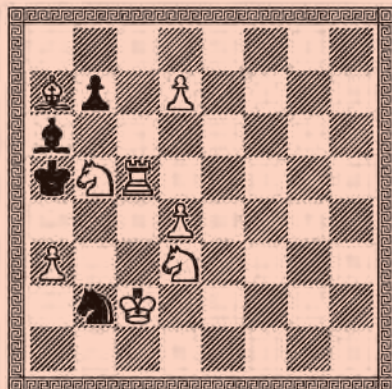
#3

(10+9)

duplex

#3

(8+4)

#2

nr. 83

an XXXV

2005

Soluțiile problemelor de pe coperta 1:

- B - Sam Loyd, *American Chess Journal*, 1/1877 - 1.♘d2+ ♖b4 2.♞a3+! ♜:a3
3.♞b1! (4.♘c4#) ♜~ 4.♞b3#; 1...♜:d4 2.♘b5+ ♜d5 3.c4+ ♜e5 4.♞c3#;
2...♜e5 3.♞b2+(♞a1+) ♜d5 4.c4#; 2...♜e3 3.♘c4#
- P - W. Rangelov, *Šahmatna Misāl*, V/1947 - 1.♞b8 (am. 2.♞g8) d:c6 2.♘:f5+
♜d5/♜:c4 3.♞g8/♞b3#; 1...♜:c4 2.♞b3+ ♜d4 3.♘:f5#
- 3 - A. Taffs, 1957 - 1.♞e7+ ♞:e7 2.♞:e7+ ♜d5 3.♞e5#; 1.♘f3+ ♜f2 2.f:g3+
♜:g3 3.♞h4#; 1...♜e2 2.♞e1+ ♜f2 3.♘d1#
- 5 - J. Nemeth, 1962 - 1.♙b6+ ♜a4/♜:b6 2.♘:b2/d8♞(♙)#

BULETIN PROBLEMISTIC

Colectivul de redacție

Valeriu PETROVICI (coordonare; difuzare)

C.P. 77-09, București - 03.3290

Dinu-Ioan NICULA (redactor executiv)

C.P. 19-63, București - 03.3210

e-mail: nicudin004@yahoo.com

Neculai CHIVU (probleme inedite d#, s#, h#, feerice)

Intr. Bădeni nr. 3, bl. M18, ap. 45, București - 03.0471

Ion MURĂRAȘU (studii inedite; succese compozitori români; articole tehnice)

Str. Saturn nr. 16, bl. D2, ap. 63, Galați - 80.0344

e-mail: imurarasu@galati.astral.ro

Eric HUBER (dezlegări, corecturi, anticipări, punctaje)

C.P. 13-72, București - 02.4240; e-mail: hubereric@yahoo.fr

Marian STERE (tehnoredactor)

e-mail: marian_stere@yahoo.com

**Rugăm a trimite corespondența și colaborările
la titularii rubricilor de specialitate.**

Multiplicare: V.L.D. Grup S.R.L., Al. Lungulețu 6, București

ISSN: 1222-118x

FEDERAȚIA ROMÂNĂ DE ȘAH

BULETIN

PUBlicaȚIE SEMESTRIALĂ
A COMISIEI CENTRALE
DE STUDII ȘI PROBLEME

PROBLEMISTIC

Nr. 83

IANUARIE - Iunie 2005

Anul XXXV

B.P. - Anul XXXV !

O fotografie de grup, în alb-negru, ne înfățișează, cu emoție parcă, trei domni concentrați asupra unei poziții de pe o tablă de șah. Halatul unuia dintre ei îi trădează profesia și, totodată, proveniența pozei: a fost realizată în aprilie 1971 la sediul de la Spitalul Filantropia al Institutului Oncologic din București și cuprinde echipa (astăzi am zice „team”-ul) care a realizat primul număr al Buletinului Problemistic. Componenta ei era: dr. Octav Costăchel (factorul motor al apariției revistei și totodată cel care a asigurat logistica o perioadă îndelungată), ing. Anatole F. Ianovci (creierul ei timp de 15 ani) și ing. Gheorghe Teodoru (președintele din acea vreme al Comisiei de probleme și studii); în caseta tehnică a primului număr mai figura și talentatul compozitor Dumitru Ivana. În format A4, multiplicată prin fotocopiere, revista își propunea o apariție trimestrială, lansând un concurs anual de compoziție (însoțit de cel aferent dezlegătorilor) și unul ocazional, dar prezenta și câteva articole teoretice (în general nesemnate). Stilul sobru, didactic aproape, viza intenția formării unei noi generații de componiști, în special din rândul acelorora cărora mult mai răspândita Revistă română de șah le deschidea apetența problemistică. Din păcate, cu toată reverența făcută Cezarului, difuzarea revistei nu va fi aprobată decât după apariția numărului 3 (odată cu care se expediază și primele 2); nu întâmplător, începând cu nr. 4 în componența redacției intră și ing. Valeriu Petrovici, cel care și astăzi se ocupă de laborioasa muncă de expediere a buletinului către cei care-i așteaptă ieșirea de sub tipar.

Până în 1986, adică până la regretata lui dispariție, maestrul Ianovci își va pune în chip covârșitor amprenta asupra revistei și putem vedea aici o fericită continuitate cu climatul spiritual și cultural interbelic, căci problemistul sibian fusese însuși fondatorul Revistei Române de Șah, în mai 1925. Respectul pe care i l-au conferit ținuta sa umană și intelectuală, ca și popularitatea dată de cele două ediții ale lucrării

Schimbările din decembrie 1989 nu vor marca prea mult Buletinul, care oricum fusese, în esență, o oază de gândire liberă. Dinamismul lui M.M. Manolescu va asigura continuitatea revistei într-o perioadă în care adaptarea la economia de piață nu era defel un joc (de pildă, Revista Română de Șah va sucomba după aproape 7 decenii de existență!). Prin charisma sa, Manolescu reușește să creeze o deschidere atât Buletinului, cât și mișcării șahiste autohtone către spațiul occidental, după ce ecuațiile politice care le vor fi menținut pe un loc stabil în perimetrul est-european se schimbaseră deja. Revista reflectă, prin relatări, participarea problemiştilor români la congresele și campionatele mondiale, unde se afirmă tandemul V. Crișan - E. Huber, care și-au făcut ucenicia ca dezlegători (ba chiar și în calitate de compunători) în paginile BP.

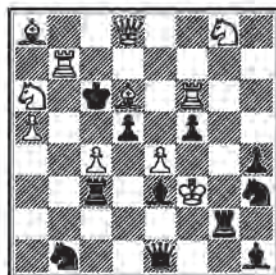
Dispariția neașteptată a maestrului Manolescu, în martie 2003, a descumpănit, pentru moment, Buletinul. A avut loc, însă, o rapidă regroupare de forțe, sub comanda lui Valeriu Petrovici, al cărui nume se leagă, practic, de întreaga existență a acestei reviste. Elanul său s-a conjugat ideal cu tinerețea lui Eric Huber și a subsemnatului (în mod fericit am putut pune, la acea oră, la dispoziție și mijloacele de tehnoredactare), precum și cu sobrietatea lui Neculai Chivu și Ion Murașu. Odată cu nr. 79/2003, a devenit manifestă o preocupare crescută pentru estetica revistei (chiar dacă nu total susținută de posibilitățile de multiplicare), grație colaborării cu persoane specializate în lucrul profesionist pe computer: G. Ungureanu, I. Ghiță și, last but not least, M. Stere (cunoscut istoriograf al șahului românesc și proprietar al Editurii „Gambit”). O primă performanță a fost celebrarea centenarului I.A. Schiffmann printr-un supliment apreciat pe plan internațional pentru elementele inedite din cuprinsul său (iar surprizele de acest gen vor continua!). S-a reluat astfel, o bună tradiție care se încetățenise între 1974-1977, când au apărut 6 suplimente dedicate unor personalități ale problemisticii autohtone (M.I. Stan, S. Than, S. Balcu, O. Costăchel, P. Leibovici, F. Szalai; în 1998 a mai apărut un consistent supliment privind tema Ianovic, realizat de M. Tancău). În tot acest timp, Buletinul a continuat să fie susținut, financiar și material, de către Federația Română de Șah – iar aici trebuie amintite cu recunoștință numele d-lor A. Vrabie, G. Candea, G. Erdeuș și, în prezent, al d-nei Margăreta Juncu, secretar general al Federației.

Pe chipurile celor trei personaje din fotografia anului 1971 se deslușea un anumit calm; noi, astăzi, trăim într-o altă lume: poate mai bună, dar sigur mai agitată. În aceste condiții, și menirea Buletinului Problemistic s-a remodelat, cuanta general-informativă trecând în plan secund (deoarece acum posibilitățile de documentare ale fiecăruia sunt infinite mai mari, inclusiv grație Internetului). A rămas însă o prioritate absolută: menținerea unei efervescente creatoare printre tot mai puținii iubitori ai artei compoziției șahiste, cu speranța (care se confirmă, măcar o dată la 5 ani) că dintr-un oraș al României va răsări un nou tânăr talent. Este, de altfel, singurul stimulent pragmatic care ne animă, la fiecare început de semestru, în reluarea de la capăt a odiseei elaborării Buletinului Problemistic, aventură spirituală care intră, iată, în cel de-al 35-lea an al ei.

35 de ani - 35 de mutări!

1) Karl Fabel

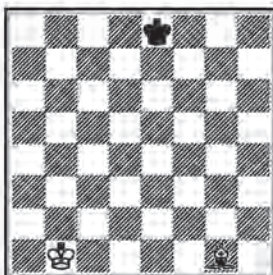
Fairy Chess Rev., II.1938

(11+11) duplex #1

2) Unto Heinonen

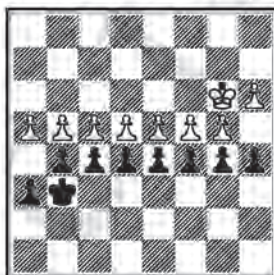
Pr.1, Problemkiste, 1991

(2+1) PJ=35 seminut.

3) Eero Bonsdorf

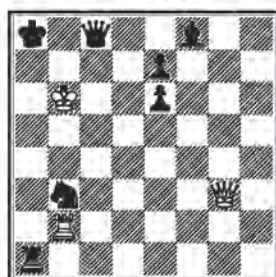
Suomen Tehtäv., 1977 (v)

(9+9) PJ=35 mut. compl.

4) G. Reichelm

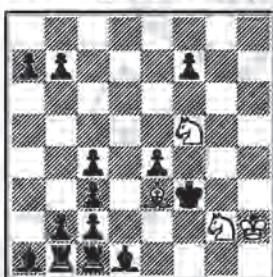
1898 (v)

(3+7) #35

5) A. Galitzki

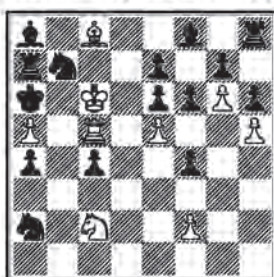
L'Echiquier, 1904 (v)

(4+13) #35

6) A. Smogorjevski

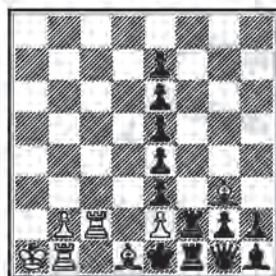
Revista de Șah, 1/1964 (v)

(9+15) #35

7) L. Ugren

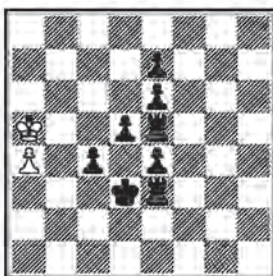
Pr.1, Problem, 1976

(7+12) #35

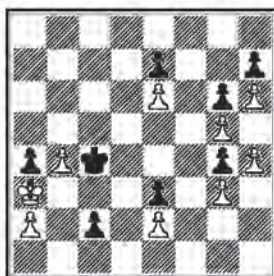
8) C. Jonsson

Pr.1, British C.M., 1973

(2+8) ser.aj.#35
b)180° și culori
schimbate ser.inv.#35

9) G. Sphicas

Pr.2, 18 TT Problem, 1998

(9+8) ser.aj.e.#35

- 1 – Fiecare culoare poate da de 35 de ori mat într-o mutare! Ex.: ♖b7=14, ♙a6=2, ♘d6=11, ♗d8=5, ♚g8=1, ♛c4=1, ♜e4=1.
- 2 – Semimutarea este mișcarea unei singure culori; vor trebui deci 18 deplasări albe și 17 negre pentru a ajunge, pe căi amiabile, la finalul arătat. Calea cea mai scurtă se justifică astfel: 1.d3 ♜h6 2.♙:h6 b6 3.♙:g7 ♚b7 4.♙:f8 ♙:g2 5.♙:e7 ♙:f1 6.♙:d8 ♙:e2 7.♙:c7 ♙:d1 8.♙:b8 ♙:c2 9.♙:a7 ♙:b1 10.♙:b6 ♙:d3 11.0-0-0 ♚:a2 12.♙:d3 ♚:b2 13.♙:d7 ♚:f2 14.♙:f7 ♚:h2 15.♙:h7 ♚:h1 16.♙:h1 ♚:h1 17.♙:b1 ♚:g1+ 18.♙:g1. Partida e desigur convențională, dar logică.
- 3 – Partida, cu puțină echilibristică: 1.e4 a5 2.♗f3 b5 3.♗f6 c:f6 4.a4 b4 5.♙a3 b:a3 6.b4 ♙a6 7.d4 ♙d3 8.b5 ♙c6 9.♙b1 ♙c5 10.♙b4 a:b4 11.a5 ♙e7 12.g4 ♙d6 13.d:e5+ ♙c5 14.g5 ♙c4 15.c:d3+ ♙b3 16.d4 c5 17.h4 c4 18.♙h3 ♙c5 19.d:c5 d5 20.♙d3 d4 21.♙e2 h5 22.♙g1 ♙h6 23.g:h6 ♙d5 24.♙g5 f:g5 25.c:d5 f5 26.♙e4 ♙a6 27.♙f3 g4+ 28.♙f4 f:e4 29.♙f5 g5 30.f4 ♙g6 31.♙:g6 ♙f6 32.f5 ♙h7 33.♙f4 g:f4 34.♙g5 ♙:g5 35.h:g5 h4. Q.e.d. În original, mai există o mutare de completare a aranjamentului: 36.♙h5 ♙a4.
- 4 – După 1.♙g2+ ♙b8 2.♙h2+, negrul nu poate juca 2...♙a8 căci albul are manevra de mat 3.♙a2+! ♙a5! (3...♙:a2 4.♙:a2+; 3...♙a6+? 4.♙:a6+ ♙:a6+ 5.♙:a6 ♙c5+ 6.♙b5 ♙d7 7.♙c7 etc.) 4.♙g2+ ♙b8 (căci ♙d5 s-a autolegat) 5.♙g3+ ♙a8 6.♙f3+ (albul se apropie în scară ascendentă de punctul e5) 6...♙b8 7.♙f4+ ♙a8 8.♙e4+ ♙b8 9.♙e5+ ♙a8 10.♙:a5+ urmat de mat. Însă cu 2...e5! negrul obligă ♙ să părăsească orizontala a-2-a și să reajungă la h2 printr-o scară descendentă: 3.♙:e5+, 4.♙e4+, 5.♙f4+, 6.♙f3+, 7.♙g3+, 8.♙g2+, 9.♙h2+ e5! Din nou se repetă zigzag-ul: 10...16.♙h2+ ♙d6! 17.♙:d6+ ♙a8 18.♙d5+ ♙b8 19...25.♙h2+ ♙a8 26.♙a2+ ♙a5 27...32.♙e5+ ♙a8 33.♙:a5+ ♙a6+ 34.♙:a6+ ♙b8 35.♙b7#.
- 5 – Poziția este legală, pionii negri efectuând 11 capturi de piese albe, dintre care 4 figuri (♙♙♙♙), 5 pionii (b, c, d, e, f) și alte 2 figuri rezultate din transformarea ♙g2 și ♙h2. Albul are o manevră de zugzwang prin care forțează pe negru să-și epuizeze mișcările pionilor liberi. 1.♙h3 (am. 2.♙d4#) ♙e2 2.♙g3 ♙f1 (2...♙d3 3.♙f4#) 3.♙h2 (am. 4.♙g3#) ♙e2 4.♙h3! (momentul care decide!). La ...♙d3/♙f3/♙f1 există ♙f4/♙d4/♙g3#, dar negrul impune reluarea ciclului: 4...a6 5.♙g3 ♙f1 ... 7...a5 8. ♙g3 ♙f1 10...a4, 13...a3, 16...a2, 19...b6, 22...b5, 25...b4, 28...b3, 31...f6 32.♙g3 ♙f1 33.♙h2 ♙e2 34.♙h3 ♙d3/♙f3/♙f1 35.♙f4/♙d4/♙g3#.
- 6 – Albul nu dispune de amenințări decisive imediate (1.♙b5? ~ 2.♙b6+ ♙:a5; 1.♙d4? ♙c3! 2.♙:e6 ♙b5!), iar negrul poate pendula cu ♙h8 (1...♙a~ 2.♙b4#; 1...f:e5 2.♙:e5; 1...♙h7? 2.g.h7 – 3.h8♙ – 4.♙h7 – 5.♙e4+), însă ♙ l-ar putea captura dacă va desincroniza mutările stabilizatoare ale pionilor negri. 1.♙d7 ♙g8 2.♙e8 ♙h8 3.♙f7 a3/f3 (3...c3 4.♙d4! ♙b4 5.♙:e6 ♙d5

- 6.♖:d5, 7.♗c7#; 3...~ 4.♗c6, 5.♗b8#) 4.♖e8 ♗g8 5.♖d7 ♗h8 ... 10.♖f7 f3/a3 11.♖e8 ... 17...f5 18.♖e8, 24...f4 25.♖e8 ... 31...c3 și 32.♗d4! ♗b4 33.♗:e6 ♗d5 34.♖:d5 - 35.♗c7# sau 31...♗g8 32.♖:g8 c3 33.♖~ ♗a~ 34.♗b4#.
- 7 - Aici negrul rezistă prin zidul de pioni ce împiedică accesul figurilor albe; ca urmare, el trebuie demolat cărămidă cu cărămidă prin jocul ♖ liber. 1.♖e7! ♖d2 2.♗d7+ ♖e1 3.♖:e7 ♖d2 4.♗d7+ ♖e1 5.♖e7 ♖d2 6.♖c2+ ♖e1 (între timp ♖ trebuie ținut la cutie!) 7.♖e6 ... 9.♖:e6 ... 13.♖e5 ... 15.♖:e5 ... 19.♖c4 ... 21.♖:e4 ... 25.♖c3 ♖d2 26.♗d3+ ♖e1 27.♖:e3 ♖d2 28.♗d3+ ♖e1 29.♖f3! ♖d2 30.♗f4+ ♖e1 31.♗b3+! ♖:e2 32.♖e3+! ♖d2 33.♖e1+ ♖d3 (33...♖:f4 34.♗bd1#) 34.♗bd1+ ♗d2 35.♖:d2# (35.♖e3+? ♖:e3!).
- 8 - a) Negrul trebuie să se autoîncarcereze în jurul câmpului e6 și o poate face în liniște: 1-3.e1♗ 4.♖c7 5.♖c4 6.♗b3 ... 9.e1♗ ... 11.♗b5 ... 15.d1♗ ... 17.♗b7 18.♖d5 19.♖e6 20.♗d5 ... 25.e1♗ 26.♖e6 27.♗ed6 ... 32.e1♗ 33.♖ec7 34.♗ed7 35.♗b5+ a:b5#.
- b) Mutările albe sunt simetrice celor ale negrelor, de mai sus. Soluție ușoară, dar cu socoteală!
- 9 - Acest enunț de mat ajutor în serie consecventă ne pune în gardă că pe parcursul soluției apar situații în care atât poziția, cât și mutarea (rocadă, promoție, luare en passant) trebuie să fie și legale (reglementare), nu numai necesare. 1.c1♗ 2.♗:e2 3.♗c3 ... 5.e1♗ 6.♖:g3 7.♖f2 ... 10.g1♗ 11.♖:g5 12.♖e5 ... 14.g:h4 ... 17.h1♗ 18.♖:h6 19.♖:e6 ... 24.h1♗ 25.♗c6 26.♗d5 ... 31.e1♗ 32.♗d3 33.a:b3 e.p. (ultima mutare albă nu poate fi decât b2-b4!) 34.♖fd4 35.♗b5 a:b3#. Negrul își construiește cușca proprie.

Valeriu Petrovici

Semnălări privind rezultatele concursurilor jurizate

1) Concursul bial 2002-3, #2, BP 82/2004: Udo Degener ne transmite că problemele nr. 4024 (Pr. 1 - M. Nagnibida) și 4215 (Rec. - C. Groeneveld) se regăsesc și în revistele *Telescacco* 92/1999, respectiv *PAT a MAT* XII/1998 (autoanticipare). Directoratul a decis excluderea lor din palmares și urcarea cu o poziție a problemelor care obținuseră premiile 2 și 3.

2) Concursul bial 2002-3, s#, BP 82/2004: Directoratul concursurilor de compoziție ale BP, în urma sesizării d-lui Ion Murărașu că problema nr. 3936 (N. Chivu), care a primit o laudă specială, are o predecesoare ce o anticipează (M. Limbach, *Szachy* 1985), decide excluderea ei din palmares, distincția nemaia acordându-se.

3) Dl. Gheorghe Telbis, arbitrul concursului "Memorial Paul Joita" (vezi BP 79), ne semnalează că studiul lui Pietro Rossi (premiul II-III) este anticipat de un studiu al lui A. Troitki (*The Chess Amateur*, 1916), ♖g2, ♗a1, ♗g7 / ♖g4, ♗b7, ♗d7, ♗h5; 1.♗d4+ ♖g5 2.♖f6+ ♖g4 3.♖f3+ ♖g5 4.♖g3+ ♖g4 5.♖h4+ ♖f4 6.♖f2+ ♗f3+ 7.♖:f3+ ♖g5 8.♖g3+ +-.

Cupa F.R.Ș - 80

Lansată în numărul 81/2004 al Buletinului Problemistic, Cupa FRȘ-80 (dedicată aniversării înființării Federației Române de Șah, la 4 ianuarie 1925) a avut drept cerință, cum desori se întâmplă la astfel de momente festive, realizarea de probleme simbolice. De această dată, solicitarea s-a referit la probleme cu mat direct (fără feerism), la care poziția inițială, intermediară sau finală a pieselor să prezinte configurațiile literelor F, R, S (majuscule sau minuscule) și ale cifrelor 8, 0 (sau numărul 80). Pe ansamblu, arbitrul a primit din partea directorului de concurs 41 probleme, realizate de 9 compozitori proveniți din 4 țări.

După o primă analiză, am constatat că 3 dintre compozițiile ucraineanului Leonid Borodatov nu satisfăceau condițiile generale ale concursului, astfel încât pentru jurizare am păstrat 38 probleme. O a doua etapă a arbitrajului s-a concentrat asupra verificării utilității pieselor folosite pentru configurațiile simbolice; astfel, a reieșit că unele recurg la piese superflue (pioni), introduse doar pentru a completa grafica literei/cifrei respective, ceea ce, în cazul de față, le-a diminuat șansele la o eventuală premiere. De remarcat că, totuși, una dintre aceste probleme (C. Vasile) era singura din concurs în care s-a încercat realizarea numărului 80, dar a fost tarată de amintita hibă, ca și de cheia brutală, cu priză de cal. Într-o a treia fază, am reflectat asupra compozițiilor superlungi ale lui Borodatov rămase în concurs (în 10, 11, 13, 15 respectiv 16 mutări), conchizând că avem de-a face cu creații anoste (deși 3 dintre ele recurgeau la elemente de retroanaliză), excesiv de ramificate în variante secundare mai scurte și conținând numeroase dualuri. Ca atare, problemistul ucrainean rămâne în afara palmaresului (deși a excelat la numărul trimiterilor – 8), ca și cel care a participat cu cel mai puține compoziții (1), danezul Leif Schmidt. În fine, am verificat eventualele anticipări, în raport cu baza de date pe care am avut-o la dispoziție.

În general lipsesc elementele tactico-strategice, dar având în vedere caracterul concursului, ca și dedicarea unora dintre componiștii români în a omagia pe această cale Federația pe care cu onoare o reprezintă, am acordat următoarele distincții:

Premiul I – Ion Murărașu (România). Neașteptata cheie ampliativă pregătește la fel de surprinzătorul switchback al nebunului.

Premiul II – Ion Murărașu (România). Cifra-vedetă 8, într-un mat în 8 mutări, cu o give-and-take-key bine gândită, care anticipează poantele aparent liniștite de la mutările 4 și 5.

Premiul III – Valeriu Petrovici (România). Cea mai ambițioasă dintre problemele în 2 mutări, cu efecte simetrice prin deschiderea liniilor turnurilor albe și prin autolegările pe care le provoacă regele negru. Slăbiciunea unuia dintre pionii negri dispare după cheie.

Premiul IV – György Bakcsi & László Zoltán (Ungaria). Miniatură aparținând binecunoscutului tandem maghiar, cu două mături în reușit ecou ortogonal-diagonal.

Mențiune onorabilă 1 – Ion Murărașu (România). Lucrare a cărei unitate rezidă în sacrificiul prin cheie al calului și în maturile model; dacă problema s-ar fi putut realiza cu gemen și nu cu 2 soluții, ar fi candidat pentru premiul I.

Mențiune onorabilă 2 – Vlaicu Crișan (România). Două tablouri de mat în trepte; impresia plăcută lasă în umbră simplitatea.

Mențiune onorabilă 3 – György Bakcsi & László Zoltán (Ungaria). Miniatură de tip rex solus cu promoție minoră; unul dintre puținele S-uri ceva mai reușite.

Mențiune onorabilă 4 – Vlaicu Crișan (România). Frumoase și bine diferențiate variante, într-una dintre ele apărând un agreabil zugzwang la mutarea 3. Păcat de cheia nefericită: dama înlătură iute pionul-spectator din f3 și leagă ♖e2.

Recomandată 1 – Valeriu Petrovici (România). Joc precis al calului, agrementat de poanta regală de la mutarea 5. Ușoara deformare a literei a coborât acest Meredith în clasament.

Recomandată 2 – Eric Huber (România). Construcție echilibrată într-un rar excurs „direct” al unui exponent de marcă al fecerismului.

Recomandată 3 – György Bakcsi & László Zoltán (Ungaria). O lucrare compusă cu mână sigură, dar nebunul inert al negrului atârnă greu.

Recomandată 4 – Ion Murărașu (România). Deși cheile nu sunt prea reușite, totuși mutările 2 și 3 reversibile ale albului au adus în clasament și această problemă a maestrului gălățean, autorul celui mai consistent (calitativ și cantitativ) set de lucrări la acest concurs.

Laude (fără ordine) – Vlaicu Crișan, Neculai Chivu, Ion Murărașu, Constantin Vasile (toți România). Probleme meritorii (îndeosebi cea dintâi, cu cea mai surprinzătoare cheie din concurs), dar cu defecte care nu pot fi neglijate (primele două minate de aspecte dualistice, celelalte având piese de „umplură”).

mai 2005

Arbitru,

Dinu-Ioan Nicula

Premiul I
Ion Murărașu

Premiul II
Ion Murărașu

Premiul III
Valeriu Petrovici

Premiul IV
G.Bakcsi & L.Zoltán

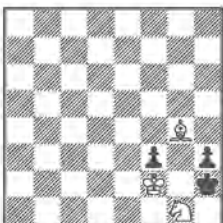
(8+6)

6# (8+6)

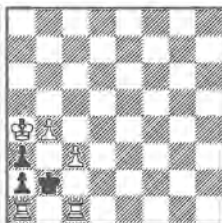
8# (7+7)

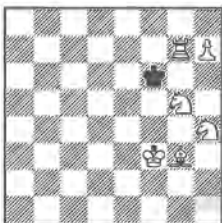
2# (3+3) 3# b) ♔h3 4#

MO 1
Ion Murărașu

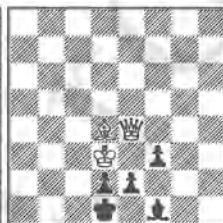
(9+4) 2 sol. 7# (5+3)

MO 2
Vlaicu Crișan

3# (6+1)

MO 3
G.Bakesi & L.Zoltán

2# (3+5)

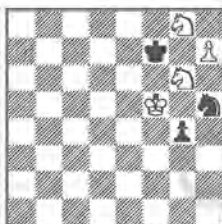
MO 4
Vlaicu Crișan

4#

b) ♖f3 <-> ♗h7

Rec. 1
Valeriu Petrovici

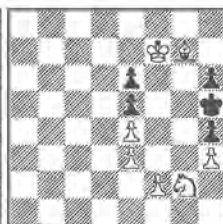
(4+8)

Rec. 2
Eric Huber

6# (4+3)

Rec. 3
G.Bakesi & L.Zoltán

4# (6+3)

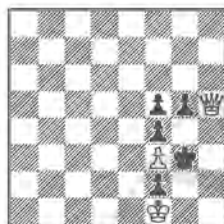
Rec. 4
Ion Murărașu

3# (7+5)

b) ♗a4,c4 -> ♗a4,c4

2 sol.

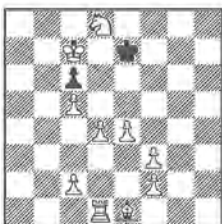
3#

Laudă
Vlaicu Crișan

(3+5)

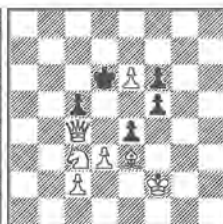
Laudă
Neculai Chivu

6# (5+4)

Laudă
Ion Murărașu

6# (10+2)

b) ♗d1 <-> ♗c1

Laudă
Constantin Vasile

4# (7+5)

3#

Soluții:

- I.M.: 1. ♗d6! zz. ♖:c5 2. ♗a5 ♗d4 3. ♗b6+ c5 4. ♗c7 ♗e5 5. ♗b5+ d6 6. ♗:d6#

- I.M.: 1. ♗c6! (am. 2. ♗c6 g:f4 3. ♗d1 f3 4. ♗:f3 g5 5. ♗:g3 g4 6. ♗g5#) ♗f5 2. ♗c6+ ♗f6 3. f:g5+ ♗:g5 4. ♗d8! ♗h6 5. ♗f7! ♗h5 (5... ♗g5 6. ♗c6+ ♗h5 7. ♗f7

- ♖h6 8. ♖h4#; 6... ♖g4 7. ♖:g6 ♖h4 8. ♖f4#) 6. ♖e6 ♖h4 7. ♖:g6 ♖g4 8. ♖f4#
 - V.P.: 1. ♖:c6! zz. 1... ♖~ / ♖d4 / ♖b4 / b5 2. ♖b5 / ♖d5 / ♖e4 / ♖a4 / ♖:e5#
 - G.B. & Z.L.: a) 1. ♖:h3 ♖h1 2. ♖g3 f2 3. ♖f3#; b) 1. ♖:f3+ ♖h1 2. ♖d2 ♖h2
 3. ♖fl+ ♖h1 4. ♖f3#
 - L.M.: I/ 1. ♖:e8! ♖:c4 2. ♖c2 b3 3. ♖e4! ♖b4 4. ♖:b7 ♖a4 / ♖c4 5. ♖a6 ♖:b5 6.
 ♖d5 ♖a4 7. ♖c6#; II/ 1. ♖:e7! ♖:c4 2. ♖c2 b3 3. ♖g6! ♖b4 4. ♖d6 ♖a4 / ♖c4 5. ♖d5
 ♖:b5 6. ♖h5 ♖a6 / ♖c4 (6... ♖a4 7. ♖e8#) 7. ♖c2#
 - V.C.: 1. ♖d1! zz; 1... ♖c2 2. ♖:a3 ♖:c3 3. ♖a1#; 1... ♖:c3 2. ♖:a2 ♖c4 3. ♖c2#
 - G.B. & Z.L.: A. 1. h8 ♖ ♖:g7 2. ♖e5#; B. 1. ♖f7+ ♖:g5 2. ♖f5#
 - V.C.: 1. ♖:f3! zz; 1... ♖c1 2. ♖c3 ♖d1 3. ♖:d2 ♖~ 4. ♖:e2#; 1... ♖c1 2. ♖c6+
 ♖d1 3. ♖c2+ ♖e1 4. ♖:d2#; 1... ♖~ 2. ♖:e2+ ♖c1 3. ♖:d2+ ♖b1 4. ♖b2 (♖c2)#
 - V.P.: 1. ♖d5+ ♖b5 2. ♖e7! ♖b4 3. ♖c6+ ♖b5 4. ♖a7+ ♖b4 5. ♖c2 b5 / c3 / ♖b5
 6. ♖c6#
 - E.H.: 1. ♖8e7! (2. h8 ♖ ♖g7+ 3. ♖e5 ♖e6 4. ♖g8#); 1... ♖g3 / ♖g7+ 2. ♖e5 ♖f5
 3. h8 ♖ ♖:e7 4. ♖h7+ ♖e8 5. ♖:e7#
 - G.B. & Z.L.: a) 1. ♖d3! b5 2. ♖b2+ ♖a4 (♖:c4) 3. ♖b5#; b) 1. ♖b5! c3 2. ♖:a4+
 ♖b3 3. ♖c4#
 - L.M.: 1. ♖:e5! ♖g5 2. ♖f6+ ♖h5 3. ♖f4#; 1. f4! e: f4 2. ♖:f4+ ♖g5 3. ♖f6#
 - V.C.: 1. ♖e2! (2. ♖:g5+ ♖h2 3. ♖:f2 ~ 4. ♖h5#; 2... ♖h3 3. ♖fl sau 3. ♖:f2 ~
 4. ♖g2 sau ♖h4#); 1... fl ♖+ 2. ♖:fl g4 3. ♖:f5 g: f3 4. ♖g5+ ♖h2 5. ♖f2 ♖h3
 6. ♖h4 / ♖h5 / ♖h6#; 1... g4 2. ♖:f5 g: f3+ 3. ♖fl ♖h4 4. ♖g6 ♖h3 5. ♖g5 ♖h2
 6. ♖h4 / ♖h5 / ♖h6#
 - N.C.: 1. ♖g2! (2. ♖g8+ ♖f8 3. ♖:f8#) 1... ♖c8 2. ♖g8+ ♖d8 3. ♖b5 ♖b8 4
 ♖:d8#; 1... ♖c8 2. ♖g8+ ♖f8 3. ♖:c7 ♖e7 4. ♖e6#; 1... ♖g5 2. ♖:g5 ♖e8 3. ♖g7 ♖d8
 4. ♖d7 / f8#; 1... ♖a3 / ♖b4 / ♖d6 / ♖h4 2. ♖g8+ ♖e7 3. ♖:e4 ad lib 4. ♖f5#;
 1... ♖a3 / ♖b4 / ♖c5 2. d6 c: d6 (2... ♖:d6 3. ♖g8+) 3. ♖cd5 / ♖ed5 / ♖g8+; 1... ♖f8
 2. ♖g6 / ♖h3 ♖e7 3. ♖e6+ ♖d8 4. ♖d7#
 - L.M.: A. 1. ♖d2! ♖f6 2. ♖g1 ♖e7 3. ♖g8 ♖f6 4. ♖g5#; 1... ♖f8 2. ♖g1 ♖e8
 (2... ♖e7 3. ♖g8 ♖f6 4. ♖g5#) 3. ♖g8+ ♖e7 4. ♖g5#; 1... ♖e8 2. ♖g1 ♖f8 (2... ♖e7
 3. ♖g8 ♖f6 4. ♖g5#) 3. ♖d6 ♖e8 4. ♖g8#; B. 1. ♖g1! ♖f6 2. ♖g4 ♖e7 3. ♖f4 ♖e8
 4. ♖d6 ♖:d8 5. ♖f8#
 - C.V.: 1. ♖b5! (2. ♖d7+ ♖e5 3. ♖d5#) 1... ♖:e6 2. ♖e8+ ♖d6 3. ♖f4#; 1... ♖c7
 2. ♖f4+ ♖c8 3. ♖b8 / d7#; 2... ♖d8 3. ♖d7#

JT - Moutecidis 75 (inverse lungi)

S-a anunțat un fond de premiere de 1000 de euro pentru acest turneu jubiliar. Sunt cerute probleme inverse de 8 până la 20 de mutări, în care toate piesele albe și negre mută în timpul soluției. Este permis ca piesele albe să fie capturate fără să mute în cursul soluției. Problemele trebuie trimise la Pavlos Moutecidis, P.O. Box 10604, GR-54110, Thessaloniki, Grecia sau la prentos@the.fortnet.gr până la 07.11.2005.

Arhive scoase la lumină!

**Fondul vechi de probleme șahiste autohtone (perioadele 1870-1900-1925)
s-a mărit cu aproape 200 de compoziții publicate!**

O anterioară etapă de cercetări pentru depistarea vechilor probleme de șah românești, desfășurată între anii 1960-1980 (vezi *Revista Română de Șah*, 1979) a fost stopată, pe de o parte datorită limitării momentane a resurselor de cercetători și, pe de altă parte, a reducerii posibilităților de acces la mijloacele de documentare. Rezultatele au fost totuși esențiale din punct de vedere cronologic, însă paupere în ceea ce privește numărul de autori și probleme, mai ales pentru ultima treime a sec. XIX. Practic, pentru anii 1865-1900 s-au certificat circa 10 autori cu un total de 12 probleme, dar s-au obținut și indicii că producția reală ar fi mult mai mare și că aria căutărilor poate fi mai concret orientată, geografic și temporal.

În continuare, astfel de preocupări nu au stagnat, dar au avansat încet și conjunctural, îndeosebi prin străduința istoriografului Marian Stere care, reușind să achiziționeze câteva mari colecții de publicații exclusiv sau parțial șahiste, străine sau românești și „migăind” pe texte (inabordabile pentru neavizați) identifică încă vreo două duzini de opere ale compatrioților noștri, plasate între anii 1894 și 1926, dar din păcate numai 8 apărute până la 1900 inclusiv.

Separat, datorită posibilității de a consulta (fără calculator!) mari fișiere de probleme vechi aflate la unii colecționari din străinătate (cca. 60.000 de probleme din toate genurile clasice) am depistat multe creații autohtone neexistente în evidențele noastre, dar prea puține (vreo 8) date în deceniul de după 1890. Împreună, aceste două rezultate însemnau totuși un progres ce merita dezvăluit și, ca atare pregăteam, dar mai „pe îndelete”, un material în care să expunem stadiul nou la care am ajuns în acest domeniu, mai mult afectiv decât glorios! Bilanțul era totuși parțial, mai conținea incertitudini, aspecte de interpretare, necesita clarificări și se clama regretul pentru absența unei documentații fundamentale provenită din publicații românești.

Marea surpriză ne-a produs-o însă colaboratorul nostru Dinu-Ioan Nicula care, lucrând discret și metodic, ne-a prezentat de curând (februarie-martie 2005), în copii xerox, mai toate rubricile vechi de șah, apărute în țară și la care râvneam fără mari speranțe! Astfel, în urma asiduelor sale cercetări întreprinse la Biblioteca Academiei Române, am văzut pentru prima oară, cele tipărite în: **FAMILIA** (Oradea), 1871-1882 (28 probleme); **ADEVĂRUL ILUSTRAT**, 1895-1897; **ADEVĂRUL**, 1897-1898; **ADEVĂRUL DE JOI**, 1898-1899 (total 135 probleme); **DUMINECA** (București), 1906-1907 (48 probleme); **ROMÂNUL** (Arad), 1912 (1 problemă).

În toate la un loc, peste 90% sunt autori despre care nu se știa și peste 95% sunt probleme despre care nu se mai comentase. Totodată se relevă și o pleiadă de dezlegători – interesant că predominau doamnele și domnișoarele – din peste 30 de localități, mai mici sau mai mari, din toate provinciile istorice.

Sporul de cunoaștere șahistă, mai ales a secolului XIX, crește covârșitor și putem presupune că după o prelucrare adecvată a materialelor ce ni s-au dezvăluit, istoria

compoziției șahiste din România va fi mult mai consistentă la capitolul „începuturi”. Valorificarea respectivă se întrevește a nu fi însă chiar lesnicioasă deoarece, pe lângă inevitabilele erori de tipărire (figuri schimbate, lipsă, deplasate, adăugate) și de scriere a soluțiilor, mai întâmpinăm și „taine” ale numelor autorilor, uneori înlocuite cu inițiale, pseudonime de ocazie, motouri ce nu totdeauna pot fi decodate.

Din „citirea rapidă” a tuturor noilor diagrame reiese clar că atât nivelul redacțional, cât și cel compozițional sunt, în general, amatoristice, destul de puține fiind comentariile sau lucrările bune și... (după cum ni se pare) originale. Decantarea dozei de creativitate proprie sau, dimpotrivă, a neinspiratelor transformări din modelele ce circulau în literatura șahistă a acelor vremuri devine, astfel, un obiectiv ce va trebui limpezit. Desigur că mai sunt și alte aspecte de tratat (de ex. corectarea erorilor nesemnificate atunci ș.a.), iar pentru a accelera și obiectiviza toate aceste „restaurări de patrimoniu” considerăm că este oportună publicarea tuturor acestor descoperiri. Contribuțiile oricăror analiști nu vor fi decât benefice.

Până atunci, ținem să ilustrăm cu câteva „premiere” importanța istorică a stocului de probleme din secolul XIX ce ne-a fost adus la cunoștință.

1) Manolache Epureanu

București

Familia

18/1879

2) Johan Bartsch

Cluj

2239 D. Wochenschach

26/01.07.1894

3) Victor Costin

București - Iași

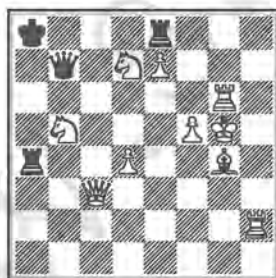
Adevărul Ilustrat

08.07.1896

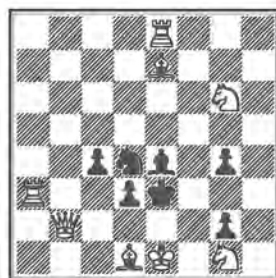
(10+8)

#3

(10+4)

#2

(8+7)

s#2

Astfel, autorul problemei din **diagrama 1**, Manolache Costachi Epureanu a fost un puternic și cunoscut jucător al timpului, participând la turneele din Breslau 1859, de unde se cunoaște finalul partidei sale cu Zukertort (vezi C. Ștefaniu, „Șah de la A la Z”, pag. 104). Lui, ca fost președinte al Consiliului de Miniștri al Moldovei între 1859-1860 și al României între 1870-1876, i-a dedicat A. Albin cartea sa apărută în 1872. Împătimirea lui șahistă nesocotea protocolarele îndatoriri oficiale, atrăgându-i critici și deprecieri; pentru evitarea dezaprobărilor societății conservatoare a preferat să se mascheze sub inițialele „M.E.”, dar calitatea bună a problemei îl deconspiră! Soluția este: 1. ♖c3! am. 2. ♖:e5+! ♜:e5 3. ♖f3# și 2. ♖:f4+! ♜:c5 3. ♖b4# cu două variante excepționale 1... ♜c3 2. ♖:f4+ ♜:f4 3. ♖d5# schimbat și 1... ♜c5 2. ♖d6+ (2. ♜e7? ♜f7!) ♜:d6 3. ♖de4# (trei mături model); la 1...g2 2. ♖:e5+ (2. ♖:f4+?) și 1...f3 2. ♖f4+! (2. ♖:e5+?) antidual. Nu mai disecăm această „bohemană” de o reușită clasică (deși pe diagrama tipărită există ♜h6 ce ducea la insolubilitate și lipseau ♜a7 și ♜a4, ceea ce dădea naștere la numeroase dualuri vizibile

parazite), dar ne mirăm dubitativ de competența problemistică.

În **diagrama 2**, un compatriot germano-maghiar, J. Bartsch (12.08.1858, Brașov – 28.11.1905, Cluj) cu o destul de remarcată activitate problemistică în epocă. Soluția: 1. ♖f3 zz. cu 18 „parade” de tip mecanic.

Urmează *prima noastră problemă cu mat invers* (**diagrama 3**). De altfel, cunoștințele compoziționale ale autorului erau deasupra nivelului mediu de atunci. Soluția: 1. ♖c5! c3/g3 2. ♗d2+ ♗f2+ c:d2/g:f2 #.

4) Al. Dobrogeanu

Ploiești

Adevărul Ilustrat

15.01.1896

5) Mauriciu Armand

București

Adevărul Ilustrat

08.01.1896

6) Jannette Combla

București

Adevărul

2.06.1897

(10+6)

#2

(9+8)

#2

(8+12)

s#2

Numele și localitatea autorului din **diagrama 4** i-au sugerat lui Dinu-Ioan Nicula că acesta ar fi fiul cunoscutului critic literar și militant socialist Constantin Dobrogeanu-Gherea (pe atunci proprietarul unui restaurant în Ploiești). Alexandru, inginer ca formație, a îmbrățișat ideile politice ale tatălui, dar va pieri tragic ca victimă a proceselor staliniste, fiind împușcat în 1938 în U.R.S.S., unde se refugiase. Soluția: 1. ♗c3! (am. 2. ♗f6#), restul fiind foarte evident.

În **diagrama 5** vedem una dintre nu multe probleme „confectionate” de longevivul jucător, animator, organizator și redactor (a fost activ între 1875 și 1906) de la începuturile șahului în țara noastră. Soluția: 1. ♖b6! zz. și „cursa” 1.g7? (2.g:f8♖#) sunt spirituale, dar restul e destul de modest.

Surpriza a fost dublă la **diagrama 6**, deoarece ea ne relevă *prima autoare din compoziția șahistă românească*, dar și cu o problemă incredibil de frumos realizată. Soluția întreagă prezintă, întâi, jocul de alegere a cheii: 1. ♖b5?/ ♖e2+ ♖b8!/ ♗f1! 1. ♖c6? ♗e8/h6!, 1. ♖f5? ♗h5/ ♖g~! și 1. ♖b3! (am. 2. ♗c~#) și apoi crucea mare a ♗ la cele 14 mutări ale sale de mat. Task-ul e decorativ, dar oare și original?

Următoarea problemă (**diagrama 7**) ne arată cea mai timpurie încercare de exprimare a unor *elemente de analiză a construcției poziționale*. Enunțul autorului este: „Compozitorul observă că are prea mult o piesă albă pentru a face mat în două mutări. Care este piesa ce prisosește și cum se realizează matul?” Încercările de rezolvare cu ♗ pe tablă eșuează: 1. ♖e6? ♗e4 2. ♗d5+ ♗d3!, 1. ♖e5? (am. 2. ♗d5#) ♖g8! Pe când, fără ♗, se rezolvă rapid prin 1. ♖d7! (am. 2. ♖c5#), ceea ce constituie răspunsul.

Autorul (1872-1930), un descendent al familiei Costineștilor ce a dat și pe importantul cronicar Miron Costin (1633-1691), mare vornic și logofăt al Moldovei, a fost un perseverent problemist care s-a remarcat internațional și editorial, până spre 1920, separat de o prodigioasă carieră didactică și industrială (ArhiSAH 1/1990 – M. Stere).

7) Victor Costin

București - Iași

Adevărul, 25.01.1898

(7+9)

#2?

8) Paul Smărăndescu

Premiul 1

"1. Turneu Național"

Adevărul, 16.03.1898

(7+7)

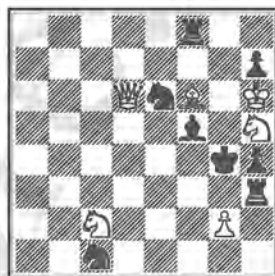
#2

9) Paul Patin

Premiul 2

"1. Turneu Național"

Adevărul, 16.03.1898

(6+8)

#2

Urmează rezultatul *primului concurs* („turnir” în terminologia ziarului) *național de compoziție*, care după cum se dovedește, a avut loc între 13.10.1897 și 31.01.1898. La această primă manifestare au participat 6 concurenți din orașele București, Brăila și Piatra-Neamț, ce au produs 9 lucrări acceptate. „Verdictul” din 16.03.1898 premiază doar construcțiile din diagramele 8 și 9, dar peste o săptămână numai ultima este declarată câștigătoare, cealaltă fiind descalificată, deoarece existența ♚f2 (fără de care apare dubla soluție brutală 1. ♖c4+ ♚f5/♗d5 2. ♔d4/♖:e3#) a fost comunicată arbitrajului după termenul de închidere a trimiterilor. Întâmplare regretabilă, căci din soluții se distinge concepția mai „strategică” a „fostului” premiu întâi.

Astfel, avem în **diagrama 8**: 1. ♔d4! (am. 2. ♗f5#) ♚:f4/♗e6/g:f4 2. ♗:d6/♔c6/♗f6# (autoblocări) cu mături pure sau economice, conform cerințelor impuse și în **diagrama 9** ce are soluția 1. ♗h2! (am. 2. ♗:h3#) ♖-3 2. ♗:h4#, 1... ♗:f6+/♗:h2/♗g5/♗f4 2. ♗:f6/♔e3/♗f4/♗:f4#, nu găsim decât variante cu abandon de pază, existente deja și în jocul aparent. Astăzi, pentru noi, vechea dispută procedurală este nesemnificativă față de importanța istorică a rezultatului complet.

Noutăți – și nu puține – apar și în documentația furnizată de D.-I. Nicula pentru anii 1901-1915 și chiar 1920-1935, deși aceste perioade erau ceva mai bine cunoscute decât anterioarele.

Separat, s-au mai conturat și unele opinii asupra paternității sau priorității afirmate la câteva dintre deja-creditele ca vechi compoziții românești, ceea ce contribuie la o abordare cât mai obiectivă și nediscriminatorie a acestui domeniu de creație intelectuală.

Desigur că în urma acestei abundențe de noi informații se impune o reanalizare mai temeinică a faptelor și ipotezelor ce jalonează începuturile compoziției șahiste din România (probleme și studii) și o astfel de lucrare (chiar pe „episoade”, eventual) sperăm că va fi întocmită.

aprilie 2005

Valeriu Petrovici

Aniversări, Comemorări - 2004

Marcel ASCHENAZI, 17.04.1924, Mărășești-România – 1994, Forest-Hills, NY, S.U.A. Studiază și lucrează în București în calitate de contabil. Debutează în 1952 și se afirmă rapid în domeniului matului direct în 2 și 3 mutări, prezentând lucrări bine cumpănite, neșablonarde și cu idei noi. Referindu-ne numai la problemele apărute în Revista de Șah între anii 1952-1964, înregistrăm două duzini de locuri și premii 1-3, datorită cărora a devenit protagonist și câștigător la multiple concursuri internaționale și campionate naționale. După stabilirea în străinătate, obține succese și mai importante, inclusiv la campionatele mondiale pe echipe și în alte genuri neortodoxe de compoziție. Evenimentele sociale și profesionale care i-au influențat existența, au făcut ca să rămână – după cum a scris T. Garai în *StrateGems* 6/1999, pag. 90-91 – “un mai puțin cunoscut mare talent!”. Totalitatea creației sale problemistice este, deocamdată, destul de aproximativ stabilită, mai ales de către noi.

Ludovic (Ladislau, Lajos) BUKOVINSZKY, 8.03.1914, Sibiu – 4.08.1977. A făcut studii comerciale în țară și a îndeplinit funcții contabile la întreprinderea “Balanța” din Sibiu. Începând din anul 1956 i se publică probleme, marea lor majoritate aparținând genului ajutor. Colaborează la multe reviste internaționale și obține distincții prestigioase. Compune până în 1971 (fiind apoi suferind de ochi), răstimp în care ajunge campion național, arbitru internațional și autor al unei teme de compoziție (vezi BP 30/1978) ce a avut un larg răsunet. Dintre cele 80 de probleme pe care i le-am găsit în literatura de specialitate (câte a compus, nu avem idee!) îi prezentăm doar câteva, fără a-i putea, însă, cuprinde deslușit stilul său bazat pe mutări fine, tempouri, jocuri aparente, economie și manevre neașteptate. A fost, pe drept cuvânt, un practicant al eleganței în problemistică.

A.F. Ianovcic,
L. Bukovinszki,
G. Teodoru

(Sibiu, 1969)

Radu DRĂGOESCU, 17.06.1914, Paris – 7.12.1999, București. Studiază în Franța și apoi în țară, activând ca profesor la Craiova și pictor în București. Debutează problemistic în 1976 compunând, până la sfârșit, cca. 500 de lucrări în mai toate genurile și acumulând aproape 80 de distincții pe lângă titluri de campion al Capitalei, al țării, maestru al sportului și arbitru. Opera sa șahistă a fost menționată frecvent în numerele anterioare ale BP, iar o parte semnificativă din ea se află în volumul publicat la editura Gambit (nr. 11) și separat pe adresa electronică www.radu.dragoescu.go.ro

Constantin GAVRILOV, 29.04.1864, Belogorsk – 23.03.1943, Izmail. Vezi B.P. 80/2004, unde este menționat.

Sigmund HERLAND, 27.09.1865, Viena – 15.08.1954, București. A fost și a rămas o personalitate șahistă intrată în legendă, datorită îndelungatei și diversificatei sale activități în domeniile șahului competitiv. S-a stabilit și naturalizat în România în 1887, când era deja un maestru al jocului la tablă. Compune din anul 1904, publicându-i-se (după afirmații) cca. 1500 lucrări de toate genurile și în mai toate revistele de pe glob; a cumulat peste 300 de distincții, dintre care 140 de premii. Opera sa componistică a fost editată, parțial, de către Revista Română de Șah în 1948 – *Problemes choisies* – și redată în extras tocmai în Canada, într-o ediție electronică din 2001 de către Ekaterina Yaremska-Iliescu, o fostă studentă rusă în România. Câteva zeci din problemele sale au fost selecționate și discutate în unele rubrici sau culegeri antologice. În fișierele mele i-am adunat un număr de vreo 550 de compoziții, dar majoritatea nu sunt explicitate sau verificate; pentru situația de față m-am oprit la câteva dintre ele care, deși meritorii, nu sunt și suficient cunoscute. Se impune ca întreaga sa creație problemistică – cel puțin atât cât o știm – să fie mai încheagat prezentată de către cercetătorii noștri.

Wolfgang PAULY, 15.08.1876, Dohna-Germania – 3.03.1934, București. Familia sa ajunge în România în anul 1881, iar el studiază în București și apoi lucrează în domeniul bancar. Compune din 1895; în problemistică a devenit un creator de nivel și notorietate mondială. Viața și activitatea sa șahistă sunt amplu înfățișate în volumul lui Marian Stere, *Provocarea unei moșteniri*, editura Gambit, București 2001 (735 pagini, 1357 diagrame, documente, corespondență, fotografii ș.a.), iar

broșura *Zo spraak W. Pauly* de M. Niemeijer, 1948 (128 pag., 170 diagrame) îi redă pe larg câteva impresionante realizări. Se pomeneste deseori despre compozițiile și meritele sale șahiste, dar se consideră că peste jumătate din lucrările sale nu sunt cunoscute încă de către noi.

Sergiu THAN (fost **Thau**), 1.11.1909, București – 23.04.1974. A studiat științele sociale și a activat ca reporter, redactor și autor beletristic (două volume intitulate *Strada Labirint* apărute în 1972 și 1977). Jucător puternic încă din 1924, iar după război și organizator în diferite comisii de lucru ale Federației române de șah. A fondat, condus și redactat publicația *ȘAH-MAT* în 1935 (primul *ziar* de șah din țara noastră), iar unele surse amintesc de o posibilă revistă *Caissa*, publicată în 1923 (împreună cu C. Seneca); în deceniul 1930-1940 a susținut rubrici șahiste în periodicele “Adevărul literar și artistic”, “Rebus-Magazin”, poate și altele. A compus în genurile matului ajutor și invers, lansându-se și în lucrări de avangardă (table cilindrice, figuri feerice, enunțuri speciale), ce nu erau prea înțelese pe atunci și pe la noi. Despre problemele (cca 200) și succesele sale am mai scris în Suplimentul nr. 2 al BP din 1974. Privind ideile sale în compoziție mai sunt multe lucruri bune de spus.

Badea DUȚĂ, 12.05.1934, Conțești-Dâmbovița. Laborant în industria cauciucului. Foarte bun dezlegător, analizator și corector de probleme în mai toate genurile compoziției șahiste. Participă de prin 1953 mai ales la concursurile interne situându-se, constant, pe locuri fruntașe. A compus destul de puțin (cca. 30 de lucrări) într-o manieră intuitivă și nestandardizată, motiv pentru care a fost publicat foarte rar (1967-2002). Colaborarea sa la lucrările altora a făcut ca acestea să fie, uneori, chiar premiate, dar nu activează decât sporadic.

Niculae ONCESCU, 18.02.1944, Măriuța-Călărași. Inginer. Componist înzestrat, însă cu activitate șahistă discontinuă. Începând din 1986 i s-au publicat cca. 50 de lucrări, dintre care câteva au fost și premiate. Majoritatea creațiilor sale se regăsesc în paginile BP.

N.R. (N.A.) Lipsa unui minim de date biografice face ca această listă să nu cuprindă și alți compozitori care ar fi putut figura în ea. Permanentul, dar nejustificatul dezinteres în comunicarea unor informații biografice ne păstrează în situația de a nu prezenta decât maxim o zecime dintre problemistii noștri și creațiile lor. Excesul de modestie sau reținere al celor care “compun acum” sărăcește, iremediabil, istoriografia problemisticii.

1) M. Aschenazi
Revista de Şah
6/1952

2) M. Aschenazi
Pr. 2
Camp. R.P.R. 1953

3) M. Aschenazi
Revista de Şah
4/1954

4) M. Aschenazi
Loc 2
Camp. R.P.R. 1956

(7+4)

#2 (10+8)

#2 (8+8)

#2 (10+8)

v #3*

5) L. Bukovinszky
MO 4
29 TT Problem 1960

6) L. Bukovinszky
Loc 1 (Tl)
Camp. R.P.R. 1962

7) L. Bukovinszky
Pr. 4
Revista de Şah 1968

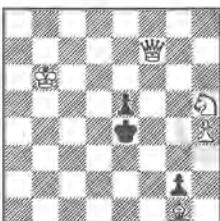
8) L. Bukovinszky
Tribuna Sibiului
1969

(4+9)

h#2 (5+3)

b) ♖f6 -> f1
c) -♞g6

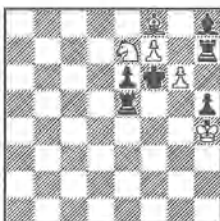
h#2* (5+14)

b...c ♖f7 =
♞, ♞, ♞, ♞

h#2 (5+6)

b) ♞c7 <-> ♞c8

h#2*

9) S. Herland
British Chess
Magazine 1909

10) S. Herland
Pr. 1
Tidskrift f. Schach
1906

11) S. Herland
Pr. 2 (C.M.W.P.)
Neue Leipziger
Zeitung 1934

12) S. Herland
Pr. 2
Revista de Şah
1952

(10+11)

#2 (9+12)

v

#3 (8+7)

#3 (9+11)

v #3

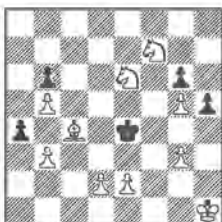
13) S. Herland
Deutsche
Schachztg. 1909

(11+9)

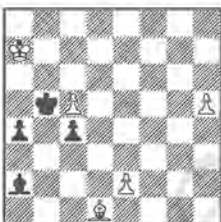
#4 (10+5)

14) S. Herland
Revista Română
de Șah 5/1935

#4 (5+4)

15) S. Herland
Șahmatî v SSSR
1948

+- (10+7)

16) S. Herland
Deutsches
Wochensch. 1908

s#5

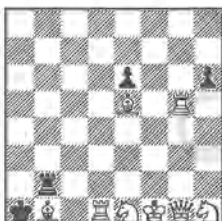
17) S. Herland
Wiener Schachztg.
1933

(5+7)

s#4 (8+4)

18) S. Herland
Revista de Șah
2/1948

s#4 (4+13)

19) S. Herland
Adevărul literar și
artistic 1932

h#3 (6+10)

b) ♖a8 -> e8
c) ♖a8 -> g8

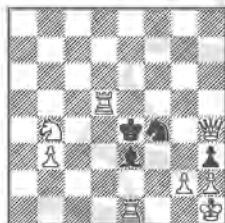
20) S. Herland
L'Echiquier de
France 1957

h#3

b) ♜d5 -> d3

21) S. Than
Lauda I
Revista Română de
Șah 1934

(8+4)

s#3* (5+6)

22) S. Than
Pr. 1-2 (C.M.W.P.)
Revista Română de
Șah 1933

h#3 (6+5)

b) ♜h2 -> h4

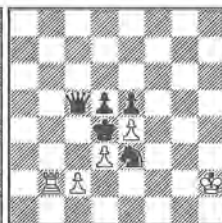
23) S. Than
Loc 1 (T.Lib.)
Camp, naț. 1962

h#3 (5+5)

b) ♜a4 -> b8

24) S. Than
Pr. 3-4
Conc. Olimpic 1964

h#3

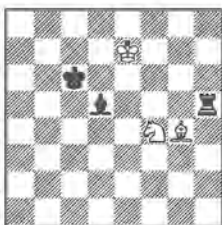
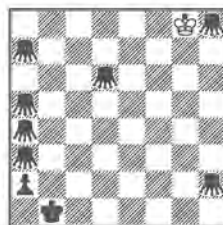
2 sol.

25) S. Than
MO 1
Problem 1968

26) S. Than
Pr. I
Rev. Rom. de Șah 1935

27) S. Than
feenschach
18/1973

28) S. Than
Themes 64
71/1973

(1+9) h=7
b) ♖b1 -> h1

(3+3) h#3
b) ♜h5 -> h6
c) ♜h5 -> h4
d) ♜d5 -> c2
e) ♜f4 -> e3

(10+4) maximal

s#8 (6+8) h#2
b) ♜h5 -> ♜h5
c) ♜h5 -> ♜h5

29) B. Duță
Loc 1 - C.T.
Trib. Sibiuului 1971

30) B. Duță
Lauda 1
B.P. 13/1974

31) N. Oncescu
Loc 1 (e.a.)
Camp. naț. 1987-88

32) N. Oncescu
Revista Română de
Șah 10/1988

(10+5) vvv #2 (9+2)

#3 (6+6) 2 sol. h#3 (5+8) maximal s#4

Soluții:

- 1 - 1.♞e4! zz dând două câmpuri de fugă; 1...♞e4/♞e3/♞b-/-♞f- 2.♞d5/♞e4/♞c3/♞d2♠
- 2 - 1.e4! zz; 1...♞c-/-♞e4/♞g-/-♞f:e4 2.♞d4/♞c7/♞f4/♞g5♠; 1...♞f-/-♞f:e4/♞g-/-♞g:e4 2.♞d5/♞g4/♞e6/♞f3♠. Tema Ural, dublată.
- 3 - 1.♞c3! (am. 2.♞e4♠). Cheia mai dă trei câmpuri de refugiu!
- 4 - 1...♞h6+/♞a3+ 2.♞g7+/♞c5 ♞d6(♞e6) 3.♞e7(♞e6)♠; 1.♞d7? (am. 2.♞b8+ ♞e4 3.♞f4/♞d4/♞g5♠; 2...♞e6 3.♞e8♠ switchback) f:e4!; 1...♞h6+/♞a3+? 2.♞g7+/♞c5+ ♞e6 3.♞e6♠; 1...♞e6? 2.♞b8+ ♞e4 3.♞g7g5♠; 1...♞e4? 2.♞d4+ ♞e5 3.♞e3♠, dar și 2.♞b8! ca în soluție. 1.♞b8! (am. 2.♞d7+ ♞e4 etc. ca în cursă. Între primele două mutări albe ale fazelor avem reflexul tip "Bata-Aschenazi"); 1...♞h6+ 2.♞g7+ ♞e6 3.♞e4♠; 1...♞a3+ 2.♞e7+ ♞d6 3.♞f4♠ (2.♞c5+? ♞e6 3.♞e8+ ♞d6) cele două şahuri replică având continuări schimbate: 1...f:e4 2.♞c5+ ♞e6 3.♞h3♠; 1...♞d6 2.♞b7+ ♞c6/♞e6 3.♞c7/♞e7♠; 1...♞e4 2.♞d7! (am. 3.♞f4/♞d4/♞g5♠). Final, după 2...♞e6 sunt patru maturi diferite: 3.♞e8/♞c4/♞h3/♞e7♠ și se schimbă bateriile de contrașahuri.
- 5 - a) 1.♞d4 ♞h2 2.♞c6+ ♞f4♠; b) 1.♞e4 ♞d6 2.♞c6 ♞e7♠; c) 1.♞g7 ♞c7 2.f7 ♞f6♠
- 6 - a) 1...♞c7/♞f6/♞e8/♞g6+ 2.♞d5 ♞c6♠; 1.♞d3 ♞f1+ 2.♞e4 ♞f6♠; b) 1.♞d5 ♞f4+ 2.♞d6 ♞e5♠; c) 1.♞f3 ♞b3 2.e4 ♞d1♠; d) 1.♞d5 ♞b5 2.e4 ♞f4♠; e) 1.♞f5 ♞f4 2.♞f6 f8♞♠. Gemenizare tip Fröberg.

- 7 - a) 1.♔d3 2.♖d8 2.f6 ♖:d4♣; b) 1.♔d3 2.♖e7 2.♖f6 ♖:g4♣. Tema Grimshaw și Grimschaw și Grimschaw.
Toate piesele sunt necesare.
- 8 - 1...♖h6 2.♖:h6 f8♣♣; 1.♖:f7 g7 (am. g8♣♣) 2.♖:f8 g:f8♣♣. Tema Bukovinszky
(promoția nu face parte din temă).
- 9 - 1.♖a4! zz urmat de 18 variante; task al bateriei ♖.
- 10 - 1.♖h3! (am. 2.♖:c4 și 3.♖:c5♣; 2...♖:c4 3.♖:d3♣; 1...♖:h3 2.♖:c4 ♖:c4/♖:c4/d6/e4
3.♖:d3/e4/♖:f7/♖:c5♣; 1...d6/♖:d6 2.♖:e5! ♖:e5/d:e5/♖:c6 3.♖:f5/e4/♖:e5♣; 1...♖:c8
2.♖:f7+ ♖:e6/♖:c4 3.♖:d7/♖:f3♣; 1.♖:g4? ♖:h5!)
- 11 - 1.♖a6! (am. 2.♖:b5+ ♖:c6 3.♖:d8♣ oglinda) 1...♖:b4 2.♖:e3+ ♖:d/e6 3.♖:e7♣; 1...♖:d3
2.♖:e3+ ♖:e3 3.♖:b3♣; 1...♖:a4 2.♖:b3+ ♖:c4 3.♖:f4♣; 1...♖:e2 2.♖:f7+ ♖:e6 3.♖:e3♣;
1...♖:e6 2.♖:b4+ ♖:e5 3.♖:d5♣)
- 12 - 1.♖g5! (am. 2.♖:c8 și 3.♖:b6♣; 1...♖:d3 2.♖:f2! (am. 3.♖:d4♣; 2.♖:e6?); 1...♖:e2
2.♖:g3! (am. 3.♖:e5♣; 2.♖:f2?); 1...♖:f1 2.♖:e6! (am. 3.♖:f4♣; 2.♖:g3?); 1.♖:d8? ♖:f1!
Soluționare dificilă; interferențe preventive pe coloanele d, e și f.
- 13 - 1.f4! (am. 2.♖:b6+ ♖:d5 3.♖:a3 și 4.♖:d6♣) 1...e:f3 e.p. 2.♖:b6+ ♖:d5 3.♖:d6+ ♖:c4
4.♖:d3♣; 1...♖:b1 2.♖:e4+ d5 3.c:d6 e.p.+ ♖:d7 4.♖:c5♣
- 14 - La publicare s-a afirmat că numai autorul e în stare să arate soluția. Totuși, a existat un
dezlegător (din 14 concurenți), Ion Cămăraș din Dej. 1.♖:f4! ♖:f5 2.d3 ♖:g4! 3.♖:g2/♖:h2
și 4.♖:e6♣; 1...♖:d4 2.♖:d3 a:b3/♖:e4 3.♖:d6(+) și 4.e3♣; 1...a:b3 2.♖:d3 ♖:f5 3.♖:f2 și
4.e4♣; 1...h4 2.♖:d3+ (2.♖:d3? ♖:f5) ♖:d4 3.b4 și 4.e3♣. Problema a fost dată, deseori, la
concursuri speciale de dezlegări.
- 15 - 1.c6! ♖:c6 2.h6! (2.♖:a4+? ♖:d6 3.♖:e2 ♖:e7! 4.h6 ♖:f8-) ♖:b1 3.e4 ♖:e4 4.♖:f3!+;
1.h6? ♖:b1 2.c6 a3! 3.c7 a2 4.c8♣ a1 ♖+=
- 16 - 1.♖:e4 ♖:g2 2.♖:h6+ ♖:d5 3.♖:a1+ ♖:d2 4.♖:c4 b5+ 5.♖:d4 ♖:b6♣; 1...~ 2.♖:e1(+) ♖:e1
3.♖:h6+ ♖:c3 4.♖:c4 b5+ 5.♖:d4 ♖:b6♣
- 17 - 1.♖:e3! e5 2.♖:f7 ♖:c3 3.♖:b3 ♖:c2/♖:d3 4.♖:e1+ ♖:e1♣; 1...e6 2.♖:h2+ ♖:b2 3.♖:e2+
♖:c1 4.♖:d2+ ♖:d2♣
- 18 - 1.♖:f2 h:g2 2.♖:f3 g4 3.♖:g1 g3 4.♖:e1 g2♣; 1...h5 2.♖:g1 h4 3.♖:f1 h3 4.♖:g3 h2♣.
Dubla schimbare a locurilor între ♖ și ♖.
- 19 - a) 1.♖:e5 ♖:c6 2.♖:g3 ♖:d5 3.e5 ♖:e7♣; b) 1.♖:f3 ♖:d5 2.c5 ♖:c6 3.♖:f8 ♖:f6♣. Dezlegări,
interferențe și mutări reflexe albe; c) 1.♖:f3 ♖:f5 2.c5 ♖:d5 3.♖:f8 ♖:f6♣.
- 20 - a) 1.♖:a7 ♖:a3 2.♖:h7 ♖:g3 3.♖:h2 ♖:a1♣; b) 1.♖:a7 ♖:a7 2.♖:g2 ♖:h7+ 3.♖:h3 ♖:7:h3♣
- 21 - 1...h:g2♣; 1.♖:h5! ♖:d4 2.♖:f6+ ♖:e4 3.♖:h4 h:g2♣. Schimbare de funcții (paza câmpuri-
lor d4 și f4) între ♖ și ♖.
- 22 - a) 1.♖:f1 ♖:h1 2.♖:f4 ♖:g2 3.♖:d2 ♖:e1♣; 1.g:f1~ ♖:f1 2.♖:f3 ♖:h2 3.♖:f4 ♖:e2♣
- 23 - a) 1.f3 ♖:h4 2.♖:g5 g4 3.♖:f4 ♖:c7♣; b) 1.♖:d4 ♖:b2 2.♖:c3 ♖:d2 3.♖:d4 ♖:a5♣.
Soluționare dificilă.
- 24 - 1.♖:c2+ ♖:g3 2.♖:d3 ♖:f2 3.♖:e4 ♖:f4♣; 1.♖:e5c4 e5 2.♖:c6 c3+ 3.♖:e5 d4♣. Pionii albi,
o dată sunt sacrificați, altă dată sunt activi!
- 25 - a) 1.♖:a1 ♖:f7 2.♖:g7 ♖:c6 3.♖:f6 ♖:d5 4.♖:e5 ♖:c4 5.♖:d4 ♖:b3 6.♖:c3 ♖:c2 7.♖:b2
♖:c1+; b) 1.a1 ♖:g7 2.♖:h7 ♖:g6 3.♖:h6 ♖:g5 4.♖:h5 ♖:g4 5.♖:h4 ♖:g3 6.♖:h3 ♖:f2
7.♖:f1+ ♖:f1=; Jocuri complete în ecou orto-diagonal.
- 26 - a) 1.♖:c4 ♖:c8 2.♖:e5+ ♖:e6 3.♖:d5 ♖:b7♣; b) 1.♖:d6 ♖:e6 2.♖:c4 ♖:f6 3.♖:d5 ♖:f3♣; c)
1.♖:c4 ♖:d3 2.♖:d5 ♖:c8 3.♖:d4 ♖:b7♣; d) 1.♖:a5 ♖:d5 2.♖:b5 ♖:d6 3.♖:a4 ♖:e2♣; e) 1.♖:c4
♖:f6 2.♖:c5 ♖:f5 3.♖:d5 ♖:f3♣. O bijuterie "model".
- 27 - 1.♖:g3 ♖:a8 2.♖:b8 ♖:a1 3.♖:a7 ♖:h1 4.♖:g1 ♖:h7 5.♖:h2 ♖:b7 6.♖:e7 ♖:b2 7.♖:b6 ♖:g2
8.♖:f2 ♖:g4♣. Spirală.
- 28 - a) 1.♖:f2 ♖:e3 2.♖:e2 ♖:f1♣; b) 1.d3 ♖:e3 2.♖:e7 ♖:g4♣; c) 1.♖:f2 ♖:h2 2.d3+ ♖:d4♣
- 29 - 1.♖:f6? ♖:g6? ♖:c4? ♖:h6? h5/h5/♖:d6/♖:c6!; 1.♖:c6! (am. 2.♖:g2♣)
♖:d6(♖:e7+)/♖:c6(♖:g7)/♖:b4/♖:c6 2.♖:f7/e4/♖:e5/♖:d7♣
- 30 - 1.♖:e4! zz 1...♖:f5 2.♖:g5! (3.♖:d7♣) ♖:g4 3.♖:b3♣; 1...♖:d5 2.♖:f6! ♖:c4/♖:e4 3.♖:f7/♖:c6♣
- 31 - 1.♖:a2 ♖:d8 2.♖:f7 ♖:f2 3.♖:d5 ♖:f7♣; 1.♖:h2 ♖:b8 2.♖:e7 ♖:g3 3.♖:e5 ♖:c7♣
- 32 - 1.♖:g2! ♖:a1 2.e5 ♖:e4 3.♖:b3! ♖:e5 4.♖:b5 h:e2! 1.♖:g1? f:g1~!

Rezultatul concursului internațional de compoziție șahistă BP 2002-2003 secția feerice

Referatul arbitrului **Juraj Lörinc** (Slovacia)

M-am simțit onorat când, în timpul congresului de la Portorož, Mircea Manolescu m-a invitat să judec acest turneu. Din păcate, el nu mai este printre noi...

De-a lungul acestor doi ani, 56 de probleme feerice au fost publicate în revistă. Câteva au fost dovedite incorecte, multe destul de ușor. Dar după ce am studiat toate problemele, am găsit mai mult de 10 destul de valoroase ca să fie incluse în referat.

Următoarele trei au fost ghinioniste: **4000** (Manolescu) – o singură variantă interesantă; **4004** (Petrovici & Olariu) – A de aceeași autori este prea similară; **4282** (Alaikov) – la fel, problema **B** a aceluiasi autor seamănă prea mult, pe deasupra economia forțelor negre lasă de dorit.

Clasamentul începe în ordine inversă cu mențiunile și urcă până la premiul 1 – este ordinea mea preferată.

Recomandată 4: 4284 - Eric HUBER. O bună demonstrație a combinației ajutor-invers / piese japoneze.

Recomandată 3: 4212 - Victor CIOANĂ. Soluția conține un switchback al ♙ și se termină cu un mat model prin rocadă. Nu e puțin.

Recomandată 2: 4128 - György BAKCSI & László ZOLTÁN. Amuzante, cele 3 promoții de nebun.

Recomandată 1: 3999 - Venelin ALAIKOV. Albul trebuie să dezlege turnul d7 preventiv, ca să permită matul prin ♖:d5. Încercările sub formă de cruce a ♙ sunt respinse de negru printr-un motiv de captură cu autoșah. Poziția este cam grea și sunt destul de multe elemente feerice disperate.

Mențiune de onoare 3: 4278 - György BAKCSI & László ZOLTÁN. În pofida capturilor și a elementului feeric suplimentar (în comparație cu mențiunea a 2-a), cinci promoții de cal sunt apreciable.

Mențiune de onoare 2: 4276 - Vlaicu CRIȘAN. Ecou diagonal-ortogonal de poziții de mat binecunoscute, sub formă de tanagra (mai puțin de 5 piese): un alt fel de a demonstra posibilitățile pieselor japoneze.

Mențiune de onoare 1: 4012 - Daniel NOVOMESKÝ. Excelent ecou cameleon triplu, cu translația tuturor unităților prezente pe tablă.

Premiul 2: 4130 - Michal DRAGOUN. O altă problemă cu poziții ortodoxe de mat cunoscute, în ecou diagonal-ortogonal, cu o strategie absolut analoagă. Dacă nu

ar fi existat problema C, care este mai lungă, are mai multe piese, aceleași mături și o strategie mai profundă, i-aș fi dat premiul 1.

Premiul 1: 4013 - Gaspar J. PERRONE. Excelsiorul orizontal este una din temele posibile numai în șahul feeric. Puteți compara această problemă cu D, care este mai simplă, dar aici mi-a plăcut zugzwang-ul final și lichidarea inteligentă a pieselor negre.

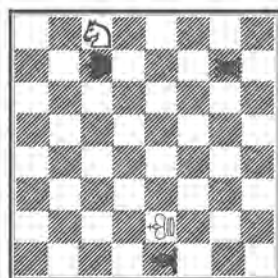
Adresez mulțumiri organizatorilor turneului pentru încrederea lor și felicitări autorilor distinși în acest referat !

Bratislava, ianuarie 2005

Juraj Lörinc
Arbitru internațional

Recomandată 4

4284 - E. Huber

(3+2) aj.inv.#3

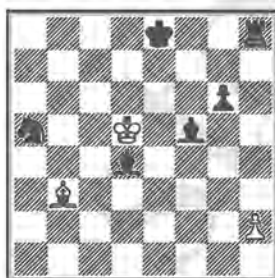
Piese japoneze 2+2

♞e2, ♞e1, ♞c7, ♞g7

b) ♞e1 -> d1

Recomandată 3

4212 - V. Cioană

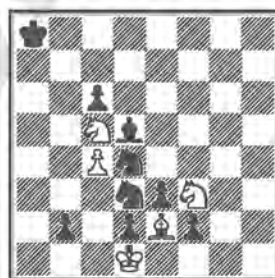

(3+6) inv.#6

Circe, maximal

Recomandată 2

4128 - G.Bakesi & L.Zoltán

(5+8) aj.=5

Madrași

4284 - E. Huber - a) 1. ♞e7 ♞d6 2. ♞e3 ♞e5 3. ♞g3+ ♞:g3♚; b) 1. ♞d3 ♞c6 2. ♞c4 ♞a7 3. ♞a4+ ♞:a4♚.

4212 - V. Cioană - 1.h3! ♞b1 2. ♞c2 ♞:h3(♞h2) 3. ♞:g6(♞g7)+ ♞:g6(♞f1) 4. ♞:h3(♞a8) ♞b1 5. ♞f5 ♞:f5(♞f1) 6. ♞d3 0-0-0♚.

4128 - G. Bakesi & L. Zoltán - 1.f1 ♞c2 2.d1 ♞ ♞:d3 3.b1 ♞+ ♞:d4 4. ♞d3 ♞e5 5. ♞f3 ♞:c6=

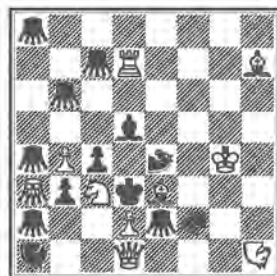
3999 - V. Alaikov - 1. ♞f5! [2. ♞:d5(♞c8)♚] ♞:e3(♞c1)+ 2.d:e3(♞e1)♚; 1... ♞c2 2. ♞:e2(♞e1)♚; 1... ♞g2 2. ♞:e4(♞e1)♚; 1... ♞d8 2. ♞:f2(♞f1)♚. Încercările tematice, care împreună formează o cruce a regelui alb, au fiecare o refutație specific Circe:

1. ♞g5? ♞:e3(♞c1)! 2.d:e3(♞e1)+?? imposibil; respingere 1. ♞g3? ♞c2! 2. ♞:e2(♞e1)+??; 1. ♞f4? ♞g2! 2. ♞:e4(♞e1)+??; 1. ♞h4? ♞d8! 2. ♞:f2(♞f1)+??

4278 - G. Bakesi & L. Zoltán - 1. ♞d6+ e8♚ 2. ♞:e8+ f:e8♚ 3. ♞:e8+ d:e8♚ 4. ♞:e8+ c8♚ 5. ♞:c8+ b:c8♚ pat

Recomandată 1

3999 - V. Alaikov

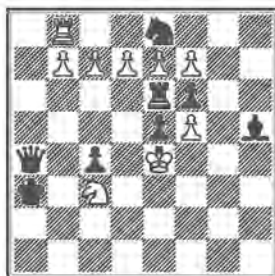
(10+13) #2

Circé

♞ = Zebră f2
♝ = Cămilă e4

MO 3

4278 - G. Bakcsi & L. Zoltán

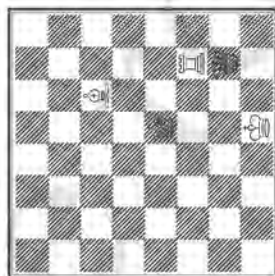

(9+8) aj.#5

Madrasi
Negrul trebuie
să dea şah

MO 2

4276 - V. Crișan

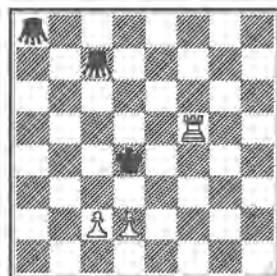

(3+2) aj.#2,5

Piese japoneze 3+2
♞h5, ♞f7, ♞c6, ♞e5, ♞g7
2 sol.

MO 1

4012 - D. Novomesky

(3+3) aj.#4,5

3 sol.

Premiul 2

4130 - M. Dragoun

(3+6) ser.aj.#5

2 sol.

Premiul 1

4013 - G.J. Perrone

(3+12) ser.inv.#42

AntiCircé

4276 - V. Crișan - I/ 1... ♞a8=♞ 2. ♞f5 2. ♞f3 3. ♞e5 ♞f8=♞; II/ 1... ♞f8=♞
2. ♞e4 ♞f3 3. ♞d4 ♞a8=♞

4012 - D. Novomesky - I/ 1... ♞f3 2. ♞g2 ♞f2 3. ♞e2 c3+ 4. ♞d3 ♞f4 5. ♞cc2 ♞d4; II/ 1... ♞f8 2. ♞g8 c4 3. ♞b3 d3 4. ♞e3 ♞f5 5. ♞cc3 ♞d5; III/ 1... c4 2. ♞e4 c5
3. ♞c4 ♞f6 4. ♞d5 d4 5. ♞ae4 ♞d6

4130 - M. Dragoun - I/ 1. ♞d8 2. ♞d2 3. ♞d3 4. ♞cc2 5. ♞c4 ♞e3; II/ 1. ♞b8 2. ♞g3
3. ♞f4 4. ♞g4 5. ♞f5 ♞e3

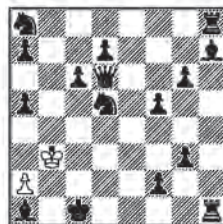
4013 - G.J. Perrone - 1. ♞f4 2-4. g4-g5:h6(♞h6->h2) 5-8. h4-h5-h6:g7(♞g2)
12. g:f7(♞f2) 13-14. ♞f7-f8 15. ♞f7 19. f:e7(♞e2) 23. e:d7(♞d2) 27. d:c7(♞c2)
29. c:b4(♞b2) 33. b:a7(♞a2) 37. a:b7(♞b2) 42. b:a8(♞h1) zz ♞:h1(♞d8)

A) M. Olariu &
V. Petrovici
Problemkiste 2001

B) V. Alaikov
Mat 1983

C) F. Pachl
Premiu 1, 9 T.T.
Problem-Echo 1991

D) J.-M. Trillon
dedic. F. Rapinel
diagrammes 1998

(2+16)

scr.#37

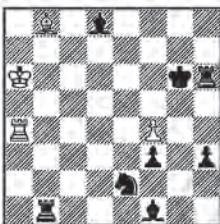
(11+10)

ser.aj.#4

4 sol.

♞ = Zebă d5

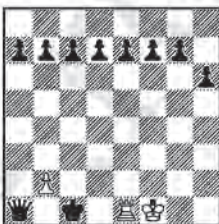
♞ = Cămilă h4, h5

(4+8)

ser.aj.#7

b) ♞g6 -> e2

(3+10)

sd=37

AntiCirce

A - M. Olariu & V. Petrovici - 1.a3 3.♞:a1 11.♞:h1 18.♞:h8 25.♞:a8 26.♞:a7 28.♞:a5 30.♞b3 35.a8=♞ 36.♞a2 37.♞c2♠

B - V. Alaikov - 1.b1=♞ 2.♞:d5 3.♞f8 4.♞e7 ♞:h6♠ & 1.b1=♞ 2.♞:b4 3.♞d8 4.♞e7 ♞e5♠ & 1.e1=♞ 2.♞:f4 3.♞:d6 4.♞e7 a8=♞♠ & 1.e1=♞ 2.♞:g4 3.♞f6 4.♞e7 ♞e3♠

C - F. Pachl - a) 1.♞b5 2.♞:f4 3.♞c4 4.♞e6 5.♞g5 6.♞f5 7.♞hg6 ♞:f4♠; b) 1.♞b6 2.♞:f4 3.♞d6 4.♞d3 5.♞f2 6.♞e3 7.♞e2 ♞:f4♠

D - J.-M. Trillon - 1-4.b:a7(a2) 8.a:b7(b2) 12.b:c7(c2) 16.c:d7(d2) 20.d:e7(e2) 24.e:f7(f2) 28.f:g7(g2) 31.g:h6(h2) 36.h8=♞ 37.♞h2=

Rezultatul concursului internațional de compoziție șahistă BP 2002-2003 secția aj. 2♠

Referatul arbitrilor **Juraj Brabec** (Slovacia)

În primul rând doresc să mulțumesc călduros redacției Buletinului Problemistic pentru ocazia de a studia conținutul acestor probleme ajutoare și pentru marea responsabilitate de a alege pe cele mai bune dintre ele.

În turneul informal biennial Buletin Problemistic 2002-2003 au luat parte 67 de probleme ajutoare în două mutări, publicate în numerele 77, 78, 79 și 80. Deși nivelul lor nu era prea ridicat și mai multe dintre ele relaua idei deja bine cunoscute, datorită mea de arbitru a fost agreabilă.

A trebuit să înlătur problema nr. 3950 (Iordache) din clasament, întrucât avea, din păcate, o dublă soluție.

Îi adresez mulțumirile mele cele mai sincere d-lui Chris J. Feather pentru ajutorul lui prețios în găsirea de anticipări. Grație muncii lui, am putut elimina din clasament următoarele lucrări ambițioase, din cauză de originalitate insuficientă:

3959 (Nefiodov), o schemă des întâlnită, de exemplu M. Nagnibida, diagrammes 1999.

3960 (Borisenko) – vz. G. Páros, Premiul 1, Problem 1954.

4082 (Medincev) - vz. T. Garai, Premiul 2, Levelezesi Sakkhirado 1985 sau Ch. Jonsson, Die Schwalbe 1993.

4088 (Nagnibida) - vz. I. Toth, Premiu, Sztalinvarosi Hirlap 1958.

4089 (Majoros) - vz. Z. Milovanovic, MHI, Leninska Smena 1966 sau M. Nagnibida, Stella Polaris 1970.

4181 (Oncescu) - vz. A. Benedek, Loc 7, Campionatul țărilor socialiste 1975.

4183 (Janevski) - vz. Z. Janevski, Orbit 2001.

Nu numai că A. Pankratiev câștigase deja premiul 1 la Lobusov-50 JT cu aceeași poziție ca în **4179**, dar problema i-a și plăcut atât de mult, încât a trimis-o din nou și la revista italiană "Torre + Cavallo = Scacco !" (1/2004, nr.7). Aceeași idee fusese deja lucrată de M. Sosedkin în 1985.

Premiul 1: 3967 - Chris J. FEATHER. Capturări reciproce de către figuri legate și legătoare, cu ecou ortogonal-diagonal alb-negru. Un câștigător clar, chiar dacă nu prezintă maturi model.

Premiul 2: 3968 - Mykola NAGNIBIDA. De multe ori s-au mai făcut dezlegări negre urmate de auto-interceptări negre. Am apreciat în mod deosebit ceea ce este original aici și anume o relație alb-negru foarte surprinzătoare: albul dă mat tocmai pe câmpul eliberat de negru la prima mutare !

Premiul 3: 4177 - Vitalii MEDINTEV. Mutările lungi ale ♖ care se îndepărtează de ♔ pe liniile de legătură sunt mecanisme cunoscute. Totuși mutarea a doua a ♖ legate lasă o impresie de originalitate: în ambele soluții ♖ urmează linia de legătură până la penultimul câmp de pe tablă, iar negrul își blochează câmpul de refugiu g6 cu două figuri diferite, cu antidual. De notat faptul că negrul joacă pe aceleași câmpuri g6 și g7 în ambele soluții.

Mențiune de onoare 1: 4184 - Michal DRAGOUN. ♠f5 este legat orizontal de două piese albe. Legătura este ruptă în modul următor: negrul capturează una din piesele albe, iar cealaltă mută ca să dezlege ♠, legându-se în același timp. Pe urmă piesa albă este ea însăși dezlegată de ♠f5 abia dezlegat. Mecanismul este elegant. Din păcate analogia între cele două soluții este strică de faptul că mutarea 2. ♠f5-e7 nu numai că dezlege ♠ și părăsește garda câmpului h4, dar deschide și diagonală ♠ către h3.

Mențiune de onoare 2: 3955 - Serghei TKACENKO. Este evident că după deschiderea coloanei h pentru ♖, ♘ o să dea mat fie pe f2, fie pe g3, câmpul de mat

depinzând de promoția neagră la g1 în ♚ sau ♛. Aceste câmpuri sunt însă păzite alternativ de către ♜, de aceea albul trebuie să aleagă celălalt câmp și astfel se determină a doua mutare neagră: negrul controlează atunci același câmp de două ori. O excelentă cooperare între alb și negru.

Mențiune de onoare 3: 4079 - Alexander TOGER. O miniatură bogată în conținut, dar soluțiilor le lipsesc liantul și omogenitatea necesare. Pe deasupra, anumite mături sunt model, altele nu: se creează o impresie de duble soluții.

Recomandată fără ordine: 3962 - Ion MURĂRAȘU. Și această problemă mi-a amintit dictonul popular care spune că "bob cu bob se face sacul"! De două ori două soluții: o adevărată realizare, cu un conținut bogat, numai că trebuie luate în considerare și repetările de mutări ♙e3 și ♙e6. Mă deranjează și faptul că măturile date de ♙ sunt model când ♙ scapă de legarea verticală, nu și când ♙ mută pe linia de legătură. Este oare deliberat?

Recomandată fără ordine: 3964 - Michal DRAGOUN. Negrul dezleagă un ♜ și în același timp își interceptează un turn. De aceea ♜ trebuie sacrificat în așa fel încât turnul neinterceptat să poată captura și bloca câmpul de refugiu proaspăt eliberat. O mențiune pentru prelucrarea antidualului, dar problema stă mai prost cu construcția.

Recomandată fără ordine: 4095 - Vlaicu CRIȘAN & Eric HUBER. Semilegătură și dezlegare cu antidual. Pe de o parte lipsește unitatea motivației a mutării dezlegătoare (pază directă la d6 și interceptie spre e4 în a doua soluție / nici o pază directă la d6 și nici o interceptie spre e4 în prima), dar pe de altă parte această mutare neagră este determinată de promoția albă. O interceptie Grimshaw drăguță la b4 completează tematica.

Recomandată fără ordine: 4250 - Eugeniusz IWANOW. O miniatură frumoasă cu soluții complet diferite, încheiate însă cu tablouri de mat identice în care câmpul f8 este blocat de figuri negre diferite.

Bratislava, noiembrie 2004

Juraj Brabec
Arbitru internațional FIDE

Soluții:

3967 - C.J. Feather - 1. ♙:g3 ♜:f5 2. ♙:e1 ♙:c5+ & 1. ♙:a5 ♜:c2+ 2. ♙:c1 ♙:f4+

3968 - M. Nagnibida - a) 1. ♜:d4 a3 2. ♙:g2 ♙:f3+; b) 1. ♙:d4 ♜:b2 2. ♙:b7 ♜:d5+

4177 - V. Medintev - a) 1. ♙:g6 ♙:b7 2. ♙:g7 ♙:h1+; b) 1. ♙:d6 ♙:b2 2. ♙:g7 ♙:h2+

4184 - M. Dragoun - 1. ♙:d5 ♙:d7 2. ♙:e7 ♙:h3+ & 1. ♙:b5 ♙:d4 2. ♙:e3 ♙:h4+

3955 - S. Tkachenko - 1. ♙:f5 ♜:h3 2. g1=♙ ♜:f2+ & 1. ♙:g4 ♜:e2 2. g1=♙ ♜:g3+

4079 - A. Toger - 1. ♙:b3 ♙:e5 2. ♙:b6 d4+ & 1. ♙:c4 ♙:d7 2. ♙:b4 ♙:d4+ & 1. ♙:b3 ♙:c6+ 2. ♙:b4 ♙:c3+ & 1. ♙:c6 ♙:f4 2. ♙:d5 ♙:e5+ & 1. ♙:d6 ♙:e8 2. ♙:c5 ♙:e5+

3962 - I. Murărașu - 1. ♙:d3 ♙:e3 2. ♙:d4 ♙:e4+ & 1. ♙:d6 ♙:g3 2. c5 ♙:e6+ & 1. ♙:c4 ♙:e3 2. ♙:e5 ♙:e3+ & 1. ♙:a6 ♙:e6 2. ♙:e2 ♙:c6+

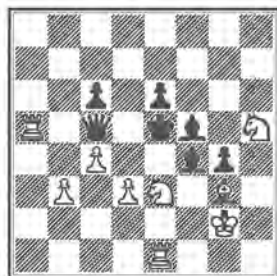
3964 - M. Dragoun - 1. ♙:d7 ♜:f3 2. ♙:e3 ♜:f2+ & 1. ♙:e6 ♜:d4 2. ♙:d4 ♙:c3+

4095 - V. Crișan & E. Huber - 1. ♙:d7 c8=♜ 2. ♙:b4 ♜:d6+ & 1. ♙:b7 c8=♙ 2. ♙:b4 ♙:c2+

4250 - E. Ivanov - 1. ♙:h6 e:d6 2. ♙:f8 d7+ & 1. ♙:f8 e6 2. ♙:d7+ e:d7+

Premiul 1

3967 - C.J. Feather

(9+7) 2 sol. aj.#2

Premiul 2

3968 - M. Nagnibida

(6+10) b) -♙c2 aj.#2

Premiul 3

4177 - V. Medintev

(2+9) b) ♖a7 → a1 aj.#2

MO 1

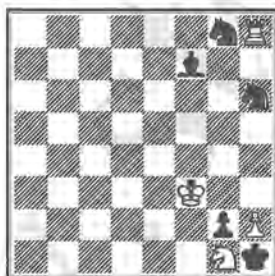
4184 - M. Dragoun

(5+11) 2 sol. aj.#2

MO 2

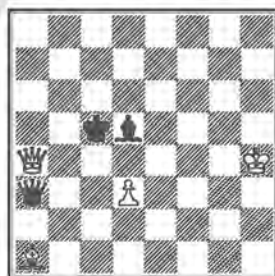
3955 - S. Tkachenko

(4+5) 2 sol. aj.#2

MO 3

4079 - A. Toger

(4+3) 5 sol. aj.#2

Recomandată

3962 - I. Murașu

Recomandată

3964 - M. Dragoun

Recomandată

4095 - V. Crișan & E. Huber

Recomandată

4250 - E. Iwanow

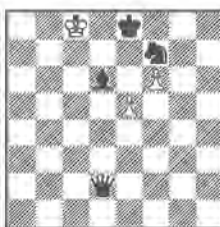
(7+8) 4 sol. aj.2#

(5+13) 2 sol. aj.2#

(4+12) 2 sol. aj.2#

(3+4) 2 sol. aj.2#

Rezultatul concursului internațional de compoziție șahistă BP 2002-2003 secția aj. n*

Referatul arbitrilor Mario Parrinello (Italia)

Le mulțumesc organizatorilor pentru invitația de a arbitra prezentul turneu de compoziție. 86 de probleme trebuiau arbitrate, din care 4 erau ajutoare de pat: prezența lor în acest concurs de ajutoare mi se pare nelalocul ei. Problemele 4108, 4122 și 3982 aveau dublă soluție și numai ultimul a fost corectat.

Înainte de a da palmaresul, aş avea câteva comentarii asupra unor probleme interesante; este vorba de probleme cu ecouri de mat drăguțe, dar nimic mai mult și din această cauză nu meritau să intre în clasament.

Nr. 3976: o economie mai bună putea fi atinsă eliminând ♚g5 și ♙h1 și înlocuind ♙g8 cu un ♙.

Nr. 3977: un Zilahi neomogen, cu motive foarte cunoscute.

Nr. 3981: strategia de autolegare/dezlegare nu este convingătoare, întrucât oricum ♖b2 trebuie să ajungă la câmpurile de mat.

Nr. 3983: joc neechilibrat, un singur mat este cu legare.

Nr. 3989: ecouri interesante, însă din păcate nu e nici un Zilahi (pionul tematic ♙a6 nu servește într-o soluție).

Nr. 3992: îi lipsește o interacțiune semnificativă între mutările albului și cele ale negrului.

Nr. 3994: switchback drăguț de ♙, dar ♙g2 poate fi înlocuit de un ♙.

Nr. 3996: în afară de un șarmant tempo negru cu antidual, jocul este mecanic.

Nr. 3997: miniatură drăguță, dar zeropозиția este un inconvenient major.

Nr. 3998: în zilele noastre, un AUW bicolor nu mai este o noutate în ajutoare lungi; se poate compara cu folos cu V. Alaikov, Europe-Echecs 1972, cu poziția următoare: ♙h1, ♙e2; ♙a3, ♙e3-g3-h3-b2-c2 (2+6) h†8: 1.c1=♙ ♙g1 2.♙d3 e:d3 3.e2 d4 4.e1=♙ d5 5.b1=♙ d6 6.♙b3 d7 7.♙c3 d8=♙ 8.♙b2 ♙a5†. În plus, în problema 3998 prima mutare albă este brutală și ♙d6 poate fi eliminat.

Nr. 4098: mutări albe ciclice, dar îi lipsește o strategie bună și pe de altă parte aş fi preferat să înlocuiască ♙g6 de un ♙.

Nr. 4099 și 4109: strategia prezentată nu justifică lungimea problemelor.

Nr. 4112: două promoții minore interesante cu intenții de sacrificiu, dar jocul negru nu este echilibrat.

Nr. 4113: Zilahi motivat de anihilări, dar prima fază, care arată un switchback, este mai drăguță.

Nr. 4115: se poate compara cu o problemă de același autor (Premiul 1 ex-aequo, L'Italia Scacchistica 1996, ♖a1, ♚a5, ♙a7, ♜b4, ♠c4 / ♔f4, ♗d6, ♞f6, ♛e3, ♡c7, ♣c3, ♠e5-f5-e4-d3-f3-d2-f2 h♙3, 2 soluții) care este o prezentare mai bună a ideii sale și deci o auto-anticipare.

Nr. 4120: repetarea a două mutări albe este un defect considerabil.

Nr. 4191: Zilahi motivat de eliberarea câmpului de mat, dar jocul alb este sărac și eterogen.

Nr. 4195: mutări critice interesante și eliberări a câmpurilor de mat, dar prima mutare albă este foarte slabă și eterogenă.

Nr. 4198: două soluții fără relații - prima fază prezintă tema celor 4 colțuri, iar a doua arată ca o dublă soluție.

Nr. 4201: două soluții interesante, una cu Excelsior, iar a doua cu un marș al ♖, însă din păcate mecanismul de gemenizare este foarte slab.

Nr. 4260: intensiv joc de linii, dar matul cu dublu şah mă deranjează și sper că autorul poate compune o problemă mai convingătoare cu aceeași idee.

Nr. 4264: anihilări cunoscute care amintesc de alte ajutoare în două mutări cu aceeași strategie.

Nr. 4265: Zilahi drăguț, dar ♛d1 poate fi eliminat și din cauza aceasta a doua mutare neagră este neechilibrată (părăsire de gardă într-o fază și închidere de linie neagră în cealaltă).

Nr. 4266: deschiderile de linii albe sunt logice, dar evidente și gemenul b) este ușor diferit față de a) (eliberare de câmp de către negrul / deschidere de linie); în plus aș fi preferat o poziție -♙h3/+♠g4.

Nr. 4272: două soluții fără relație.

Nr. 4273: Excelsior negru interesant, dar prezența celor două piese grele ♗ și ♞, capturate în cursul soluției fără să fi mutat deloc, este un inconvenient major.

Premiul 1: 4193 - Chris J. FEATHER. Apreciez întotdeauna un joc strategic intens și complex, iar problema aceasta este un exemplu pertinent: sacrificiile albe active, care arată tema Zilahi, sunt aici combinate frumos cu un alt motiv: piesele albe semilegate sunt dezlegate preventiv de către o piesă neagră care deschide astfel o linie pentru ♞b8. ♠d3 este superfluu.

Premiul 2: 4119 - Christopher J.A. JONES. Această problemă arată tema Maslar de două ori, însă ceea ce mă interesează mai mult pe mine este și faptul că piesa albă tematică ocupă după o manevră Bristol bicoloră câmpurile pe care ♗ va fi dat mat la mutarea a 4-a: este dificil de realizat, deci foarte merituos.

Premiul 3: 4100 - Chris J. FEATHER. Care e calitatea care deosebește o problemă bună? Desigur un joc paradoxal, ca și aici. Cooperarea între cele două tabere permite să-l dezlege pe ♠g7, care se transformă într-o ♗ care dă mat după fuga regelui negru. Dar albul trebuie să mute (să notăm că ♗ ar putea fugi deja în poziția diagramei) și aici intervine paradoxul: albul face o mutare de tempo cu piesele lui

plasate fix pe câmpurile de refugiu, dar asta este împotriva planului (Anti-Ziel-Element), pentru că astfel el controlează câmpurile de refugiu. Deci albul trebuie să aleagă cu grijă pe ce câmp își sacrifică piesa. Paradoxal și elegant.

Mențiune de Onoare: 3978 - Christopher J.A. JONES. În această problemă vedem o interacție între jocul alb și cel negru așa cum ar trebui să fie, sub o formă simplă, dar foarte elegantă. Cele două piese albe tematice triangulează, în așa fel încât să captureze un ♖, deschizând astfel o linie pentru ♔. Maturile paradoxale, pe liniile tocmai abandonate de alb la prima mutare, sunt o poantă draguță.

Recomandată 1: 4259 - Christer JONSSON. O interpretare elegantă a unui vechi motiv de switchback negru, aici în Meredith.

Recomandată 2: 4270 - Christopher J.A. JONES. În pofida faptului că secvența albă este similară în ambele faze, există un bun schimb de funcții între ♔ promovată și ♙ și mături model elegante pe aceleași câmpuri.

Recomandată 3: 3982 - Aleksandr PANKRATIEV (corectură Efren PETITE). Interesantă tema Visserman, deși mecanismul de gemenizare e destul de slab. Motivația este capturarea unuia dintre cei doi ♙ pentru a deschide o linie, în timp ce celălalt ♙ se sacrifică. N-am reușit să îmbunătățesc poziția, care e deosebit de grea.

Recomandată 4: 4114 - Christopher J.A. JONES. Două manevre albe periclitice originale și neașteptate, pentru a se plasa în spatele piesei albe slabe.

Recomandată 5: 4192 - Christopher J.A. JONES. Poziția diagramei sugerează legări, dar în locul lor sunt autoblocări și controlări de câmpuri în câmpul regal. Se schimbă între ele nu numai prima și a treia mutare albă, dar și funcțiile pieselor albe și negre.

1 martie 2005

Mario Parrinello

Arbitru internațional FIDE

(Traduceri referate arbitraj: Eric Huber)

Premiul 1

4193 - C.J. Feather

(8+12)

aj.#3

2 sol.

Premiul 2

4119 - C.J.A. Jones

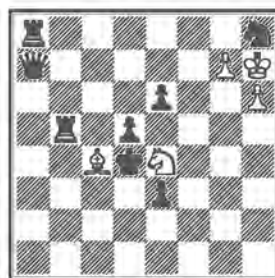
(3+13)

aj.#4

2 sol.

Premiul 3

4100 - C.J. Feather

(5+8)

aj.#2,5

b) ♖d5 -> e5

MO

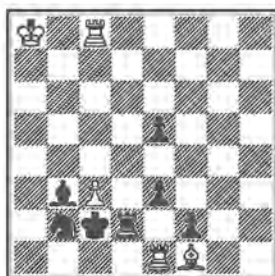
3978 - C.J.A. Jones

(6+7) b) ♖b5 -> ♗a3

Recomandată 1

4259 - C. Jonsson

(5+7) 2 sol. aj.#2,5

Recomandată 2

4270 - C.J.A. Jones

(3+6) b) ♖f6 -> ♗f6 aj.#5

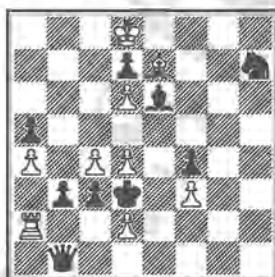
Recomandată 3

3982 - A. Pankratiev
(corectură E. Petite)

(7+15) b) ♗d4 -> ♗d3 aj.#3

Recomandată 4

4114 - C.J.A. Jones

(9+9) 2 sol. aj.#3

Recomandată 5

4192 - C.J.A. Jones

(6+12) 2 sol. aj.#3

Soluții:

4193 - C.J. Feather - I/ 1. ♗e6 ♗d4 (A) 2. ♗d4 ♗d8 3. ♗e5 ♗e4 (B)†; II/ 1. ♗g6 ♗e4 (B) 2. ♗e4 ♗e8+ 3. ♗f5 ♗d4 (A)†

4119 - C.J.A. Jones - I/ 1. ♗f6 ♗e5 2. ♗d4 ♗b8 3. ♗c7 e:d3+ 4. ♗e5 ♗c7†; II/ 1. ♗e5 ♗d4 2. ♗c3 ♗a7 3. ♗b6 e:f3+ 4. ♗d4 ♗b6†

4100 - C.J. Feather - a) 1... ♗a2 2. ♗a2 g:h8=♗ 3. ♗e4 ♗e3†; b) 1... ♗e5 2. ♗e5 g8=♗ 3. ♗e4 ♗g4†

3978 - C.J.A. Jones - a) 1. ♗g8 ♗f7 2. ♗a4 ♗f8 3. ♗b3 ♗a8†; b) 1. ♗g3 ♗e3 2. ♗b4 ♗f4 3. ♗b3 ♗d6†

4259 - C. Jonsson - I/ 1... ♗d8 2. ♗e2 ♗d1 3. ♗d2 ♗c1†; II/ 1... ♗c4 2. ♗a4 ♗a2 3. ♗b3 ♗b1†

4270 - C.J.A. Jones - a) 1. ♗e5 d:e5 2. ♗d6 e:d6 3. g1=♗ d7 4. ♗f3 d8=♗ 5. ♗e5 ♗d5†; b) 1. ♗e5 d:e5 2. ♗d6 e:d6 3. g1=♗ d7 4. ♗c5 d8=♗ 5. ♗e7 ♗d5†

3982 - A. Pankratiev (corectură E. Petite) - a) 1. ♗g5+ ♗f7 2. ♗f6 ♗b1 3. ♗b1=♗ ♗a5†; b) 1. ♗f5+ ♗e7 2. ♗f6 ♗e1 3. ♗e1=♗ ♗c5†

4114 - C.J.A. Jones - I/ 1. ♗c4 ♗h4 2. ♗b4 ♗e1 3. ♗c4 d:c3†; II/ 1. ♗d4 ♗a1 2. ♗f5 ♗d1 3. ♗e5 d4†

4192 - C.J.A. Jones - I/ 1. ♗c3 ♗b2 2. ♗d5 ♗a3 3. ♗e5 ♗f4†; II/ 1. ♗e4 ♗f4 2. ♗e5 ♗f5 3. ♗c4 ♗h2†

Concursurile de compoziție - Halkidiki 2004

Ca în fiecare an, s-au organizat mai multe concursuri de compoziție în timpul congresului PCCC. Să începem cu concursurile organizatorilor:

Turneul de compoziție rapidă (timp la dispoziție: 4 ore) a avut două secțiuni. În secțiunea 2⁺, s-a cerut ca *în jocul aparent sau virtual să existe două apărări negre care duc la două mături cu legarea piesei negre A; în jocul real, maturile sunt transferate după două apărări ale piesei A*. Vasil Diaciuk a câștigat din nou acest turneu pe care arbitrul B. Zappas l-a apreciat ca fiind destul de slab. Joc aparent: 1...♙:d4 2.♘b4♠, 1...d6 2.♘b6♠; 1.♚e1! (2.♚e5♠) 1...♚:d4 2.♘b4♠ 1...♚d6 2.♘b6♠, 1...♙:d4 2.♚h1♠, 1...d6 2.♘e7♠. O prezentare clară a temei, cu autoblocări în două faze.

În secțiunea aj. 2⁺, tema cerea ca *prima mutare neagră să deschidă o linie pentru o piesă neagră și/sau prima mutare albă să deschidă o linie pentru o piesă albă, după care piesa trebuie să joace pe această linie proaspăt deschisă*. De data aceasta, arbitrii H. Fougaxis și P. Moutecidis au fost satisfăcuți de calitatea turneului. Premiul întâi, compus de o echipă germano-suedeză, este o ilustrare excelentă și modernă a temei: ♙ vrea să deschidă linia ♚d6 (resp. ♙e6) pentru ca ♚ (resp. ♙) să dea mat la mutarea a doua, dar în același timp el dă un șah ♙, ceea ce este compensat de negru prin deschiderea liniei ♙h2 (resp. ♚e3) care capturează piesa albă jenantă. Toate acestea cu antidual. a) 1.g2 ♙c6+! (♙c5?) 2.♙:d6 ♙c4♠ b) 1.e:f3 ♙c5+! (♙c6?) 2.♚:e6 ♚d3♠

Turneul de 5 zile a comportat o singură secțiune, 2⁺, cu tema următoare: *motivele de apărare a două piese negre sunt schimbate reciproc între încercare și soluție*. Calitatea (strategia) motivelor de apărare a fost primul criteriu de clasament al arbitrului B. Zappas care a așezat pe israelienii P. Einat & A. Hirschenson pe primul loc, înaintea lui V. Diaciuk. 1.♘d5? (2.♚:c7♠) 1...♙:e4 (nu mai controlează) 2.♚:b3♠, 1...♚:e6 (controlează direct) 2.♘e3♠, dar 1...♙:e7! respinge. 1.♙d6! (2.♚:c7♠) 1...♙:e4 (controlează direct) 2.♚c3♠, 1...♚:e6 (nu mai controlează) 2.♙:e6♠. Câmpurile d5 și d4, pe care negrul nu le mai controlează după mutările ♙:e4 și ♚:e6, sunt controlate de două ori de către alb în poziția diagramei.

Grecii au mai organizat un alt concurs de aj. 3/4⁺, lansat pe Internet în august. Tema era: *sacrificii active de piese albe (nu de pioni), de preferință pe un câmp gol*. Dată fiind cantitatea mare (67 de lucrări) și calitatea excepțională a lucrărilor primite, arbitrii n-au ajuns la un clasament decât la începutul lunii noiembrie. În referat figurează nu mai puțin de 12 premii, 16 mențiuni de onoare și 7 recomandate. Reluăm problema câștigătoare și problemele recompensate ale compatrioților noștri.

Premiul 1 este un task monumental fără pioni albi. În cele două soluții două piese albe (♙♚, apoi ♙♘) se sacrifică pe câmpuri goale: 1.d4 ♙d5 2.♙:d5 ♚e4 3.♙:e4 ♘:f6♠ & 1.♙d7 ♘d6 2.♙:d6 ♙e6 3.♙:e6 ♚:f6♠, mături model pe același câmp.

Concurs de compoziție rapidă

Turneu de 5 zile

MacLeod Whisky

V. Diacink

H.Gruber, T.Maeder,
H.P.Rehm, K.WidlertP. Einat &
A. HirschensonM. Erenburg
Premiul 1

(11+10)

2#* (8+12)

b) ♖b3 <-> ♔d3

(14+8)

v

2# (6+12)

aj.2#

b) ♕e5 -> e4

Cele trei probleme românești recompensate prezintă o corespondență ortogonal-diagonală.

În MO9, eplurile ♖-♕ și ♗-♘ își schimbă rolurile reciproc în cele două soluții:
a) 1. ♖a6 ♕a3 2. ♗b3 ♕b3 3. b:a3 ♕d5♠; b) 1. ♗e5 ♕c3 2. ♖b3 ♗b3 3. b:e3 ♖b6♠.
Maturi model, ♕ se sacrifică pentru a dezlega ♖ sau ♕.

Turneu prin Internet - Halkidiki 2004

Premiul 1

Aleksandr & Valeri
Semenenko

MO 9

Ion Murărașu

MO 11

Ion Murărașu

MO 12

Vlaicu Crișan &
Ion Murărașu

(5+14)

aj.3#

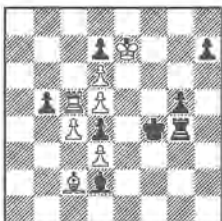
2 sol.

(5+10)

aj.3#

b) ♖b7 -> e6

(7+8)

aj.3#

b) ♖b5 -> e3

(5+12)

aj.32#

2 sol.

În MO11, ♕, resp. ♖ se sacrifică alternat pentru a permite deschiderea bateriei ♖-♕, resp. ♕-♖: a) 1. ♖f5 e:b5 2. ♕f4 ♖e3 3. d:e3 d4♠; b) 1. ♕e5 ♕a4 2. ♖f4 ♕e6 3. d:e6 d:c6♠.

În MO12, găsim un amestec bogat de motive strategice; dezlegări directe, creație reciprocă de baterie, maturi prin baterie mascată: 1. ♖g8 ♕f3 2. ♖f3 ♕g6 3. ♖g4 ♕h5♠ & 1. ♕e7 ♕d3 2. e:d3 ♖g6 3. ♖e4 ♖e6♠. Arbitrii au regretat sacrificiul ♕ pe un câmp ocupat în prima soluție și pe un câmp liber în a doua și au apreciat că pro-

blema ar fi primit o recompensă mai înaltă într-un alt turneu.

Toate felicitările noastre maeștrilor Ion Murărașu și Vlaicu Crișan!

Mai multe concursuri „naționale” au loc în fiecare an; iată principalele.

Ajutoare.

Turneul **MacLeod Whisky** cere ajutoare în două mutări de o calitate deosebită, care să fie și greu de dezlegat. Anul acesta cerința temei era ca o piesă neagră să mascheze o baterie albă diferită în gemenii problemei. Bateriile albe pot fi directe sau indirecte, numai nu semibaterii. M. Erenburg a câștigat sticla de whisky cu o problemă excelentă, unde mutările albe reflexe adaugă o tușă sofisticată: a) 1. ♖dc6 ♙e3 2. ♜e2 ♖d6 ‡; b) 1. ♖e2 ♖d6 2. ♜f8 ♙e3 ‡.

În turneul **Sabra** nivelul a fost ridicat. Tema: 2 piese albe A și B obstrucționează linia unei alte piese albe C, fie în poziția diagramei, fie în timpul jocului. În cursul soluției, 1) piesa A părăsește linia; 2) o piesă neagră capturează piesa B și apoi eliberează linia. J. Haymann a luat premiul 1, acordat de judele israelian M. Witztum, cu o problemă cu 3 faze și 2 semi-baterii albe: i) 1. ♜:g2 e:f5 2. ♜b2 ♙:f4 ‡; ii) 1. ♖:e4 ♙b6 2. ♖c3 ♜g6 ‡; iii) 1. ♜:e3 ♜g7 2. ♜c3 e5 ‡.

În turneul **Moskovskaia Matreshka**, poziția inițială prezintă o piesă neagră legată pe câmpul X; în gemen(i), piesa neagră este înlocuită de o piesă albă pe același câmp X. Michel Caillaud a luat premiul 1: a) 1. ♖b5 ♙:e2 2. ♜:e2 ♙:b5 ‡ (1. ♖c~?? ♙d3 2. ♖:f4 ♙:f4 ‡) b) 1. ♖:e2 ♙d3 2. ♖:f4 ♙:f4 ‡ (1. ♖b5 ♙c~?? 2. ♜:e2 ♙:b5 ‡)..., iar compatriotul nostru Ion Murărașu a primit o mențiune de onoare: a) 1. d6 ♖b7 2. ♖e3 ♖b4 ‡; b) 1. ♜f4 ♙d2 2. ♙d4 d6 ‡; c) 1. ♜f3 e3 2. ♙d3 e:f6 ‡.

Sabra 2004

Premiul 1

J. Haymann (v)

(7+10)

3 sol.

aj.2# (10+6)

b) ♙e2

Moskovskaia Matreshka 2004

Premiul 1

M. Caillaud

aj.2# (4+9)

b) ♖d5

c) ♖e5

MO

Ion Murărașu

Grappa 2004

Premiul 1

M. Witztum

aj.2#

2 sol.

În turneul **Grappa**, a fost cerută o temă formală: *maturi distante de cel puțin 4 câmpuri pe aceeași linie*. În problema câștigătorului M. Witztum, linia este diagonală a1-h8, iar motivele strategice care îmbogățesc problema sunt: închidere preventivă de linie neagră, deschidere bicoloră de linie și schimb de funcție între două piese

albe. „O problemă complexă care merită primul loc”, scriu arbitrii italieni. i) 1. ♖af2 ♜d6 2. e2 ♞:a1 ‡; ii) 1. ♙h4 ♜e7 2. ♙g5 ♞b8 ‡.

Turneul Ucrainean cerea ajutoare în 3 mutări cu gemeni Poltava, adică poziția gemenului b) se obține scoțând o piesă neagră de pe tablă și adăugând o piesă albă oarecare pe un câmp oarecare, în așa fel încât soluția din a) să devină jocul aparent din b).

Premiul 1 i-a revenit lui Ofer Comay; a) 1. ♜d8 ♙e8 2. ♞d5 ♙:g3 3. ♙c4 ♙b7 ‡; b) j.a.: 1... ♙e8 2. ♞:d5 ♙:g3 3. ♙c4 ♙b7 ‡, soluție: 1. ♙f4 ♞:d4+ 2. ♞:d4 ♙f3 3. ♞e3 ♙g1 ‡, iar Ion Murărașu s-a ilustrat din nou cu o recompensă: a) 1. d1=♙! c4 2. ♞d2 ♙:d4 3. ♞c1 ♙e3 ‡; b) j.a.: 1... c4 2. ♞d2 ♙:d4 3. ♞:c1 ♙e3 ‡, soluție: 1. ♞d2 ♙d1 2. ♞:c1 ♙b2+ 3. ♞b1 ♙c2 ‡.

Inverse.

La Metaxa sunt cerute de obicei inverse mai lungi; în acest an, inverse în minim 6 mutări cu cel puțin 2 soluții, fără gemeni. Turneul a fost câștigat de G. Georgopoulos ex-aquo cu A. Selivanov.

i) 1. g7+! ♜f6 2. ♞d2+ ♜f4 3. g8=♞ d6 4. ♞:d6+ ♜f6 5. ♞f4+ ♜:f4 6. ♞f8+ ♜:f8 ‡; 3... d5 4. ♙d3 d4 5. ♞e3 d:e3 6. ♞f8+ ♜:f8 ‡; ii) 1. ♞f8+! ♞:g6 2. ♞d6+ ♞f7 3. ♞e7+ ♞g6 4. ♞:d7 ♞h6 5. ♞d6+ ♜f6 6. ♞f8+ ♜:f6 ‡.

Turneul Ucrainean 2004

Premiul 1
O. Comay

Mențiune 1
Ion Murărașu

Metaxa 2004

Premiul 1-2 e.a.
G. Georgopoulos

Vodka 2004

Premiul 1
A. Feoktistov

(6+9)

aj.3# (5+4)

aj.3# (6+5)

inv.6# (14+10)

b) ♞d5

b) ♙d2, +♙c1

2 sol.

inv.4#

În turneul Vodka tema era: inverse de 3-7 mutări, în care matul este cauzat de jocul unei baterii albe. A. Feoktistov ia un prim loc cu o problemă impresionantă:

1. ♞b8! (2. ♞c1! ~ 3. ♙e4+ ♞e6 4. ♙b3+ ♜:c1 ‡) 1... ♙f6 2. ♞e1! (3. ♙b6+ ♞e5 4. ♙d6+ ♜:c1 ‡) 2... ♜:g3 3. ♙b6+ ♞e5 4. ♙:g3+ ♜:e1 ‡; 1... ♜:g3 2. ♙b6+ ♞e5 3. ♞:d6+ ♞:f5 4. ♙g3+ ♜:f1 ‡, 3 variante tematice (1. ♞a8? ♜:g3!)

Studii.

Singurul turneu de studii este organizat de Uralski Problemist și a fost arbitrat de A. Selivanov. Tema acestui an era: în linia principală de joc, albul și negrul sacrifică același tip de piesă. În studiul lui N. Kralin, negrul sacrifică pentru pat, iar albul

pentru a câștiga ♔:

1.g8=♔ e6+! 2.♔:e6 ♘g4+! 3.♔:g4 ♔:c4 4.♔h6+! ♔:e4 5.♔f4+ ♔d3 (5...♔d5 6.♔b3 ♔:b3 7.♔f7+) 6.♔b5 ♔:b5 7.♔f1+: negrul își pierde Dama.

Feerice și retro.

P. Gvozdzjak, autorul cărții *Cyclone*, se ocupă de turneul **Spisska Borovicka**, dedicat temelor ciclice în probleme în 2 mutări. Anul acesta era cerută *îmbinarea oricărei teme ciclice cu cel puțin o mutare Pelle albă sau neagră (mutare Pelle: o piesă este legată înainte și după ce mută)*. Pe podium ex-aequo au ajuns R. Aschwarden cu o problemă feerică pe tablă 10x10, J.-M. Loustau și E. Navon, singurul fără fecrisme, pe care vi-l prezentăm: 1.♔c4? (2.♔:f6 A, ♔b6, ♔e3†) 1...♔f5! a 1.♔f2? (2.c4† C) 1...♔f5 a 2.♔d6† B, dar 1...♔g4!; 1.♔f2? (2.c4† C) 1...♔f5! a 1.b:c5? (2.♔:f6† A) 1...♔f5 a 2.♔d6† B, dar 1...f5!; 1.♔:f6? (2.♔d6† B) 1...♔f5 a 2.c4† C, dar 1...♔f1! 1.♔e3! (2.c4† C) 1...♔f5 a 2.♔:f6† A, 1...e4 2.b:c4†. „Ciclu ucrainean după o mutare Pelle a ♔. Foarte complicat, foarte bine făcut. Sunt și câteva încercări adiționale care duc la tema le Grand (1.♔f2?), la paradoxul Dombrovskis (1.♔f2?) sau la amenințări multiple (1.♔c4?)”

Uralski Prob.2004

Premiul 1

N. Kralin

Spisska Bor. 2004

Premiul 1-3 e.a.

E. Navon

Sake 2004

Premiul 1

V.Crișan & I.Murărașu

Sake 2004

MO 2

Paul Răican

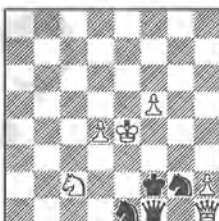

(5+4)

+ (13+10) vv...

2#

(6+4) aj.inv.3,5#

Crazyhouse

b) ♔e2 -> h4

(4+3) aj.inv. hs.4#

Crazyhouse

♔ în buzunar; b) ♔h5->c1

Turneul **Sake** ne reușește în mod tradițional destul de bine, însă este prima dată când M. Caillaud trece pe locul doi! Vlaicu Crișan și Ion Murărașu au compus o problemă perfectă. Genul feeric la meniu în 2004 era *Crazyhouse: când o piesă este capturată, iese numai temporar din joc, căci își schimbă culoarea și este păstrată în „buzunarul” celui care a capturat-o până când acesta hotărăște s-o pună din nou pe tablă, mutare semnalată prin semnul @*. (Reamintim că într-un ajutor invers în n mutări (hs†n) albul începe, negrul colaborează până la mutarea n-1, când se ajunge la o poziție de mat invers într-o mutare. Aici este hs†3,5 - negrul începe.)

a) 1...♔e3 2.♔:e1 ♔:e1 3.♔@h4! (3.♔@f4?) ♔@b4! (♔@f4?) și acum 4.♔g2+ ♔:g2†; b) 1...♔f3 2.♔:g2 ♔:g2 3.♔@c2! (3.♔@d3?) ♔@g6! (♔@d3?) și acum 4.♔e1+ ♔:e1†. Un ecou diagonal-ortogonal perfect. Arbitrii au notat că piesa muta-

tă în gemen c2(a)/d4(b) este capturată în ambele soluții și reapare pe aceeași câmpuri: c2 în b), respectiv h4 în a).

Nici Paul Răican nu s-a lăsat mai prejos: a) $1.\text{a6 b3 } \text{b8 } 2.\text{f8 } \text{b4+ } 3.\text{a:b4 } \text{a:a4}$ și acum $4.\text{a:e2+ } \text{c:e2+}$; b) $1.\text{a:f5 } \text{c:b4 } 2.\text{a:b4 } \text{a:c6 } 3.\text{a:d3 } \text{c:c8}$ și acum $4.\text{d4+ } \text{d:d4+}$. Arbitrii au găsit gemenul b) foarte greu de dezlegat și au calificat problema drept „bijuterie miraculoasă”.

Turneul ceh **Becherovka** cere întotdeauna mături model, anul acesta într-o problemă de mat reflex. Israelienii au câștigat o sticlă de licoare cehă cu o problemă arătând patru mături model în Meredith într-o poziție cam simetrică: $1.\text{d5! } (2.\text{c6 } \text{f6+}) 1...\text{f6+ } 2.\text{c5 } \text{c:c6+}, 1...\text{c3+ } 2.\text{d6 } \text{c:c6+}, 1...\text{f6 } (\text{g7, h8}) 2.\text{c4 } \text{c:c3+}, 1...\text{f3+ } 2.\text{c4 } \text{c:c3+}$.

La **Champagne**, partidele justificative sunt în program. Tema: o piesă este capturată după ce a mutat pe câmpul de origine unei alte piese de același tip și de aceeași culoare. Din păcate partidele foarte ambițioase ale lui Paul Răican s-au dovedit demolate. Redăm două partide recompensate din referatul arbitrilor M. Caillaud. Doar R. Ubaidullaev a reușit triplarea temei: „o realizare remarcabilă, chiar dacă metoda nu este dintre cele mai subtile”: $1.\text{f3 e5 } 2.\text{d4 } \text{d6 } 3.\text{c6 b:c6 } 4.\text{h4 } \text{a6 } 5.\text{h5 } \text{d3 } 6.\text{h6 } \text{g6 } 7.\text{h:g7 h5 } 8.\text{d3 h4 } 9.\text{d2 h3 } 10.\text{f3 h2 } 11.\text{g1 h:g1= } 12.\text{e3 } \text{h:h1 } 13.\text{d2 } \text{h:h2 } 14.\text{0-0 } \text{f:f1 } 15.\text{f3 } \text{f2 } 16.\text{h1 } \text{f4 } 17.\text{h8 } \text{h4 } 18.\text{g8+ } \text{e7 } 19.\text{b8 } \text{g5 } 20.\text{h8 } \text{h:h8 } 21.\text{g:h8= } \text{d4 } 22.\text{g7}$.

Aschwanden a compus „un exemplu specific cu un mecanism splendid. Singura rațiune pentru care h1 a trebuit să plece de la h1 ca să fie capturat pe un alt câmp, este că nu există alt câmp unde poate fi capturat celălalt turn alb, a1! ” $1.\text{g4 e5 } 2.\text{g5 } \text{b4 } 3.\text{g6 h:g6 } 4.\text{a4 } \text{h:h2 } 5.\text{a5 } \text{h4 } 6.\text{a6 g5 } 7.\text{a:b7 a5 } 8.\text{a3 a4 } 9.\text{h3 a3 } 10.\text{e4 a2 } 11.\text{c4 a1= } \text{a6 } 12.\text{e2 } \text{a6 } 13.\text{0-0 } \text{g6 } 14.\text{d3 d6 } 15.\text{e3 } \text{d7 } 16.\text{b6 c5 } 17.\text{d2 } \text{c6 } 18.\text{b3 } \text{d7 } 19.\text{d2 } \text{e8 } 20.\text{a1 } \text{a:a1+ } 21.\text{e1 } \text{a5 } 22.\text{f3 } \text{e2 } 23.\text{h1 } \text{h:h1+}$.

Eric HUBER

Becherovka 2004
Premiul 1
O. Comay & G. Costeff

(6+6)

r:2#

Champagne 2004
Premiu special
R. Ubaidullaev

(11+12)

PJ 21,5

Champagne 2004
Premiul 1
R. Aschwanden

(12+15)

PJ 23

Andernach și Messigny - 2004

În fiecare an, la un interval de numai o săptămână, se organizează mini-congrese ale problemiştilor germani și francezi, la Andernach și respectiv Messigny. Cele două întâlniri au profiluri diferite: la Andernach se discută aproape numai despre probleme feerice, în timp ce la Messigny au loc o serie de activități și concursuri ale asociației problemiştilor francezi. De-a lungul timpului, aceste mini-congrese ale problemiştilor au depășit (ca participare) granițele țărilor gazdă, devenind tradiții. (La Andernach s-a sărbătorit împlinirea a 30 ani de la prima organizare a mini-congresului, în timp ce la Messigny a avut loc a 24-a ediție!) Astfel se explică de ce în fiecare an, la aceste evenimente sunt prezenți și problemişti de peste hotare, chiar și de pe alte continente. În 2004 am avut oportunitatea să mergem împreună la ambele întâlniri și să introducem astfel pentru prima dată o prezență românească la aceste manifestări.

Întâlnirea de la **Andernach** este organizată la celebrul „Kölpinghaus” al lui Zdravko Maslar, sub patronajul lui Bernd Ellinghoven – președintele asociației problemiştilor germani și al lui Hans Gruber – redactorul șef al revistei „feenschach”. Au participat destul de mulți problemişti, în majoritate nemți, dar și din alte părți ale Europei. Concursul de dezlegări a constat în 12 probleme heterodoxe și feerice de rezolvat în 2 ore, cu dificultatea suplimentară că nu se indica numărul de soluții existente! În acest an s-a impus Michel Caillaud (Franța), urmat de Hemmo Axt (Germania) și Kjell Widlert (Suedia); noi ne-am clasat pe locurile 4 (E.H.), respectiv 6 (V.C.).

Au fost ținute două conferințe. Mai întâi Hans-Peter Rehm a prezentat probleme AntiCirce directe cu variante schimbate între două faze, motivul schimbării fiind ocuparea de către negru a unui câmp alb de renaștere.

John Rice (Marea Britanie) a prezentat probleme cu o piesă feerică promițătoare, Equistopper-ul, care sare până la jumătatea drumului dintre ea și o altă piesă. Cele mai multe dintre aceste compoziții au fost compuse la întâlnirea din 2004 a problemiştilor britanici de la Pitlochry.

În cele două zile ale mini-congresului de la Andernach, tema concursului de compoziție a fost *AntiSuperCirce*. Conform acestei noi condiții feerice, *o piesă care capturează poate renaște pe orice câmp liber al tablei, cu excepția câmpului pe care a avut loc captura*. Colectivul arbitrilor a scindat referatul în 3 secții (directe, ajutoare, parte justificative):

1. Directe

Problema **A**, de Thomas Maeder și Reto Aschwanden prezintă schimbări reciproce de mat bazat pe antidual motivații specific AntiSuperCirce.

J.a.: 1...♙b7[♙g5]+ a 2.♘g3[♘d6]# **A** (nu merge 2.♘g3[♘c3]+? ♚c3[♙g3]!);

1...♞:b8[♞g5]+ b 2.♔:g3[♔c3]# B (nu merge 2.♔:g3[♔d6]++? ♞:d6[♞g3]!)

1...♞e4 2.♔:h4[♔c3]#

1.♞:a5[♞f6]! (am. 2.♔:g3[♔g5]#; 1...♞e4 2.♔:h4[♔c3]#) şah triplu!

1...♞:b7[♞g5]+ a 2.♔:g3[♔c3]# B (nu merge 2.♔:g3[♔d6]++? ♔:f6[♔g3]!)

1...♞:b8[♞g5]+ b 2.♔:g3[♔d6]# A (nu merge 2.♔:g3[♔c3]++? ♞:f6[♞g3]!)

Problema de mat reflex de pe locul 2, de Hans-Peter Rehm și Kjell Widlert, arată un Allumwandlung clasic unde piesa nou promovată dă matul (B):

1.♔a2! (amenință 2.♞:e5[♞a1] ♔e5#; 1...♔h4 2.♞:e5[♞a1] ♔:f6[♔e5...c3]#)

1...c1=♞ 2.♞:e5[♞c8] ♞:h6[♞c8]# (nu 2...♞:c6?)

1...c1=♞ 2.♞:e5[♞g5] ♞:c6[♞e5]#

1...c1=♔ 2.♞:e5[♞h1] ♔:h6[♔f3]#

1...c1=♜ 2.♞:e5[♞a8] ♜:a2[♜b6]#

M. Caillaud, pe locul 3, ne oferă cinci ambuscade preventive ale damei albe (C)!

1.♞:c5[♞e6]! (amenință 2.♞:e5[♞e6]#)

1...♔c3/♔b4/♔b6/♔c7/♔f6 2.♞:e5[♞e1]!/♞b1!/♞b4!/♞h7!/♞h4]!#

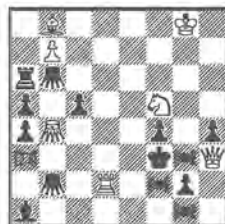
1...♔f4/♔e3 2.♔:f4[♔c3]/♔g:c3[♔c3]# (1.c:d5[g8=♞]? ♔g1!)

A) T. Maeder
& R. Aschwandten
Loc 1

B) H.P. Rehm
& K. Widlert
Loc 2

C) M. Caillaud
Loc 3

D) V. Crișan
& E. Huber (v)
Loc 1

(8+14)

2#*

(11+4)

r2#

(12+9)

2#

(4+12)

a.j.inv.3#

AntiSuperCircé

AntiSuperCircé

AntiSuperCircé

AntiSuperCircé

♞/♞=Pao a3/f2.g1.g3

♞d1, ♔e4 semineutre

2. Ajutoare

În această secție am fost clasați pe locul 1, cu un ajutor-invers destul de special (D): un turn și un nebun semineutri construiesc baterii reciproce spre ♞, în timp ce un ♞ și un ♔ fac la fel spre ♞, în perfectă corespondență ortogonal-diagonală.

(I) 1.♞:d3[=♞c6] ♔f1 2.♔:h7[=♔b5] ♞c1 3.♞:d6[=♞f7]+ ♔:b5[♔c7]# căci 4.♞:e7[=♞f1]?? autoșah ilegal

(II) 1.♔:d3[=♔e7] ♞f3 2.♞:a1[=♞f7] ♔d5 3.♔:d6[=♔b5]+ ♞:f7[♞c6]# căci 4.♔:c6[=♔f3]?? autoșah ilegal.

Problema are mai multe încercări tematice în ecou ortogonal-diagonal:

1. ♖:h7|=♙e7]? ♚c1 2. ♚:d3|=♚f7]?? sau 1. ♚:a1|=♚c6]? ♙d5 2. ♙:d3|=♙b5]??
1. ♙:d3| ♙e7| ♙f1? 2. ♚:a1|=♚f7| ♚c1 3. ♙:d6|=♙b5|+ ♙:b5| ♙e7|#]?? nu este
mat, deoarece albul poate juca 4. ♚:e7|=♚f1|!!

1. ♚:d3| ♚c6| ♚f3? 2. ♙:h7|=♙b5| ♙d5 3. ♚:d6|=♚f7|+ ♚:f7| ♚c6|#]?? nu este
mat, deoarece albul poate juca 4. ♙:e6| ♙f3|!!

Pe locul doi s-au situat din nou elvețienii Thomas Maeder și Reto Aschwarden (E) cu un ecou ortogonal-diagonal drăguț: baterii reciproce ♚-♙ și Grimshaw negru pe e7: 1. ♚c8 ♚:e7| ♚c5| 2. ♙c7 ♙:e5| ♙e7|# & 1. ♙b6 ♙:e5| ♙d8| 2. ♚c7 ♚:e7| ♚e5|#

În fine, prezentăm în continuare celelalte două probleme compuse de noi care au fost reținute în referat: în prima (locul 6, F), tema Zilahi exploatează regula Anti-SuperCirce, care interzice piesei care capturează să rămână pe câmpul capturării.

a) 1... ♙:h1| ♙f8| 2. ♙:a1| ♙h8| ♙:f7| ♙f6|#

b) 1... ♙:h2| ♙f6| 2. ♙:a8| ♙h8| ♙:f7| ♙f8|#

Ultima problemă (locul 9, G) este tot un ajutor invers, de factură mai umoristică: regii se „fugăresc” pe tablă capturând piese adverse!

1. ♙:f4| ♙c6|! ♙:g2| ♙f3| 2. ♙:d7| ♙b1| ♙:e4| ♙d7| 3. ♙:d5| ♙c5|++ ♙:c5| ♙c7|#. ♚b7 este legat de ♙a8 și nu poate juca 4. ♚:c7| ♚b1|.

3. Partide justificative

În partida justificativă imaginată de Michel Caillaud și Dirk Borst (H), ♙ face de două ori rocada la distanță de 5 mutări! Altă finețe: ♙b1 nu este calul original pe acest câmp.

1. d4 e5 2. ♙f4 ♙c6 3. ♙b8 d6 4. ♚d3 ♙g4 5. ♚g6 h:g6 ♙d7| 6. ♙a3 g6 7. 0-0-0 ♙a5 8. ♙f3 ♙e1 9. ♙d2 ♙:f1| ♙b1|+ 10. ♙:b1| ♙e1| ♙h6 11. ♙db1 ♙c1 12. 0-0.

E) T. Maeder
& R. Aschwarden
Loc 2

F) V. Crișan
& E. Huber
Loc 6

G) V. Crișan
& E. Huber
Loc 9

H) M. Caillaud
& D. Borst
Loc 1

(3+11)
AntiSuperCirce
2 sol.

(3+10)
AntiSuperCirce
b) ♙b1 -> b7

(11+11)
AntiSuperCirce

(14+15)
PJ 11.5
AntiSuperCirce

* * *

După câteva zile am plecat la **Messigny**, un sat situat în apropiere de Dijon. În paralel cu reuniunile problemiştilor francezi şi mesele copioase şi delicioase, au avut loc concursuri de dezlegări, compoziţie, chiar şi blitz – toate organizate în mod perfect de Laurent Riguet şi familia sa.

În turneul de dezlegări de partide justificative s-a impus fără greutate Michel Caillaud, urmat de eternul său rival şi prieten Thierry le Gleuher. În schimb, în concursul „normal” de dezlegări (care contează drept campionat naţional al Franţei) Michel a terminat „numai” pe locul al doilea, după elveţianul Thomas Maeder. Noi ne-am clasat pe locurile 5 şi 7, dar ne-am luat revanşa la turneul blitz de partide feerice în „sah ierarhic”, câştigat de Eric înaintea lui Joachim Iglesias, Abdelaziz Onkoud şi Vlaicu.

Mai semnalăm instructiva conferinţă susţinută de Philippe Robert asupra apărărilor Schiffmann în tema Dombrovskis, precum şi demonstrarea problemelor distinse la Memorialul Jean Zeller, în care compatriotul nostru Ion Murăraşu a fost recompensat cu premiul 2 şi menţiunea de onoare 1 la secţia ajutoare seriale (vezi rubrica „Succese româneşti” din BP 82).

Ca în fiecare an, s-au organizat mai multe turnee tematice de compoziţie – nu mai puţin de 7 (şapte!) astfel de concursuri pentru toate genurile şi toate gusturile! De un succes enorm s-a bucurat îndeosebi turneul tematic de partide justificative, în care se cerea ca doi pioni de aceeaşi culoare să promoveze pe două câmpuri diferite A şi B, după care piesa promovată pe câmpul A trebuie să ocupe câmpul B.

Din cele peste 40 de probleme participante s-a detaşat clar partida uimitoare trimisă de Reto Aschwenden (I), în care cei doi nebuni albi rezultaţi din transformare efectuează mutări de tempo şi îşi schimbă reciproc locurile, după care sunt capturaţi!

1.d4 ♖a6 2.d5 ♜c5 3.d6 a6 4.d:e7 d5 5.f4 ♙h3 6.c8=♙ ♜b6 7.f5 ♜b3 8.f6 b6 9.f:g7 f5 10.♙b7! ♜f6 11.g8=♙ ♙h6 12.♙e6 ♙e3 13.♙ec8 0-0 14.♙e6+ ♜h8 15.♙g8 ♜:g8 16.♙c8 ♜:g2 17.♙e6 ♙h2 18.♙g8 ♙:g8 (diagrama I).

Strădaniile noastre au fost răsplătite cu menţiunea a 6-a (J): 1.e4 f5 2.♙e2 f4 3.♙d3 f3 4.♙e2 f:e2 5.♙d4 e1=♙ 6.♙c4 ♜e3 7.♙e2 ♜c3 8.b:c3 b5 9.♙a3 b4 10.♙c1 b3 11.♙b4 b2 12.♙a3 b1=♙ 13.♙b3 ♜e1 14.♙d1 ♜e3 15.♙b1 ♜h3 16.g:h3.

În concursul de probleme ortodoxe cu mat în două mutări, judele Abdelaziz Onkoud a cerut realizarea următoarei scheme: *în jocul virtual există o încercare albă cu respingere multiplă: 1.P[2.R#]? 1...a! şi 1...b!* În jocul real se inversează cheia şi ameninţarea, iar respingerile multiple din jocul virtual revin ca apărări: 1.R! [2.P#] a,b 2.X.Y#. Primul loc a revenit lui John Rice (Menţiune de Onoare) pentru o problemă în care se prezintă trei mături suplimentare schimbate (K): 1.♙g7? (2.♜:g3#) ♜:g6, ♜g4, ♜:e5 2.♜:g6, ♜h5, ♜f4# dar resping 1...♜f7! a, ♜f3! b

1.♜:g3! (2.♙g7#) ♜f7 a, ♜f3 b 2.♙:f7, ♙:f3# sau 1...♜:g6, ♜g4, ♜:e5 2.♙:g6, ♜h3, ♙:e5#

J) R. Aschwenden

J) V. Crișan

K) J. Rice

L) M. Caillaud

& E. Huber

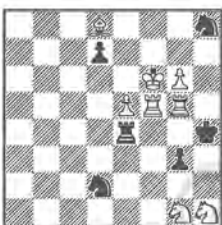
& J. Iglesias

Premiul 1

M. 6

M.O.

Premiu

(12+14)

PJ 18 (15+14)

PJ 18 (8+6)

v

2# (3+5)

=

Au fost organizate și două concursuri de studii, ambele arbitrate de Olivier Ronat. În primul, dedicat studiilor clasice, tema impusă cerea ca *albul sau negrul să își dezlege o piesă, deschizând concomitent o linie a piesei dezlegate*. Singurul studiu participant a fost distins cu premiu (L): 1.♖e2! (Încercare netematică: 1.♘d3? ♙c4 2.♗e2 ♙a3! 3.♗e1 ♙:d3 4.♙a2 ♗b7 5.♙:a3 ♙c2 6.♙a5 ♗c6 7.♙a8 ♗c5 8.♙d8 d3 9.♗f2 ♗b4 10.♗e3 ♗b3 câștigă sau 1.♙g1? ♙c4+ 2.♗g2 c2 3.♗f3 ♙a3 4.♗e4 c1=♗) 1...♙c4+ (1...c2 2.♙g2 ♙f5 3.♙d3 ♙c3 4.♙c1 ♙g4+ 5.♗f1 remiză sau 2...♙a3 3.♙d3 ♙f5 4.♙d2) 2.♙d1 d3 3.♙:d3 ♙:d3 4.♙a2+ ♗b8 5.♙b2! c:b2 pat

În cealaltă secție, rezervată studiilor fantezice, se cerea ca *cel puțin o piesă capturată să renască pe câmpul pe care se găsea în poziția inițială*. Arbitrul se aștepta la realizări folosind condiții din familia Circe, însă din nou a fost un singur studiu în concurs – compus de noi – cu care am câștigat un premiu (M). În șahul Fantomă o piesă capturată renaște ca fantomă de îndată ce piesa care a capturat-o părăsește câmpul de captură. O piesă fantomă (notată ♚, ♛ etc.) își păstrează nealterate toate proprietățile anterioare, cu mențiunea că nu mai poate fi capturată!

1.b4 ♗a3 2.b5 ♗:a4(»♚a4) 3.b6 ♗:a5(»♚a5)(+♚a4) 4.b7 ♗:a6(»♚a6)(+♚a5) 5.b8=♚#!

Studiul are două încercări picante: 4.b:a7(»♚a7)? ♗:a6(»♚a6)(+♚a5) 5.a8—(+♚a7) și negrul este pat sau 5.a3 ♗:a7(»♚a7)(+♚a6) și de data aceasta albul este făcut pat!

Moto-ul „Cyclissimo” a fost propus pentru concursul de ajutoare în 2 mutări: *câmpurile de sosire ale albului și ale negrului sunt identice și schimbate în manieră ciclică în două sau mai multe faze*. Yves Tallec a acordat premiul 1 lui Menachem Witztum din Israel (N): 1.♙e4 ♙c6 2.e5 ♙c4# & 1.♙c4 ♙e5 2.♙c6 ♙e4#

Ciclul este de tip ABCD-DCBA; cu o bogată strategie de interferențe și dezlegări.

Noi am obținut mențiunea 1, cu o problemă în care albul își mută numai caii, în timp ce negrul efectuează mutări critice cu dama (O):

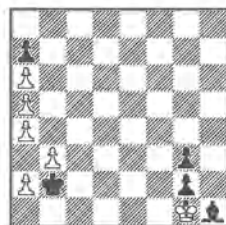
a) 1.♙e5 ♘h4+ 2.♙f6 ♘h5#; b) 1.♙h4 ♘e5+ 2.♙h5 ♘f6#

M) V. Crișan
& E. Huber
Premiu

N) M. Witztum
Premiul 1

O) V. Crișan
& E. Huber
M. 1

P) U. Avner
& T. Maeder
Premiul 1-2

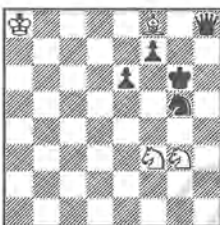
(6+5)

Șah Fantomă

+ (5+13)

2 sol.

aj.2# (4+5)

b) ♖g3 -> e4

aj.2# (5+10)

Vânător ♖♘ g4 3#*

Cea mai redutabilă provocare a fost de departe tema concursului cu probleme feerice directe în trei mutări prezentând *Vânători X/Y*. Un Vânător X/Y se deplasează ca piesa X când direcția sa de mers este spre orizontală a opta și ca piesa Y când direcția de mers este spre orizontală întâi, mutările orizontale fiind interzise. Premiul 1-2 prezintă un Vânător alb Pion/Cal (notat ♖♘) de-a dreptul debordant (P)

J.a.: 1...♚f1 2.♗e4+ ♕e3 3.♗:e3#

Soluție: 1.♖♘:f2! (2.♖♘f4++ ♕e3 3.♖♘f5#) 1...♚f1 2.♖♘:d1+ ♕e1,♗e3 2.♗e2# (joc schimbat); 1...♕c2 2.♖♘:g3++ ♕e3 3.♖♘g4# (Rundlauf); 1...♕f4 2.♖♘f3+ ♕e3 3.♖♘d2# (nu 2.♖♘:d1+? ♕e3 3.♖♘d2#?? din cauza legăturii).

În fine, ultimul concurs, intitulat sugestiv „Păcăleala de 1 aprilie” s-a bucurat și el de o participare numeroasă. Cerința acestui turneu era ca regele sau o piesă regală să joace rolul principal din problemă – cu mențiunea că problema trebuie să fie umoristică. Thierry le Gleuher a cucerit premiul cu această creație plină de umor (Q):

Q) T. le Gleuher
Premiu

Q) O piesă a căzut.
Determinați locul de unde a căzut.

R) V. Crișan & E. Huber
M.O. 2

(12+16)

vezi textul

Pe eșichier nu este nici un rege alb, așa că trebuie găsit locul pe care se afla regele, pentru a rezolva problema. Aparent există mai multe câmpuri plauzibile, dar un raționament deductiv retroanalitic demonstrează că nici unul dintre aceste câmpuri nu convine! De aici și concluzia, în stilul “Misterului camerei galbene”:

Regele alb nu se afla pe eșichier. El a căzut de fapt de pe masa pe care era pusă tabla de joc!

(2+5)

v 2#

Șah Regentă

Am amuzat și noi pe problemişti din jur compunând un mat direct în două mutări, care a fost în cele din urmă laureat cu mențiunea de onoare 2 (R). În șahul

Regență, un gen inventat de noi ad-hoc, atributul regal poate fi transmis de la piesa care îl deține unei alte piese, cu condiția ca piesa deținătoare să nu fie atacată în momentul transmiterii regalității; transmiterea regalității se socotește ca mutare. Cursa „normală”: 1. ♖e7? (2. ♗g7#) este respinsă de parada specifică 1... ♔a2=♔R! (nebulul primește regalitatea de la regele propriu și devine Nebun Regal). În jocul real, ♔ abdică pentru a putea da mat: 1. ♖e5=♖R! (2. ♗g7#)

Amenințarea fiind imparabilă, ♔ trebuie să abdice și el: 1... ♔a2=♔R 2. ♖Rb2#; 1... ♔a6=♔R 2. ♖Rd6#; 1... ♔b4=♔R 2. ♖Rb5#; 1... ♔c4=♔R 2. ♖Rd4#.

După prima mutare a albului și a negrului, poziția practic nu s-a modificat deloc!

Vlaicu CRIȘAN & Eric HUBER

Memorial Internet Drago Bisćan (1923 - 2004)

Se cer probleme directe în două mutări cu teme de pioni (de exemplu Albino, Pickaninny, Pickabish, promoții, priza en-passant etc.) și alte teme cu cel puțin o mutare tematică de pion în fiecare fază. Arbitru: Josip Varga.

Problemele se trimit la problem@problemonline.com până la 31.01.2006.

Alois JOHANDL †

Am aflat vestea dispariției lui Alois Johandl puțin timp după ce ne-a parvenit referatul său pentru concursul BP 2002-3, secția n mutări (vezi BP 82).

Alois Johandl, născut la Viena în 1931, Maestru Internațional în compoziție din anul 1971 și arbitru internațional pentru probleme directe în 3 și în mai multe mutări, a concurat deseori cu succes în concursul bienal al Buletinului Problemistic. Johandl fusese inițiat în stilul școlii logice de către prof. Halumbirek. Deși a fost fidel acestui stil în decursul carierei de problemist, Johandl însuși recunoștea că apreciază și alte genuri, chiar și șahul feeric. După el, problema ideală prezintă o idee netă și pregnantă, într-o poziție clară. Reproducem un exemplu grăitor ilustrând concepția lui.

Am ales o problemă relativ recentă, selectată în Albumul FIDE (A). Încercarea 1. ♔f1? are o amenințare insuficientă. Cheia este 1. ♔g5! (2. ♔f3‡) ♔e5 2. ♔:c3+ ♔d6 3. ♔f7+ ♔c5 4. ♔b4+ ♔d4 și regele negru a terminat prima rotație; 5. ♔f1 (6. c3‡) c3 6. ♔g5 (7. ♔f3‡) ♔e5 7. ♔:c3+ ♔d6 8. ♔f7+ ♔c5 9. ♔b4+ ♔d4 gata cu a doua și 10. c3‡. Dublu circuit al ♔, manevre pendulare în cadrul unei combinații logice.

Friedrich CHLUBNA †

Compozitor și autor de mai multe cărți de compoziție șahistă, austriacul F. Chlubna ne-a părăsit și el, la vârsta de 58 de ani, a doua mare pierdere pentru problemistica austriacă. Maestru Internațional din 1979, a compus în toate genurile, directe, ajutoare, inverse, feerice.

A) A. JOHANDL

Pr. 1

Schach Report 1992

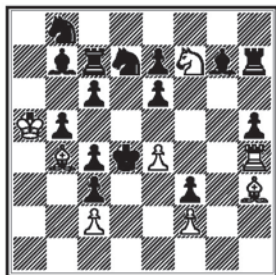
B) F. CHLUBNA

Pr. 1

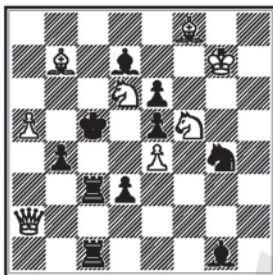
Schweiz.Schachztg. 1983-84

C) J. HANNELIUS

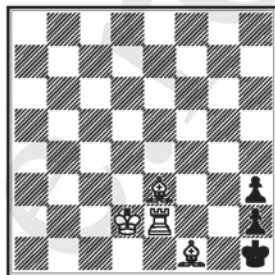
Damne Lahti 22.02.1981

(8+15) v #10

(8+10) #5

(4+3) v #3

Reproducem problema B, cu o tematică impresionantă.

1. ♖e7! (2. ♙d8 ~e:f5 3. ♗b6/♔d5†; 1... ♚f1 2. ♘e8+ ♜b5 3. ♘c7+ ♚c7 4. ♘d6+ ♜c5 5. ♜c4†; 1... ♙h6 2. ♘c8+ ♜b5 3. ♘a7+ ♙:a7 4. ♘d6+ ♜c5 5. ♜f2† (1... ♚c4 2. ♘c4+; 1... ♙e3 2. ♙d8 ♙h6+ 3. ♜h8 ♙g7+ 4. ♙:g7)). Mutări critice, auto-intercepții, tema punctului de întâlnire.

Jan Hannelius †

Președintele onorific al Comisiei Permanente, finlandezul Jan Hannelius ne-a părăsit pe 7 martie. A fost președintele Comisiei din 1974 până în 1986. Era arbitru internațional din 1957 și Maestru Internațional în compoziție din 1977. A compus timp de 73 de ani (!), iar tema numită după el a rămas populară până în zilele noastre.

Prezentăm o problemă simplă în 3 mutări (C): 1. ♙f4! zz ♜g1 2. ♙:h3 h1=~ , h1=♙, ♜h1 3. ♙e3, ♙h2, ♚e1† cu încercarea 1. ♚f2 ? ♜g1 2. ♙:h3 h1=~ ? 3. ♚e2† dar 2...h1=♙!

Turneu Memorial CHLUBNA

Organizat de Federația Austriacă împreună cu Schach-Aktiv, are două secții:

- ajutoare în 2 mutări, cu 3 soluții tematic unitare (nu mai multe).

Arbitru: Chris Feather.

Problemele se trimit la **Helmut Zajic**, Parkgasse 5/5, 1140 Viena, Austria.

- directe în 3 mutări, fără temă.

Arbitru: Michael Keller.

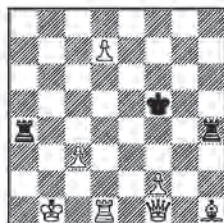
Problemele se trimit la **Alexander Zidek**, Große Sperlgasse 28/4, 1020 Viena, Austria.

Problemele se vor trimite fiecare în 2 exemplare pe diagrame imprimate sau ștampilate, până la data de 15.04.2006.

Premii: 100 euro pentru câștigătorul fiecărei secție, cărți.

Succese ale compozitorilor noștri peste hotare

1.
Vlaicu Crișan
MO 5
The Problemist
2001

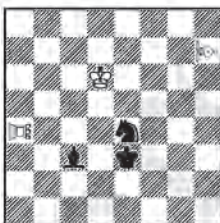
(7+3) aj.2#
AntiCircé
AntiAndernach
Sentinele în P adv.

2.
V.Crișan&E.Huber
Premiul 2
14 T.T. CCM
2004

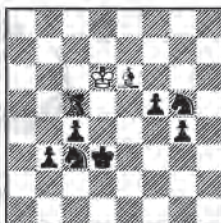
(1+13+4) aj.2#
AntiSuperCircé
2.1.1.1

3.
Vlaicu Crișan
Premiul 4
14 T.T. CCM
2004

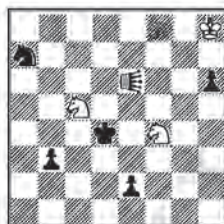
(3+3) aj.2,5#
b) ♖c3 -> g4
SuperCircé
♞ = Tlocust
♞ = Nlocust

4.
V.Crișan&E.Huber
Recomandată 4
14 T.T. CCM
2004

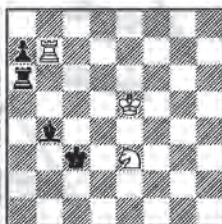
(1+7+2) aj.2#
b) ♖d3 -> f4
AntiSuperCircé

5.
Vlaicu Crișan
Recomandată 7
14 T.T. CCM
2004

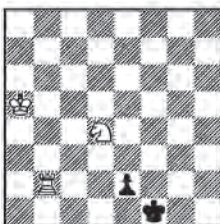
(7+8) aj.2#
4 sol.
♞ = Leo, ♞ = Lion

6.
Murărașu&Huber
Premiul 1
4 T.T. Good Comp.
2004

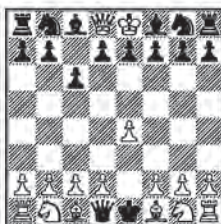
(3+4) aj.3#
Swapping Kings
2.1.1.1.1.1

7.
Ion Murărașu
Recomandată 1
4 T.T. Good Comp.
2004

(3+2) aj.3#
Swapping Kings
b) ♖e2 -> f2

8.
Vlaicu Crișan
Recomandată 3
4 T.T. Good Comp.
2004

(16+16) PJ 4,5
Swapping Kings

1. - 1. ♖g4(+f5) ♕d5(N) 2. ♖h3(+g4) ♕d5(♞h1)#; 1. ♖e4(+f5) ♖g2(N)
2. ♖d3(+e4) ♕g2(♕f1)#; 1. ♖f4(+f5) ♕d3(N) 2. ♖f3(+f4) ♖d3(♖d1)#. Ciclul
bateriilor albe!
2. - 1. ♖d6(♖c8) ♕b4(♕f4) 2. ♖b:b5(♖g3) ♕c5(♖b3)#; 1. ♖b:b5(♖c8)
♕c5(♖b3) 2. ♕h:d6(♕b2) ♕b4(♕f4)#.

3. - a) 1...f3:e4-d3(♣b4) 2.♠:d3(♠g4) ♠:b4-c4(♠f3) 3.♠:c4(♠h4) ♠:f3-e2(♠b3)#;
b) 1...♠:c4-f4(♠g6) 2.♠:f4(♠c2) ♠:g6-f5(♠c2) 3.♠:f5(♠b1) ♠:e2-f2(♠g5)#.
4. - a) 1.b5 ♠:c4(♠a6) 2.♠c4 ♠:f5(♠f4)#; b) 1.♠f7 ♠:f5(♠f8) 2.♠f5 ♠:c4(♠d3)#.
5. - 1.♠a2 ♠a6 2.♠d5 ♠:e2+ 3.♠c4 ♠f1#; 1.♠e1 ♠h3 2.♠e4 ♠:b3+ 3.♠e3 ♠a3#.
6. - 1.♠a3 ♠b1 2.♠b2 ♠e1 3.♠a5 (♠<♠)+ ♠d5 (♠<♠)#; 1.♠f8 ♠f7
2.♠g7(♠<♠) ♠f3 3.♠c6 (♠<♠)+ ♠c4 (♠<♠)#.
7. - a) 1.e1 ♠ (♠<♠) ♠g2 2.♠b4 ♠f5 3.♠c4 ♠e3 (♠<♠)#; b) 1.♠e1 ♠b5
2.f1 ♠ ♠e2(♠<♠) 3.♠a4 ♠c3 (♠<♠)#. "O tanagra cu subpromoții, maturi
ecou ideale, bună strategie tematică", Dan Meinking.
8. - 1.e4 e6 2.♠h5 ♠b6 3.♠d1! ♠e3 4.♠a5 ♠e1(♠<♠) 5.♠d8 dia.
9. - 1.♠b2! a:b2 2.♠b1 a3 3.♠c4+ ♠a4 4.♠b3+ ♠:b3 5.♠d4 a2#; 1.♠a1! a2 2.♠d4 a3
3.♠e5 ♠b4 4.♠b6 ♠b3 5.♠b2+ a:b2#, Miniatură în care în fiecare dintre cele două
soluții se sacrifică o figură albă, maturile fiind date de pionii pe câmpuri diferite.
10. - Cursă: 1.♠h7? am. 2.♠g8#; 1...♠c7(♠c7) 2.♠:c6(♠b6)#; 1...♠:g7 2.♠f5#;
1...♠:c3 2.♠:d3#, dar 1...♠e5!; Soluția: 1.♠c7! am. 2.♠:c6#, ♠b6#;
1...♠c7(♠c7) 2.♠:c6#(♠b6)#; 1...♠:g7 2.♠e5#; 1...♠:c3 2.♠d6#. Novotny,
Grimshaw și Bristol, cu maturi schimbate între cursă și soluție.
11. - 1.♠g6+! ♠h7 2.♠g8+ ♠h6 3.♠3g6+ ♠h7 4.♠g1+ ♠h6 5.♠8g6+ ♠h7 6.♠a6+ ♠h8
7.♠c8+ ♠h7 8.♠c2+ ♠h8 9.♠h6+ ♠h7 10.♠c3+ ♠ag7 11.♠b3!! ♠:h6#. Judele
Petko Petkov: „Frumoasă combinație de Bristol alb și negru. Jocul este forțat până la
ultima mutare fină a albului 11, ♠b3!!, dar crearea matului negrului este cunoscută.”
12. - a) 1.g:h1=♠(♠c8) ♠f8! 2.♠:b3(♠a8) ♠:g3(♠c1)#; b) 1.g:h1=♠(♠g8) ♠h8!
2.♠:b4(♠d8) ♠:c5(♠a1)#. Promoții minore negre urmate de mutări precise ale
regelui alb într-o combinație de genuri feerice care permite realizarea temei
„semiparaliziei”, care a fost cerința tematică a acestui concurs. Un frumos succe
s al trioului de compozitori români!!
13. - a) 1.♠a2 ♠e4+ 2.♠a3 ♠d3÷; b) 1.♠b5 ♠f5 2.♠c4 ♠e7÷; c) 1.♠h8 ♠c3 2.♠h7
♠e6. Dezlegări ciclice – o temă mult lucrată de compozitorul român!
14. - 1.♠c2! d6 2.♠c1 ♠d5 3.♠a1 ♠b5+ 4.♠a3 ♠b7 5.♠c1 ♠b3+ 6.♠a2 ♠a6 7.♠a1
♠b5 8.♠d1 ♠d3 9.♠b2 ♠:d1 10.♠c3+ =; 2...♠g8 3.♠a1 ♠b5+ 4.♠a3 ♠b7
5.♠c1 ♠b3+ 6.♠a2 ♠a6 7.♠a1 ♠a3+ 8.♠b2 ♠:a4 9.♠c6+= Un studiu de reală
finețe și de clasă al marelui maestru român!!
15. - a) 1.e:f6 ♠:f2 2.f:e5 c4#; 1.♠:e5 ♠f3+ 2.♠:f6 ♠c3#; b) 1.♠:c5 ♠:f5 2.♠b4
♠c6#; 1.♠d4 ♠:e6 2.♠e3 ♠ec4#. Cerința tematică: Piese albe care într-o
soluție formează o baterie vor fi capturate în altă soluție.
16. - 1.♠:c3 ♠f7 2.♠:d3 ♠c6#; 1.♠d5 ♠:d4 2.♠d6 ♠e5#; 1.♠:d3 ♠f5+ 2.♠:c3
♠c7#; 1.♠:f4 ♠:d4+ 2.♠g5 ♠g4#; singura problemă din concurs care realizează
tema dublată în 4 soluții fără gemeni.
17. - a) 1.♠:f3 ♠d6 2.♠fe3(♠a3)+ ♠c3(♠c3)#; b) 1.♠:b8 ♠e1 2.♠8b5(♠b2)+
♠b4(♠b5)#. Genul Masand inventat de marele maestru Petko Petkov, relansat cu
ocazia acestui concurs tematic, a prilejuit înregistrarea unui remarcabil succes al
tinerilor compozitori români.
18. - 1.♠f4(♠f5)+ ♠g1 2.♠f6 ♠e6(♠f6)#; 1.♠d3(♠c4)+ ♠e1 2.♠b4 ♠c5(♠b4)#.
Ecou diagonal-ortogonal!

9.
I. Murărașu

MO 5
Sachmatija 2003

(4+3)

2 sol.

10.
I. Murărașu

Recomandată 2
Mem.M.Vukcevič
2004

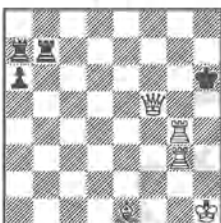
s#5 (11+9)

v

#2 (5+4)

11.
I. Murărașu

MO 2
Mem.M.Vukcevič
2004

s#11 (7+9)

12.
V.Crișan & E.Huber
& I.Murărașu

Premiul 2
12 T.T. harmonie
2004

h#2

b) ♖a2 -> d7
Madrasi
AntiCircé

13.
D.C. Gurgui
MO 1
Phenix
1999

(5+9)

h#2 (3+4)

b) ♗d6 -> d4

c) ♗b4 -> b6

14.
V. Nestorescu
Premiul 1
Uralski Problemist
2002

= (8+12)

15.
I. Murărașu
Premiul 7
Jub. IMSCORP-30
2004

h#2 (9+9)

2.1.1.1

b) ♗e1 -> h8

16.
I. Murărașu
Premiul 1
Jub. IMSCORP-30
2004

h#2

4.1.1.1

19. - 1.a8=♖ a1=♗ 2.♖d5(♗c5,♗d4)+ ♗:d4(♖d5,♗c5)+ 3.♗g6 ♗f6(♗e7)+ 4.e8-♗(♗f6)+ ♗f7(♗f6,♗e8,♗d7)#.

20. - 1.e1=♗ a8=♗ 2.♗e6(♗e7,♗h6)+ ♗c7(♗e6)#; 1.e1=♗ a8=♗ 2.♗e4(♗e7)+ ♗c6(♗e4)#. AUW cu maturi model!

21. - a) 1...♗a5 2.♗h3 ♗h8 3.♗h1(♗h8)+ ♗h5(♗h1,♗h8)#; b) 1...♗a4 2.♗g3 ♗g7 3.♗g1(♗g7)+ ♗g4(♗g1,♗g7)#; c) 1...♗a8 2.♗f3 ♗f6 3.♗f1(♗f6)+ ♗f3(♗f1,♗f6)#; d) 1...♗a6 2.♗e3 ♗e5 3.♗e1(♗e5)+ ♗e2(♗e1,♗e5)#.

17.

E. Huber & V. Crișan

Premiu 2

Toumoi de Noël,

France-Echecs 2005 (v)

18.

V. Crișan & E. Huber

MO 2

Tournoi de Noël,

France-Echecs 2005

19.

Eric Huber

Recomandată 1

Tournoi de Noël,

France-Echecs 2005

20.

V. Crișan & E. Huber

MO 3

Toumoi de Noël,

France-Echecs 2005 (v)

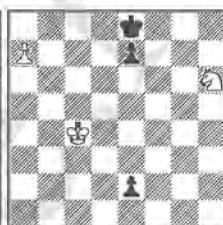
(5+8)
h) ♖a3 -> b2
Masand

(3+7)
2.1.1.1
Masand

(2+6)
aj.inv.4#
Masand

(3+3)
2.1.1.1
Masand

21.

Vlaicu Crișan

Recomandată 3

Tournoi de Noël,

France-Echecs 2005

22.

Paul Răican

Recomandată 6

Tournoi de Noël,

France-Echecs 2005

23.

Ion Murărașu

MO 1

Jubileu H.Axt-60

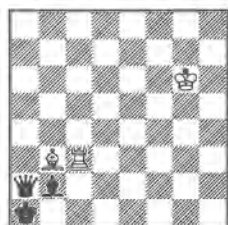
Die Schwalbe 2003-5

24.

Paul Răican

Recomandată 2

Orbit 2004

(3+3)
aj.inv.2,5#
b,c,d ♖g6 -> f5,f4,f3
Masand

(9+11)
PJ 10,0
Masand
Einstein

(5+3)

inv.25#

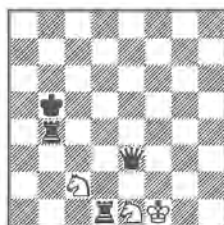

(14+11)
PJ 27,5

22. - 1.d4 e5 2.d:c5(♙) ♕c5(♜) 3.♙:d7(♙)(♙c8)+ ♖:d7 4.♙:d7(♙) ♜5:d7(♙) 5.♙h6(♙) ♙h3(♜) 6.♙:g8(♙) ♜:g1(♙) 7.♙:f7(♙) ♙:f2(♙) 8.♙gl(♙) ♙:fl(♙)(♙f7,♙gl ♙e2,♙g2)+ 9.♙:e2(♙fl ♙c2,♙g2) ♙e3(♜) 10.♙:c3(♙a7)+ ♙f2(♙)(♙e3)#. O interesantă combinație de genuri (Masand & Einstein) într-o PJ.
23. - 1.♙b2! ♙b4 2.♙a5+ ♙c4 3.♙a4+ ♙b4 4.♙a2+ ♙b3 5.♙c2 ♙b4 6.♙a5+ ♙c4 7.♙a4+ ♙b4 8.♙a2+ ♙b3 9.♙c1 ♙b4 10.♙a5+ ♙c4 11.♙a4+ ♙b4 12.♙a2+ ♙b3 13.♙f4 ♙b4 14.♙a5+ ♙c4 15.♙a4+ ♙b4 16.♙a2+ ♙b3 17.♙c1 ♙b4 18.♙a5+ ♙c4 19.♙a4+ ♙b4 20.♙a2+ ♙b3 21.♙d7 ♙b4 22.♙d6+ ♙c4 23.♙e2+ ♙d4 24.♙c7+ ♙d5 25.♙b6+ ♙:b6#. Manevre sistematice într-un invers superlong aristocratic.
24. - 1.h4 a5 2.h5 a4 3.h6 a3 4.♙h5 a:b2 5.a4 ♙a6 6.a5 ♙f6 7.a6 b5 8.a7 b4 9.♙b5 d5 10.a8=♙ d4 11.♙d5 d3 12.♙a8 d:c2 13.d4 b3 14.♙d2 b1=♙ 15.♙a3 b2 16.♙b3

25.

Ion Murărașu
MO 3
Jubileu N. Zuev-50
2004

(3+4)
b) ♖f1 -> g2

26.

Ion Murărașu
Recomandată
Rochade Europa
2002

(6+14)
b) ♜f2 -> b8

27.

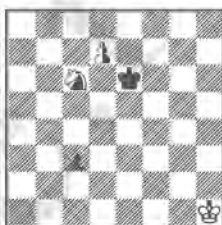
Ion Murărașu
MO 2
Uralski Problemist
2004

(2+8)

28.

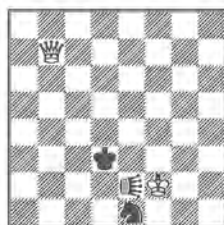
Ion Murărașu
MO 2
Problemesis
2003

aj.7# (1+1+3) aj.2#
2.1.1.1
Super Cîree
♙c3, ♜e6, ♜d7

29.

Paul Răican
Premiul 2
Problemesis
2003

(2+3)
♜ = Lion e2
b) Maximal
c) Maximal, inv.5=
d) Maximal, Cîree
e) Maximal, Cîree inv.7=

30.

Paul Răican
Recomandată 1
Problemesis
2003

inv.6# (6+4)
b) ♜b5 -> e4
c) ♜e6 -> h7;
0.2.1.1...
No Capture

31.

Neculai Chivu
MO 3
Uralski Problemist
2004

aj.3,5= (11+4)

32.

Vlaicu Crișan
Premiul 2
The Problemist
2003

inv.12# (3+5) aj.2#
b) ♜c5 -> g7
Super Cîree
Piese marine

c1=♙ 17.♙d3 ♙g5 18.♙h3 ♙g6 19.f4 b1=♙ 20.f:g5 ♙bf5 21.e4 e5 22.e:f5 e4 23.f:g6 e3 24.g:h7 e2 25.♙d2 e1=♙ + 26.♙d1 ♙h4 27.g3 ♙d6 28.g:h4. O nouă distincție a maestrului Răican în genul preferat – partidele justificative.

25. - a) 1.♙b3 ♙e2 2.♙dd4 ♙d3 3.♙c4 ♙d2 4.♙b5 ♙c3#; b) 1.♙b6 ♙f3 2.♙d6 ♙d4+ 3.♙c5 ♙e4 4.♙c4 ♙d3#. Miniatură aristocratică cu mături cameleon ecou!

26. - a) 1.♙:e5+ ♙c3 2.♙g3 ♙c1 3.♙g2 ♙h3#; b) 1.♙:g1+ ♙c1 2.♙a7 ♙c3 3.♙b7 ♙:d7#. Contrașahuri negre, autodezlegări albe, tema Zilahi!

27. - 1.g6 ♖h8 !2.♖h2 ♖c1 3.♖h5 ♖d2 4.♖g7 ! ♖e3 5.♖h6 ♖e4 6.c3+ ♖e5 7.♖g4 ♖f6#. Bristol alb-negru cu mutare anticritică albă.
28. - 1.♖e5 ♖:e5(♖e8) 2.♖:d7(d8=♖) ♖:d7(♖g4)#; 1.♖e5 d8=♖ 2.♖:e5(♖d4) ♖:d4(♖g7)#. Maturi ecou într-o tanagra supercirce cu piese neutre!
29. - a) 1.♖g1! ♖a6 2.♖b5+ ♖c4 3.♖f5+ ♖e2 4.♖f7 ♖g8 5.♖f8 ♖a8 6.♖f3+ ♖:f3#; b) 1.♖b3+! ♖e4 2.♖c4+ ♖f5 3.♖g4+ ♖:g4 4.♖g1 ♖h5 5.♖h2 ♖d1=; c) 1.♖d5+! ♖c2 2.♖e4+ ♖d3+ 3.♖f1 ♖e8 4.♖e5 ♖e1 5.♖b2+ ♖d1 6.♖g2 ♖a1# ; d) 1.♖b5+! ♖c4 2.♖d5+ ♖c2 3.♖e2 ♖g8 4.♖e4+ ♖b1 5.♖d1 ♖a2 6.♖c2+ ♖:c2=. Remarcabilă tanagra cu lion în genul invers maximal! Un nou succes de prestigiu românesc !
30. - a) 1...a3 2.♖c4 ♖c6+ 3.♖c5 ♖d3 4.♖d5 ♖c6=; b) 1...♖d4 2.♖d5 c5 3.♖d6 ♖c4+ 4.♖d5 ♖f7=; c) 1...♖b3 2.♖g1 ♖c6 3.♖a1 ♖d4 4.♖b1 ♖c2=; 1...♖c3 2.♖g7 ♖g6 3.c6 ♖f7 4.♖d6 ♖d4=
31. - 1.♖c2! ♖e7 2.♖g7 ♖e6 3.♖e1+ ♖d5 4.♖f6 ♖c6 5.d5+ ♖c5 6.♖e5 ♖b4 7.♖d4 ♖a5 8.♖c5 ♖a6 9.♖d4 ♖a5 10.♖c:c4+ ♖a6 11.♖b1 ♖a5 12.♖b6+ a:b6#, Surprinzătoare călătorie a ♖ pe câmpul c5! Cheia este de asemenea foarte ascunsă..
32. - A) 1.♖:d5(♖g2) ♖:f3-f2(♖c4)+ 2.♖:f2-e3(f3) ♖:e3-d3(♖e5); B) 1.♖:f6(f1) ♖:f3-g2 (♖e5)+ 2.♖:g2-g3(♖f2) ♖:g3-h4(g6). Judele John Rice: „Totul funcționează într-un ansamblu perfect: captură făcută de ♖, captură a piesei marine de către alb, apoi negrul ia sirena și albul ia piesa marină spre a da mat, toate cu renașteri Super Circe. O creație admirabilă”.

Ion MURĂRAȘU

Definiții ale condițiilor și pieselor feerice

- ANTI ANDERNACH** = O piesă care nu capturează își schimbă culoarea (cu excepția regelor).
- ANTI CIRCE** = La o captură, piesa care capturează revine pe câmpul de origine (inclusiv regele); dacă acest câmp este ocupat, este interzisă captura. Un turm sau un rege, dacă renaște, poate să facă rocada.
- EINSTEIN** = O piesă care nu capturează se transformă conform ciclului ♖-♖-♖-♖-♖, iar una care capturează se transformă după ciclul ♖-♖-♖-♖-♖.
- LEO** = Piesă chinezească care are mersul (0,1)+(1,1).
- LION** = Lăcustă cu acțiune lungă. Nu se limitează la a muta numai pe câmpul de dincolo de obstacol, ci și la câmpurile următoare, în măsura în care acestea sunt libere.
- MASAND** = O piesă care dă șah schimbă culoarea tuturor pieselor aflate sub controlul ei.
- NLOCUST, TLOCUST** = Locust acționând pe liniile ♖/♖.
- PIESE MARINE (Sirena = ♖, Triton = ♖, Nereida = ♖) =** Piese care mută precum ♖, ♖, respectiv ♖, dar capturează sărind peste piesa capturată.
- SENTINELE ÎN PION ADVERS** = Când o piesă (cu excepția pionilor) părăsește un câmp situat în afara primei și a ultimei linii, ea lasă în locul ei un pion de culoare adversă, cu condiția să nu fie pe tablă mai mult de 8 pionii de aceeași culoare.
- SUPER CIRCE** = La o captură, piesa capturată poate renaște pe orice câmp cu condiția ca acel câmp să fie liber. Pionii albi capturați care renasc pe linia 8 trebuie promovați în figuri (respectiv pionii negri pe linia 1). Pionii albi capturați care renasc pe linia 1 devin imobili (respectiv pionii negri pe linia 8).
- SWAPPING KINGS** = Fiecare șah implică automat schimbarea reciprocă a locurilor regilor.

Festivalul internațional al problemei de șah, ediția a 2-a Belgrad, 22-24.04.2005

Cea de-a doua ediție a Festivalului internațional de probleme de șah, Belgrad 2005, a stat sub semnul improvizațiilor de ultimă oră. În ciuda eforturilor mari depuse de inimosul său organizator Marjan Kovacevic, anul acesta condițiile de desfășurare a competițiilor nu s-au ridicat la nivelul celor asigurate în prima ediție.

România a fost reprezentată în acest an doar de doi problemişti: Vlaicu Crișan și Dinu-Ioan Nicula. Au lipsit, din motive obiective, ceilalți trei români prezenți la prima ediție a festivalului. Din păcate, absența starului nostru la dezlegări, MI Eric Huber, s-a simțit din plin în prestația echipei noastre, România nereușind să-și apere medaliile de bronz cucerite în anul precedent în turneul pe echipe.

Ar trebui, însă, să menționăm turul de forță realizat de reprezentanții noștri care, în urma unui drum istovitor, pigmentat de întârzieri de mai bine de șase ore pricinuite atât de anularea trenului direct București – Belgrad, de traseele deviate din cauza inundațiilor catastrofale din sud-vestul României, cât și, nu în ultimul rând, de greva de avertisment de două ore a ceferiștilor, s-au trezit în neplăcuta postură de a rata deschiderea concursului. Prin urmare, imediat după trecerea graniței, cei doi au declanșat o adevărată cursă contra-cronometru, coborând din tren și urcându-se într-un autobuz de legătură între Vrsac și Belgrad, ajungând în cele din urmă direct în sala de concurs cu 10 minute înainte de începere, fără a avea răgazul necesar pentru refacerea forțelor.

Rezultatele obținute în aceste condiții sunt remarcabile, întrucât concurenții noștri s-au numărat printre protagoniștii ambelor turnee de dezlegări. La turneul open, câștigat ca și în anul precedent de polonezul Piotr Murdzia cu punctajul maxim (60 puncte), Vlaicu Crișan s-a clasat al 7-lea cu 50 puncte, iar Dinu-Ioan Nicula pe locul 18 cu 33 puncte (în total au participat 33 dezlegători).

Zilele de sâmbătă și duminică au fost rezervate turneului principal de dezlegări pe echipe, care a fost câștigat după o întrecere palpitantă de prima echipă a Serbiei și Muntenegrului, în fața Greciei și a celei de-a doua echipe a gazdelor. România a coborât un loc față de anul trecut, obținând cu 103 p. locul al patrulea – un loc meritoriu pentru o echipă formată din numai doi dezlegători. În turneul individual, în care a triumfat „galacticul” Piotr Murdzia cu 90 puncte, dezlegătorii noștri au obținut rezultate bune: Vlaicu Crișan a cucerit locul 6 cu 65,5 puncte, iar Dinu-Ioan Nicula locul 22 cu 37,5 puncte.

În afara turneelor de dezlegări, care au constituit principalul punct de atracție al festivalului, o pondere importantă a fost acordată conferințelor susținute în micuța

sală din str. Gavril Princip a unui club local de șah, de către nume sonore ale problemisticii: Valerii Gurov, Bernd Ellinghoven (ambii cu intervenții incitante despre matul ajutor), Zivko Janevski, Petko Petkov și alții.

La festivitatea de premiere s-au anunțat și distincțiile pentru cele două turnee de compoziție organizate cu ocazia festivalului. Am avut satisfacția să ne număram și aici printre protagoniști, grație celor două reușite ale compozitorului Vlaicu Crișan. Vă prezentăm în continuare o selecție a problemelor distinse la cele două turnee:

M. Radomirović
Premiul 1
Belgrad QCT 2005

(11+10)

#2

M. Stojnić
Premiul 2
Belgrad QCT 2005

(10+12)

v

#2

Vlaicu Crișan
Recomandată 1
Belgrad QCT 2005

(10+7)

#2*

Tema impusă: în soluție, cel puțin o piesă neagră autoblochează la distanță când regele negru pleacă pe un câmp de refugiu. Aceeași piesă neagră trebuie să aibă cel puțin un rol activ în orice fază tematică (soluție, cursă sau joc aparent). Vom prelua comentariile inspirate ale arbitrilor internaționali Marjan Kovacević.

Premiul 1 – Miodrag Radomirović (Serbia și Muntenegru)

1. ♖e4! [2. ♜b6♠] 1... ♜b5(a;b5) 2. ♖c3(♖b4)♠; 1... ♜d6(♜d6) 2. ♖e3(d8=♖)♠; 1... ♜b7(♜b7) 2. d:c8=♞(♖)♠.

Trei perechi tematice cu autoblocări pasive efectuate de ♜a6, ♜e6 și ♜a7 după mutările în Y ale regelui negru, combinate cu trei autoblocări active ale aceluiași piese negre pe câmpurile de refugiu. Cele trei perechi sunt unite grație maturilor date de baterii: directe, indirecte și cu dublu șah. Mai mult, cele 6 maturi superbe sunt perfect împărțite între cele două piese albe mobile (♖d5 și ♖d7), fiecare dând trei maturi. Atât și nimic mai mult, iar cheia trebuie acceptată ca atare.

Premiul 2 – Mihailo Stojnić (Serbia și Muntenegru)

1. ♖cd5? [2. ♖a4♠ (2. ♖d7?)] 1... a:b5 2. ♜bc8♠ (2.e:d4?) 1... ♜b5 2. ♖d7♠ (2. ♖a4?) 1... ♖b4 2. ♜b4♠ respinge 1... d:e3!

1. ♖c8! [2. ♖a4♠ (2. ♖e4?)] 1... ♖b4 2.e:d4♠ (2. ♜bc8?); 1... ♜b4 2. ♖e4♠ (2. ♖a4?) 1... a:b5 2. ♜b5♠; 1... d:c3 2. ♜c3♠

Ambele perechi tematice și ambele amenințări folosesc antidualul pentru obține-

rea unei structuri perfecte: o pereche în fiecare fază (amenințarea și matul tematic la fuga regelui) și o altă pereche de legătură între faze (ca urmare a unor autoblocări active diferite). Acestea din urma constituie nuanța cea mai surprinzătoare, în locul obișnuirilor maturi transferate. Un mat în două mutări extrem de inspirat !

Recomandată 1 – Vlaicu Crișan (România)

(*) 1...c:d3, ♟f5 2.♖:d3, ♜h1♜; 1...e:f6, ♜f5, ♚g3 2.♞d6, ♚f3, ♞g3♜

1.♞d4! (2.♚e5♜) 1...♜:d5, c:d3, ♟:d5 2.♜b7, ♜h1, ♚e3♜; 1...e:f6 2.♞:f6♜

O interesantă dublare atât a câmpurilor de refugiu, precum și a pieselor negre tematice, cu schimbări radicale care implică ♚g4 într-o manieră tematică. Frumoasă geometrie !

Z. Hernitz

Premiul 1

Belgrad QCT 2005

N. Predrag

Premiul 2

Belgrad QCT 2005

Vlaicu Crișan

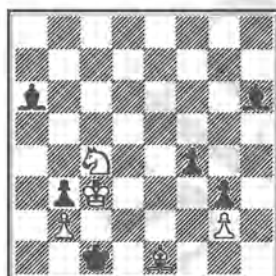
MO 1

Belgrad QCT 2005

(4+11)

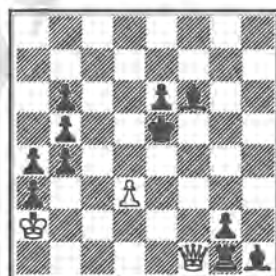
aj.#3

(5+6)

2 sol.

aj.#3**

(3+11)

2 sol.

aj.#3**

Tema impusă: *Aceeași piesă neagră efectuează cel puțin două autoblocări diferite, una în soluție, iar cealaltă în jocul aparent sau încercare.* Arbitru: Borislav Gadanski.

Premiul 1 – Zvonimir Hernitz (Croatia)

1.c5 ♞e2 2.♚c6 ? ? 3.♜d6 ♞e3♜; Joc real: 1.♜c5 ♞e2 2.♚d6 ♞d3 3.c6 ♞f4♜

După autoblocările tematice ♜c5, ♚c6 și ♜d6 albul ar putea da mat în 2 mutări, dar îi lipsește un tempo. Pentru a permite mutarea de tempo a albului, negrul trebuie mai întâi să dezlege ♞f5, schimbând într-o manieră ciclică autoblocările (♜c5, ♚d6, ♜c6).

Premiul 2 – Nikola Predrag (Croatia)

1...♞e3 2.♞d3 ? ? 3.♟b1 ♞d2♜; 1.f3 ♞e3 2.♞d3 g:f3 3.♟b1 ♞d2♜

1...♞e3 ? 2.♞d3 ♟:g3 3.♟b1 ♟:f4 ?; 1.♟f8 ♞a3 2.♟e2 ♟:g3 3.♟d1 ♟:f4♜

Cea mai ambițioasă problemă din concurs. Cursele din jocul aparent eșuează din lipsa unui tempo alb. În prima soluție, diagonală c1-h6 este deschisă și albul trebuie să o închidă. În cea de-a doua soluție, negrul abandonează controlul diagonalei și albul trebuie să o păstreze deschisă.

Mențiune de onoare 1 – Vlaicu Crișan (România)

Joc aparent: 1...♖g2 2.♔f5 ♗:h1 3.♜g5 ♗e4†; 1...♗f2 2.♜f1 ♗:b6 3.♜f4 ♗c5†

Joc real: 1.♔d6 ♗:f6 2.♜c1 d4 3.♜c6 ♗d8†; 1.♙g5 ♗:g2 2.♔f4 ♗:h1 3.♜g3 ♗e4†

♔ este făcut mat pe patru câmpuri, cu patru autoblocări diferite ale ♜g1.

Cea de-a doua problemă tematică a compozitorului nostru, nemaiputând fi distinsă, face parte din rubrica de inedite a Buletinului Problemistic, cu nr. 4455.

Trofeul Festivalului (care a cumulat rezultatele la dezlegări și compoziție) a fost câștigat de M. Radomirović (26 p.), urmat de V. Crișan (rezultat onorant) și K. Prentos (ambii cu 23 p.)

Ca o concluzie, pentru doi dintre cei trei componenți ai echipei naționale de dezlegări, acest turneu a constituit o ultimă repetiție extrem de utilă înaintea primei ediții a Campionatelor Europene de dezlegări, programate în 18-19 iunie la Legnica (Polonia). Să le ținem pumnii strânși și să sperăm că dezlegătorii noștri vor câștiga mai multă siguranță și nu vor mai alterna evoluțiile excepționale cu cele dezastruoase în timpul celor șase runde ale turneului pe echipe.

Cluj-Napoca, aprilie 2005

Vlaicu Crișan

ISC 2005

În excelența organizare asigurată de dl. Alin Toma (maestru la șahul practic), pe data de 23 ianuarie 2005 a avut loc, în incinta Bibliotecii Academiei din Cluj-Napoca, etapa pe România a Concursului internațional de dezlegări (ISC), care s-a desfășurat simultan în 23 de țări, sub coordonarea belgianului Ward Stoffelen. Acesta a transmis prin e-mail d-lui Toma cele 12 probleme, în general de o dificultate peste media obișnuită. Ele au fost grupate în 2 runde a câte 2 ore, la capătul căror s-a impus, conform așteptărilor, **Eric Huber**, cu 52 puncte din 60 posibile. În continuare s-au clasat: 2.Vlaicu Crișan; 3.Matei Uță (revelația concursului); 4.Dinu-Ioan Nicula; 5.Marius Ceteraș; 6.Dragoș Minescu; 7.Dan Horvat; 8.Emil Gherman; 9.Dan Poenaru; 10.Radu-Ioan Cojocneanu. Concursul a fost deschis în onoranta prezență a doamnei Margareta Juncu, secretar general al Federației Române de Șah.

Pe plan internațional s-au impus Roland Baier (Elveția), Kari Karhunen (Finlanda) și Michal Dragoun (Cehia), în această ordine (departajați de timp), iar Eric Huber a ocupat un meritoriu loc 13, dintr-un total de 262 participanți.

Concurs permanent

Neue Zürcher Zeitung: 2#, 3#. Premii în bani. Trimiteri la: Odette Vollenweider, Rebhalden str.11. Zürich 8002, CH Elveția. Colaborările românești sunt binevenite.

Al 7-lea Turneu Mondial de Compoziție Șahistă pe Echipa - WCCT-7

Față de precedenta ediție, la al 7-lea Campionat mondial de compoziție șahistă pe echipe, desfășurat în perioada 2001-2004, participarea a fost mai largă: 38 de țări, 625 de compoziții în 7 secții. Modul de arbitraj a fost schimbat în două feluri. În primul rând prin multiplicarea arbitrilor: în fiecare secție, 5 țări erau desemnate arbitri, punctajul final fiind media celor 5 note. În al doilea rând, punctajele puteau fi modulate prin intermediul unui bonus/malus, notat +/-, care servea la departajare în caz de egalitate de puncte între două probleme. Salutăm munca directorului de turneu, Zivko Janevski, care a permis o finalizare foarte rapidă a clasamentului.

Pe primul loc s-a clasat încă o dată Rusia cu un nou rezultat record, 263 de puncte, urmată din nou de Ucraina, 221,5 puncte și de Israel, 209,5 puncte. Echipa noastră s-a clasat pe locul 21-22 ex-aequo cu Danemarca (22,5 puncte), un rezultat mult sub așteptări. Pe plan individual, iese în relief performanța uluitoare a ucraineanului V. Rudenko, 108 puncte. Regretatul maestru Mircea Manolescu n-a mai reeditat rezultatul remarcabil din WCCT-6 (BP 75, pag. 14-17), realizând totuși toate punctele echipei românești, împreună cu MMI V. Nestorescu pentru studiul clasat pe locul 26.

Prezentăm în continuare problemele clasate pe primul loc la cele 7 secții, precum și problemele punctate ale echipei noastre.

În problema A1, există 3 grupuri de 3 apărări negre cu același motiv: **1. ♖d7!** (2. ♗:c6♠) ♚e6 2. ♗:e6♠; 1... ♚:c7+, ♚b6+, ♚a6 2. ♗:♚♠ (baterie regală mascată); 1... ♚:c5, ♚e5, ♚d4 (autoblocare interferând albul) 2. ♚b6, ♚e7, c4♠; 1... ♚h:d6, ♚c:d6, ♗:d6 (autolegare și Nietvelt) 2. ♚f6, ♗b8, ♚f4♠.

Problema B1 prezintă 2 perechi de variante tematice, cu dezlegarea cailor albi. **1. ♖f2!** (2. ♚d6! ♚:c5+, ♗:e7+ 3. ♗:c5, f:e7♠) 1... ♚c4 2. ♚d7+! ♚:d7 3. ♚c6♠; 1... ♗:h6 2. ♚c6+! ♚:c6 3. ♚d3♠; 1... ♚a2 2. ♚d3+! ♚:d3 3. ♗c5♠; 1... ♗:h8 2. ♚g6+! ♚:g6 3. ♚e6♠ (2... ♗:f6 3. ♗:f5♠).

Problema C1 prezintă trei maturi tematice în variante spectaculoase. **1. ♗g4!** (2. ♗e5+! ♚:e5 3. ♚g5+ ♚d5 4. ♚c5♠) 1... ♚c6 2. ♗d5+! ♗:d5 3. ♚c4+ ♗e4 4. ♚c5♠; 1... ♚d5 2. ♗:d4+! ♗:d4 3. ♚c4+ ♗e3 4. ♚c5♠; variantă secundară 1... ♚c6 2. ♗:c6+ ♚:c6 3. ♚c5+ ♚d5 4. ♚c4♠. Problema C17, a maestrului Manolescu, cu baterii Siers-Rössel, are 4 câmpuri tematice, dacă se include și amenințarea: **1. h:g5!** (2. ♚:d5+ ♚:d5 3. ♚a6+ ♗e6 4. ♚c5♠) 1... ♗a2 2. f:e5+ ♗/♚:e5 3. ♚:d5+ ♗e6 4. ♚f4♠; 1... ♚f5 2. ♚g6+ h:g6 3. ♚e8+ ♗e6 4. ♚g7♠; 1... ♚e3 2. d:e5+ ♚:e5 3. ♚b5+ ♗e6 4. ♚d4♠.

A) Locul 1
V. Cernii &
V. Kopaev
Rusia

B) Locul 1
I. Agapov &
V. Șavîrin
Rusia

C) Locul 1
M. Marandiuk &
V. Rudenko
Ucraina

C) Locul 17
M. Manolescu †
România

(12+5)

2# (13+10)

3# (7+12) vv

4#* (10+13)

4#

România a participat la arbitrarea secției studii. În D1, autorul reușește să prezinte tema de trei ori, bazându-se pe un motiv de evitare a patului. (X1) 1. ♖b8+ (incercările 1. ♖c7 sau 1. ♖h2 se lovesc de 1... ♜e4+ cu șah perpetuu) 1... ♜a7 2. ♖b7+ (2. ♖b2 ♜h5 =; 2. ♖h8 ♜e4+ =) 2... ♜a8 (poziție X1' = X1 fără ♜a7) 3. ♖c7! ♜h5 (X2) 4. ♖c8+ ♜a7 5. ♖a8+ ♜a8 (X2' = X2 fără ♖c7) 6. c7+ ♜a7 7. c8=♜ ♜d5! (X3) 8. ♜c7+! ♜a8 9. ♜a7+! ♜a7 (X3' = X3 fără ♜c8) 10. e:d5 +

Lucrarea în comun D26 prezintă tema o singură dată: 1. c7! ♖c3+ 2. ♖f7! ♜b7 3. ♖f4+ ♜d4 (X) 4. ♖g7+ ♜c5 5. ♖f8+ ♜d4 (X') 6. ♖e6+ ♜e5 7. f4+ ♜d5 8. ♖e4+ ♜c4 9. ♖c5+ ♜f4 10. ♖b7 +

Închideri de linii bicolore și ciclice sunt prezentate în E1 (secția ajutoare), cu mutări negre critice, maturi date de baterii regale albe și ecou ortogonal-diagonal. I. 1. ♖c2 ♖c7 2. ♖gc6 ♜e5+ 3. ♜c3 ♜f5‡; II. 1. ♖b2 ♖f6 2. ♜e5+ ♜c6 3. ♜c3 ♜b7‡. În E24, de MI M. Manolescu, are numai piese tematice albe. ♖ și ♜, respectiv ♖ și ♖ se interferează reciproc (Grimshaw bicolor) cu autoblocări negre schimbate. I. 1. ♖b7 ♖e6 2. ♜b4 ♜d6 3. ♖c3 ♜b7‡; II. 1. ♖e6 ♖b7 2. ♜c4 ♜c6 3. ♜c3 ♖e6‡.

D) Locul 1
P. Bennó

Ungaria

(8+4)

D) Locul 26
M. Manolescu †
& V. Nestorescu

România

+ (9+5)

E) Locul 1
D. Wissmann

Olanda

+ (6+10) 2 sol. aj.#3

E) Locul 23-24
M. Manolescu †

România

(3+13) 2 sol. aj.#3

F) Locul 1
U. Avner

Israel

(12+8)

inv.#7

G) Locul 1
L. Grolman &
L. Iaroș

Rusia

(10+14)

#3

Single Box tip 2

H) Locul 22
M. Manolescu †

România

(15+9)

#3

Single Box tip 2

Secția **inverse** a fost câștigată de U. Avner. În problema F1, caii albi joacă în ecou, sacrificându-se direct și întârziat, în două linii de joc în ecou ortogonal-diagonal care sunt îmbogățite de alte sacrificii. 1. ♖g7! (2. ♜:f4+ ♜:f4 3. ♘d3+ ♜e4 4. ♙f5+ ♜:f5 5. f8=♖+ ♜e4 6. ♖g4+ ♜:d3 7. ♘b4+ a:b4♙) 1... a4 2. ♙f5+ ♜:f5 3. ♘d4+ ♜e4 4. ♜:f4+ ♜:f4 5. ♜f3+ ♜e4 6. d3+ ♜:d4 7. ♘b3+ a:b3♙.

În secția G (**feerice**) erau cerute probleme în 3 mutări cu condiția Single Box: *un pion nu poate promova decât într-o figură de aceeași culoare care a fost capturată*; în Single Box tip 2, un pion poate avansa și rămâne pe linia a 8-a atâta timp cât nici o figură de culoarea lui nu a fost capturată.

În G1, ♖e8 rămâne pion și adoarme până mutarea în care o figură albă va fi capturată, transformarea lui devenind efectivă imediat după captură. Amenințarea după cheia 1. ♖g4! (2. ♖f4! [3. ♖:e5♙] d:c4/♜:e1 [e8=♘] 3. ♘c7♙) ilustrează trezirea pionului în ♘. Toate variantele prezintă tema Umnov bicolor: 1... ♙f4 2. ♘e3! (3. ♖f5♙) ♙:e3/♜:e3/♜:e1 [e8=♘] 3. ♘c7♙; 1... ♜f4 2. ♘d3! (3. ♘c5♙) d:c4/♜:d3 [e8=♘] 3. ♘c7♙; 1... ♜hf4 2. ♙h3! (3. ♖:f5♙) ♜:h3 [e8=♙] 3. ♘d7♙ sau 2... d:c4/♜:e1 [e8=♘] 3. ♘c7♙; 1... ♜f4 2. ♜e4! (3. ♜:e5♙) d:c4/♜:e1 [e8=♘] 3. ♘c7♙ sau 2... ♜:f1 [e8=♙] 3. ♙d7♙; 1... ♖f4 2. ♖g5! (3. ♖:f6♙). O realizare spectaculoasă.

Maestrul M. Manolescu a luat locul 22 cu un AUW ascuns în mutările interzise din cauza promovării pionului adormit: 7 maturi cu auto-protecție: 1. f8! (amenință 2. f:e4+ ♜:e4/♜:e6 3. ♖f3/♖f7♙ pentru că ♜:f3/♜:f7 [f8=♖] ?? autoșah); 1... ♜f5 2. ♜:f5+ ♜e6 3. ♘c5♙ (3... ♜:c5[f8=♘] ?; 3... ♜:f5[f8=♖] ?); 1... ♖b1 2. ♜:d4+ ♜e6 3. ♘g7♙; 1... ♜e6 2. ♘:c7+ ♜d6/♜f5 3. ♙e7/♜:g5♙; variante secundare: 1... e:f3 2. ♖:f3+ ♜:e6 3. ♖f7♙; 1... ♙:f8 2. ♜:g5+ ♜e6 3. ♘:f8♙.

Eric Huber

STUDII și PROBLEME

Concursul internațional bienal 2004-2005

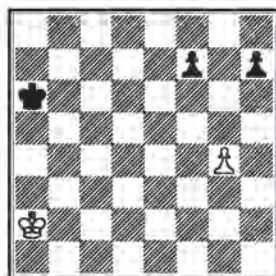
Arbitri:

2♙ - John Rice
 3, n♙ - Stelian Lambă
 Ajutoare - Laurent Riguët

inverse - Yves Tallec
 feerice - Olivier Ronat
 studii - Alain Pallier

394

Siegfried HORNECKER
 (Germania)

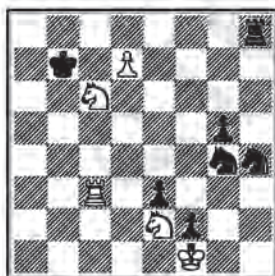

(2+3)

=

395

Franco BERTOLI
 (Italia)

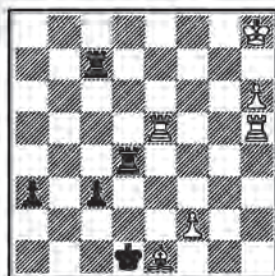

(5+7)

=

396

Iuri AKOBIA
 (Georgia)

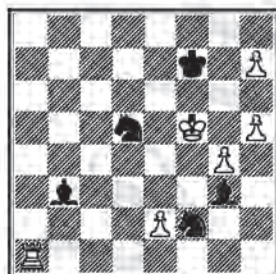

(6+5)

+-

397

Vitali KOVALENKO
 (Rusia)

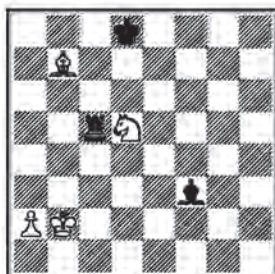

(6+5)

=

398

Ghennadi KUKIN
 (Rusia)

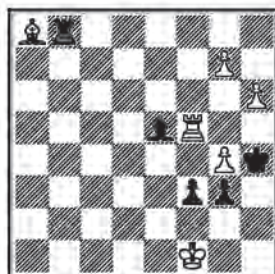

(4+3)

=

399

Marco CAMPIOLI
 (Italia)

(6+5)

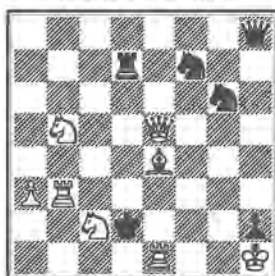
+-

4409
Puiu POPESCU
Iași

(6+7) v #2

4410
Nicolae POPA
Arsura - Vaslui

(8+6) vv #2

4411
Ladislav SALAI
(Slovakia)

(9+7) b) ♠f4 -> e3 #2

4412
Jari HANNELIUS †
(Finlanda)

(11+7) #2

4413
Stelian LAMBĂ
Constanța

(10+11) vvvv #2*

4414
Mirko DEGENKOLBE
& Udo DEGENER
(Germania)

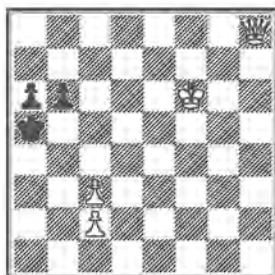
(13+8) vvvvvv #2

4415
Gerhard MALEIKA
(Germania)

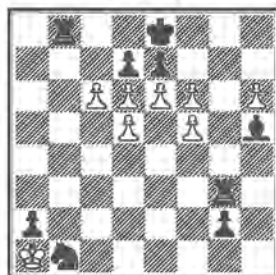
(14+7) #2

4416
Alena KOJAKINA
(Rusia)

(4+3) b) ♗c2 -> d3 #3

4417
Evgheni FOMICEV &
Aleksandr SIGUROV
(Rusia)

(8+9) #3

4418

Leonid MAKARONEZ &
Leonid LIUBASHEVSKI
(Israel)

(9+11)

#3

4419

Puiu POPESCU
Iași

(10+11)

v

#3

4420

Gheorghe TĂNASE
București

(12+11)

#3

4421

Arieh GRINBLAT
(Israel)

(13+11)

#3

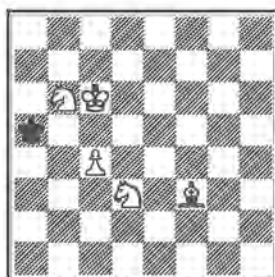
4422

Leonid MAKARONEZ
& Viktor VOLČEK
(Israel & Belarus)

(12+13)

#3^h

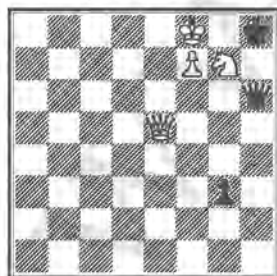
4423

Neculai CHIVU
București

(5+1)

#5

4424

Baldur KOZDON
(Germania)

(4+3)

#7

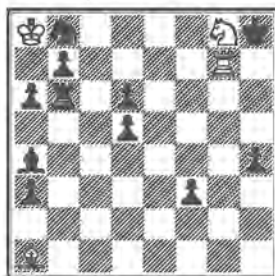
4425

Jorma PITKÄNEN &
J. RÄISÄNEN (Finlanda)

(7+2)

#7

4426

Baldur KOZDON
(Germania)

(4+11)

#9

4427

Vitalii KOVALENKO
(Rusia)

(3+9)

#10

4428

Marcel TANĂU
București

(10+5)

vv

inv.#2

4429

Neculai CHIVU
București
(după J. Sledziewski)

(10+10)

inv.#2

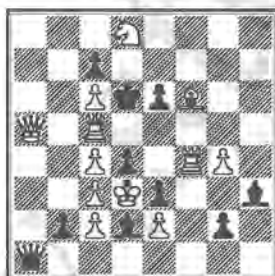
4430

Leonid MAKARONEZ
(Israel)

(10+14)

inv.#3

4431

Venelin ALAIKOV
(Bulgaria)

(12+10)

inv.#4

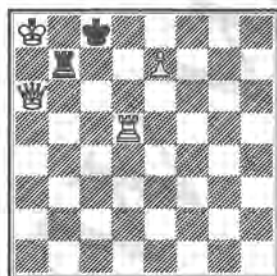
4432

Vladimir TCACIUC
(Moldova)

(11+6)

inv.#5

4433

Andrei SELIVANOV
(Rusia)

(4+2)

2 sol.

inv.#7

4434

Ivan BORISENKO &
Roman ZALOKOTKI
(Ucraina)

(8+7)

inv.#7

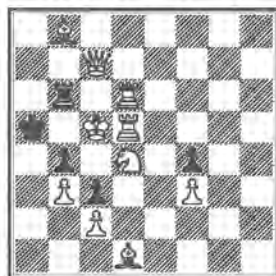
4435

Evgheni FOMICEV
(Rusia)

(9+10)

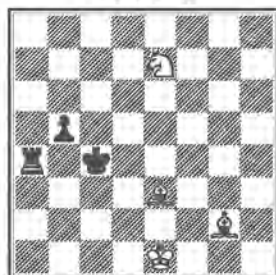
inv.#10

4436

Valerii KIRILLOV &
Mihail MIȘKO
(Rusia & Ucraina)

(10+5) inv.#13*

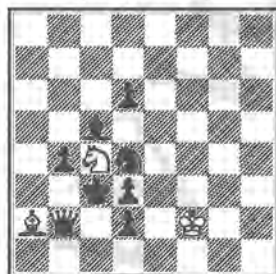
4439

Stelian LAMBĂ
Constanța

(4+3) aj.#2*

b) după cheie

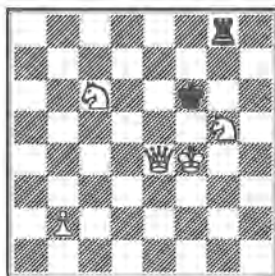
4442

Tode ILIEVSKI
(Macedonia)

(3+8) aj.#2

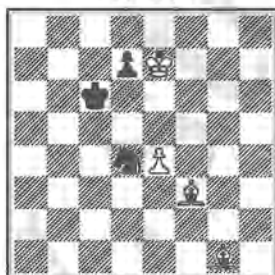
b) rotire 90° (h1 = a1)

4437

Frank MÜLLER
(Germania)

(5+2) inv.#33

4440

Dinu-Ioan NICULA
București

(4+3) aj.#2

b) ♖e4 -> ♘e4

4443

Vitalii KOVALENKO
(Rusia)

(5+8) aj.#2*

b) după cheie

4438

Christer JONSSON
(Suedia)

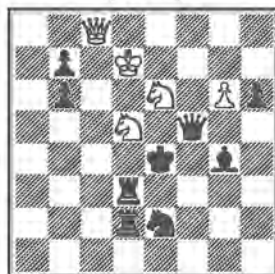
(4+4) 2 sol. aj.#2

4441

Kenan VELIHANOV
(Azerbaidjan)

(4+6) aj.#2*

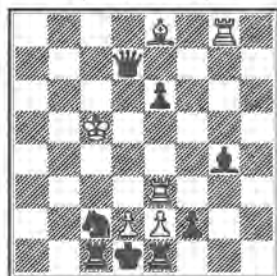
4444

Vitalii MEDINTEV
(Rusia)

(5+9) aj.#2

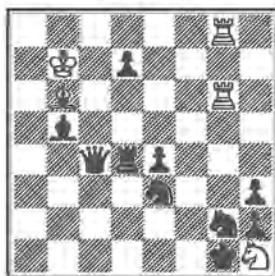
2 sol.

4445
Tode ILIEVSKI
(Macedonia)

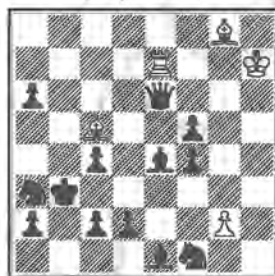
(6+8) b) ♖e3->♗e3 aj.#2

4446
Christer JONSSON
(Suedia)

(5+10) 2 sol. aj.#2

4447
Lucho ALFI
(Argentina)

(5+13) b) ♖h3->e2 aj.#2

4448
Laurent BOUCHEZ
(Franța)

(6+14) 5 sol. aj.#2

4449
Vitalii MEDINTEV
(Rusia)

(6+15) b) ♗h1 <-> ♖b4
c) ♗g6 <-> ♗c2

4450
Béla MAJOROS
(Ungaria)

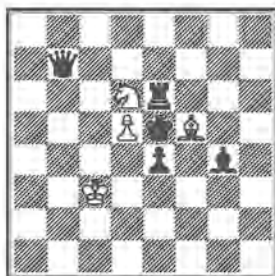
(4+6) aj.#2,5
b) ♖d6 -> f6

4451
Kazimierz SZYMANSKI
(Polonia)

(3+2) 2 sol. aj.#3

4452
Anatolie GHINDĂ
(Moldova)

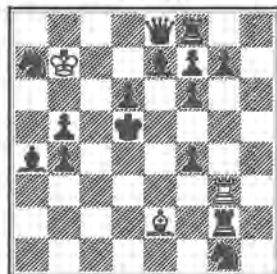
(4+5) 2 sol. aj.#3

4453
Evgheni FOMICEV &
Viaceslav VLADIMIROV
(Rusia)

(7+9) b) ♗c6->g2 aj.#3

4454

Abdelaziz ONKOUD
(Maroc)

(3+15) 2 sol. aj.#3

4455

Vlaicu CRIȘAN
Cluj-Napoca

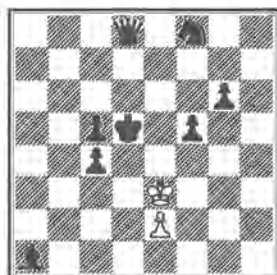
(9+6) 2 sol. aj.#3*

4456

Tomislav PETROVIC
(Serbia-Muntenegro)

(2+5) aj.#3,5

4457-4458

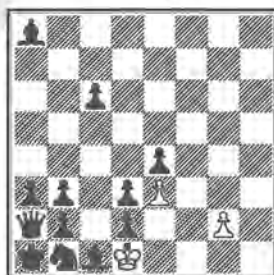
Ivan BORISENKO & Vitali ȘEVCENKO &
Roman ZALOKOTSKI (Ucraina)

(2+8) aj.#5

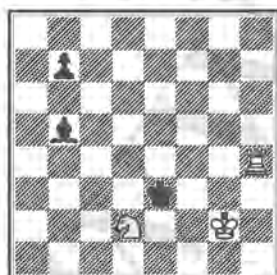
(2+7) aj.#6

4459

Neculai CHIVU
București

(3+12) aj.#9

4460

Tode ILIEVSKI
(Macedonia)(3+3) ser.aj.#8
2 sol.

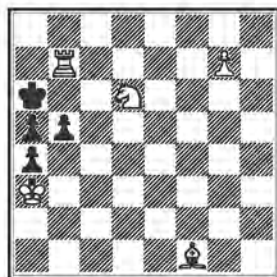
4461

Gabriel NEDEIANU
Slatina(8+10) 4 sol. aj.#2
Delfin f8 negru
Gnu ♖h4, Zebra ♘f7

4462

Dinu-Ioan NICULA
București(4+6) inv.#5
Maximal

4463

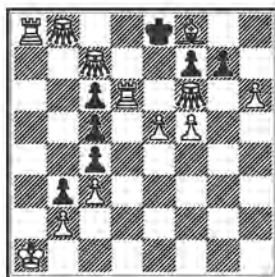
Neculai CHIVU
București

(5+4)

inv.#7

Circe

4464

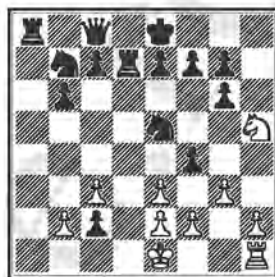
Venelin ALAIKOV
(Bulgaria)

(12+7)

ser.aj.#7

4 sol.

4465

Leonid BORODATOV
(Rusia)

(10+14)

aj.#3

a) pRA

b) ♖h5 - > d1; AP

Toate problemele sunt testate pe calculator, cu excepția nr. 4437 și 4465.

Dezlegările problemelor și studiilor din acest număr se vor trimite până la data de **1 octombrie 2005**, la una dintre adresele:
Valeriu Petrovici - P.O.Box 77-09, București 03.3290, ROMÂNIA
Eric Huber - hubereric@yahoo.fr

Definiții ale condițiilor și pieselor feerice

DELFIN - combinație între Lăcustă și Cangur.

GNU - combinație între piesele săritoare (1,2) și (1,3).

ZEBRĂ = ♘ - piesă săritoare (2,3).

pRA - retroanaliză parțială (soluții distincte în funcție de ultima mutare neagră);

AP - a posteriori (mutarea uneia dintre părți este "legalizată" de o mutare ulterioară).

Cartea de problemistică

O frumoasă colecție de studii a apărut la sfârșitul anului trecut la Buenos Aires, sub îngrijirea apreciatului compozitor argentinian Oscar J. Carlsson, care a avut bunăvoința să ne-o trimită. Este de fapt o selecție mondială, întreprinsă de maestrul internațional José Mugnos, cuprinzând anii 1968-1977. Rămasă în manuscris, a fost valorificată după 25 de ani de la moartea autorului, într-o prezentare grafică excelentă, în deplin acord cu subtitlul „Precision y belleza”. Ne face plăcere să menționăm faptul că în volum figurează și 14 lucrări aparținând compozitorilor români: Emilian Dobrescu - 7, Ervin Ianoși - 3, Virgil Nestorescu - 3, Constantin Raina - 1.

Dezlegările problemelor și studiilor din BP 82

Studii

— **393 (Fomichev)** Greșeală: enunțul este remiză (=). Toate scuzele noastre dezlegătorilor și autorului. **1.a7!** (i) ♖g1 (ii) 2.a8=♙ (iii) h1=♙+ 3.♙:h1+ ♖:h1 4.♟d6! (iv) d2 5.♟g3+! ♟:g3 (v) 6.♟e4 d1=♙ 7.♟f2+! ♟:f2 **pat ideal** (autorul); i/ 1.♟g3+? ♟:g3 2.a7 ♖g1 3.a8=♙ h1=♙+ 4.♙:h1+ ♖:h1 5.♟d6 ♟:d6!; ii/ 1...d2? 2.a8=♙+ și matul urmează; iii/ 2.a8=♟? d2! câștigă; iv/ 4.♟g3+? ♟:g3 5.♟d6 ♟:d6; v/ 5...♖g1 6.♟e2+ și 7.♟c3=. *Un pat surprinzător după o luptă scurtă și intensă* (VC). Poziția finală de pat are un precedent interesant, semnalat de J.D. Beasley: J.Sehwers, 1909, diagrama A. Soluția: 1.♙c6+ ♖b1 2.♙b6+ ♖a1 3.♙:e6! d1=♙ 4.♟c2+! ♟:c2 5.♙e1! ♙:e1 **pat**. (10 p.)

Punctaj maxim studii: 10 p.

Probleme

2+

— **4345 (Popescu)** - 1.♟b7? (2.♙d5/♙d6♠) d5!; **1.♟e3!** (2.♙d5♠) ♙d4, ♙e4, ♙f4, ♙c~, ♟b1, d5 2.♙f5, ♙d6, g:f4, ♟:g4, ♟:c4, ♙e6♠. DIN comentează: *Corecții negre de gradul 2 (1...♙e4/♙d4) și de gradul 3 (1...♙f4)*. (2 p.)

— **4346 (Popa)** - 1.♟:e4? (2.♟:e3(A)♠) ♙:d3(a)!; 1.♙:e3? (2.♙g:e4(B)♠) ♟:d3(b)!; **1.♙c6!** (2.♙d6♠) ♙:d3(a), ♟:d3(b), ♖:d3 2.♙:e4(B), ♟:e3(A), ♙:e4♠. Tema Hannelius (autorul) într-o prezentare în ecou ortogonal-diagonal. *O realizare interesantă* (SL). (2 p.)

— **4347 (Fica & Burda)** - j.a.: 1...♖e3 2.♙f4♠; 1.♙f6? (2.♙:d4♠) ♟e3/♙c4 2.♙:g6♠; 1...♖e3, ♙d6 2.♙f4, ♙:g6♠; 1...♟e5 2.♙:e5♠ însă respinge 1...♙d5!; 1.♙f2? (2.♙:d4♠) 1...♟e3/♙c4 2.♙:g2♠; 1.♙d6/♙d5 2.♙g2♠; 1...♟:f2 2.♟ac5♠ dar 1...♟e3! respinge: **1.♙:b4!** (2.♙:d4♠) ♟e3/♙c4 2.♟c3♠; 1...♖e3 2.♙e1♠; 1...♙:b4, ♟:b4 2.♟c3, ♟ac5♠. Tema Zagoruiko cu același maturi după cele două apărări negre ♟e3, ♙c4 în 3 faze; 2 maturi diferite după ♖e3 și ♙d6 (autorii). *Mutarea tare 1...♙:g5, care creează două câmpuri suplimentare de refugiu, deconspiră amenințarea. Motivele apărărilor negre se schimbă în ultima cursă față de soluție, la fel și maturile albe (tema A de la WCCT-6) (VC). Corecția ♙, totuși neplăcut* (NPO). ♙ inactivă, joc prea sărac (SL). (2 p.)

— **4348 (Casa)** - 1.♟e6? (2.♟d5♠) ♟c4/♙d4 2.♙:(~)d4(B)♠; 1...♟:c6 2.♙d3(C)♠; 1...♙:e3(a), ♟:e3(b) 2.♙d5(D)♠; 1...♟:f4 2.♟f6(A)♠ dar 1...♟e7!; 1.♟d1? (2.♟f6(A)♠ transferat) ♙:e3(a), ♟:e3(b) 2.♟:f2, ♟c3♠ schimbate; 1...♟:c8 2.♙d5(D)♠ transferat, dar 1...♟d4!; **1.♟c4!** (2.♟f6(A)♠) ♙:e3(a), ♟:e3(b) 2.♙:d4(B), ♙d3(C) maturi transferate și schimbate; 1...♟:c8 2.♙d5(D)♠ transferat. *Sinteza temelor Novotny și Grimshaw pe fondul schimbărilor maturilor albe* (VC). *Agreeabilă alternanță* (DIN). (2 p.)

— **4349 (Tancău)** - j.a.: 1...♟g8, ♟:e4+ 2.♟f6, f:e4♠; 1.♟b2? (2.♟f6(A)♠)

♙:e4, ♖cc7 2.f:e4, ♖:d6♣ dar 1...♖c8!; 1.♙8=♙! (2.♙f6(A)♣) ♙:g8 2.♙f6(A)♣! "Eppur si muove!"; 1...♖f7 2.♙b6♣; 1...♖c8, ♖cc7 2.♙e7, ♖:d6♣. Semilegătură neagră completă cu apărarea prelungită de gradul II. Autorul provoacă compozitorii să realizeze cu turnuri albe tema arătată aici cu cai albi: „Două piese tematice albe identice amenință alternativ în cursă și soluție același mat pe același câmp. Negrul capturează de fiecare dată piesa amenințătoare, albul realizând în soluție matul amenințat cu piesa amenințătoare din cursă”. Gust neplăcut (NPO). Cheie evidentă, jocul real sărac (SL). (2 p.)

— **4350 (Tancău)** - j.a.: 1...♙d4 2.♖:e4♣ cu dublă legare; 1.♖:e4+ ? ♖:e4 2.♖:e4♣ însă 1...♖:e4! 2.♖:e5+ e6!; 1.♙b6+ ? ♙d4 2.♖:e3♣, dar 1...♙c5!; 1.♖:d5! (2.♙b6♣) ♙c8, ♖:e6, ♖:d5, ♙:d5 2.♖c6, ♖d4, ♖:e4, ♖d6♣. După cheie se schimbă câmpul de refugiu de la d4 la d5. *N-am văzut nici o încercare plauzibilă!* (VC, NPO). Cheie give-and-take surprinzătoare. Tema Boros (DIN). Jocul aparent nu are nici o legătură cu jocul real (SL). (2 p.)

— **4351 (Tănase)** - 1.♙b2 (2.♙c2♣) 2.♙:f5; 1.♖d8! (2.♖:e4♣) ♙:d8 2.♙:c5, ♖:f4♣; 1...♙d7, ♙d7 2.♙:e6, ♖:d5♣; 1...c:b3+, c:d3+ 2.♙:b3, ♖:d3♣; 1...♖h7, f3 2.♖f6, ♖:h4♣; 1...c:b4, ♙:f5 2.♙:b6, ♖:d5♣. Tema A din WCCT-7 în 5 perechi de variante. Negrul dispune de puternica apărare 1...♙:f5 la care nu există mat pregătit în jocul aparent (VC). Nimic deosebit (NPO). Cheie ascunsă, joc bogat în variante (SL). (2 p.)

— **4352 (Grinblat)** - 1.♖d5 ? (2.♙:e6(A)♣) ♖b6!; 1.♙:a7 ? (2.♙:e3(B)♣) ♙d2!; 1.♙f3 ? (2.♙g2(C)♣) h3!; 1.♖g7! (2.♖g5♣) ♖ed5, ♖ec5, ♖e4 2.♙:e6(A), ♙:e3(B), ♙g2(C)♣. O cheie excelentă care dezleagă turnul negru (VC). Răspuns de mat la toate cele 3 respingeri din cursă. Corecție a ♖ și frumoase interferențe ale ♙ (NPO). O realizare extrem de agreabilă cu o cheie excelentă (SL). (2 p.)

— **4353 (Lambă)** - j.a.: 1...c:d6/c6, ♖:d6, ♖:c5, ♙d7 2.f5, f8=♙, ♙:c5, ♙f5♣; 1.♙c6! (2.♖:e5♣) c:d6, ♖:d6, ♖:c5, ♙f5, ♖e2 2.♖d7, ♙:g7, ♙:d4, ♙d7, ♙:d4♣. Trei mături schimbate din jocul aparent în jocul real după o cheie give-and-take. Din păcate ♖a6 rămâne spectator, defect destul de serios (VC). Interesantă schimbare a câmpurilor d7 și f5 între ♙ și ♙ (DIN). O cheie frumoasă și un joc pe măsură (NPO). (2 p.)

— **4354 (Tancău)** - j.a.: 1...♖:d8+, ♖:g5+ 2.♙:d8, ♙:g5♣; I/ 1.d:e5! (2.♙d4♣) ♙:b5(a), ♙:c5(b), ♖d1(c), ♖d3(d) 2.♙:d5(A), ♙:c7(B), ♖e7(C), ♙f5(D)♣; II/ 1.♖:d5! (2.♖:e5♣) ♙:d5(e), ♙:d4(f), ♙g4(g), ♖f5(h) 2.♙:d5(A), ♙:c7(B), ♖e7(C), ♙f5(D)♣. Patru mături transferate între soluții (autor) și poziția este legală. Chei slabe, joc bogat, dar dezagreabil. Poate era de ajuns o soluție (NPO). (4 p.)

Punctaj maxim 2♣: 22 p.

3♣

— **4355 (Borodatov)** - 1.♙h6 ? ♙7b6!; 1.♙d7 ? ♙:f6!; 1.♙g5! (2.♖:e8+ și 2.c:d7) 1...♙:f6 2.♖b4+ ♙c5 3.♖:c5♣; 1...♙:f6 2.c8=♙ (3.♖g7/♖f7/♙e6♣) ♙e7, ♙c7, ♙d7 3.♖:e7, ♖b4, ♙g7♣; 1...♙5b6 2.♙f4 (3.♙:g6/♙fe6♣) ♖:d8

3.c:d8=♙/♗♘; 1...♜7b6 2.♞e5 (3.♜h7/♞e6/♞g6♙) ♚:d8 3.c:d8=♙/♗♘. Tema Balbo. *O problemă deosebit de dificilă. Continuările albe nu sunt deloc evidente, și nici amenințarea secundară 2.c:d7 (VC). Brutala amenințare secundară afectează valoarea problemei (DIN) și cheia ia un câmp de refugiu, dar jocul celor 4 cai este interesant și agreabil (SL).* (3 p.)

— **4356 (Kulighin) - a) 1.♙b5!** (2.♙f5+ ♜c4 3.♙f7♙ cu switchback) 1...♚f1 2.♚d2+! ♜:d2 3.♙e2♙; 1...♜c4 2.♙e6+ ♜c5, ♜d3 3.♚c2, ♙b3♙. **b) 1.♙e6!** (2.♞b4+ ♜c3 3.♙b3♙) ♚b1 2.♚c2! (3.♙e2♙) ♜:c2, ♚e1 3.♙e2, ♞b4♙. *Toate figurile albe dau mat (VC). Frumos sacrificiu de ♚ în b) (IG). Interesante tablouri de mat (SL).* (6 p.)

— **4357 (Casa) - 1.c7!** (2.c6♙) e:d3(a) 2.♞g5 (3.c6♙) ♜e4! ? 3.♞f3♙ (2...c:d3(b) ? 2...♜:d3(c) ?) tema Romană cu autoblocare. 1...c:d3(b) 2.♞e5 (3.c6♙) ♜c4 3.♞c6♙ (2...c ? , 2...a ?); 1...♜:d3(c) 2.♞d8 (3.♞c6♙) ♜b4/♜e5, ♚e6 3.c6, ♞e6♙ (2...a ? , 2...b). *Pseudo le Grand. Regretabilă absența unei a patra variante care să corespundă tematic la 1...e:d3 (VC). Joc simplu, dar plăcut (NPO).* (3 p.)

— **4358 (Makaronez & Liubasevski) - 1.♙d5!** (2.♙g5+ f:g5 3.♙e5♙) 1...♙e4, ♙:e4 2.♞d3+, ♞g6+ ♙:d3, ♙:g6 3.♙f3♙; 1...c6 2.♙:c4 (3.♙f1♙) ♙:e4, ♙:e4 3.♞d3, ♞g6♙ (2...♙d1/♙d3 3.♞d3♙); 1...♚e4 2.♙d3! (3.♙f1/♙f3/♙g3♙) ♙:d3 3.♞:d3♙ și 2...♚e3 3.♙:e3/d:e3♙ **dual** semnalat de VC. *Interesantă schimbare strategică a mutărilor negre ♙:e4(♙:e4): la prima mutare a negrului constituie legări ale damei albe, în timp ce la a doua mutare a negrului constituie autolegări!* (VC și NPO). (4 p.)

— **4359 (Makaronez & Aloni) - 1.♞a1!** (2.♙b1+ ♙b3 3.♙:b3♙) ♚g1 2.♙:g8 (3.♙c4♙) c:b5 3.c6♙ (2...♙b3/♙:b5 3.♙b3♙); 1...♙g1/♙h1 2.♙f7 (3.♙c4♙) c:b5 3.d5♙ (2...♙b3/♙:b5 3.♙b3♙); 1...♙:c2 2.♞:c2+ ♜a4 3.♙:a3/♙b3♙ **dual** semnalat de VC. *O reactualizare interesantă a temei Mackenzie în 3♙ (VC).* (4 p.)

Punctaj maxim 3♙: 20 p.

nr.

— **4360 (Fomichev) - 1.♞d7!** zz 1...d4 2.♞c5+ ♜a5 3.♚b5+! ♜:b5 4.♞c4♙; 1...b3 2.♞c5+ ♜a5 3.♚:b3! ~, ♜b5 4.♞db7, ♚:b5♙; 1...♜c7 2.♚b6+ ♜a7 3.♞c8+ ♜a8 4.♚b8♙. *Meredith boemian cu 4 maturi model, ultimele două în cameleon ecou (autorul).* (4 p.)

— **4361 (Makaronez) - 1.♙g4** (2.♙f3+ ♙f5 3.g4♙) 1...♚e3 2.♞c3+ ♜:f4 3.g3+ ♚:g3 4.♚e4♙; 1...♙:e3 2.♞c5+ ♜:f4 3.♚d4+ ♙:d4, ♜:e5 4.♞:e6, ♞c6♙. *Două variante plăcute bazate pe autolegarea ♚ și ♙ pe e3 (NPO).* (4 p.)

— **4362 (Alaikov) - 1.♞c5+ ? ♜:c5 2.d3+ ♜:d3 3.♞d2+ ♜:d2!** 1.♚e5+ ? ♚:e5 2.♞g5+ ♚:g5 3.f3+ ♙:f3!; **1.♙e7!** (2.♙f5+ ♜:d5 3.♙e6+ ♜e4 4.♙d5♙) 1...♜c3 2.♞c5+ ♜:c5 3.d3+ ♜:d3 4.♞d2♙; 1...♙h3 2.♚e5+ ♚:e5 3.♞g5+ ♚:g5 4.f3♙. *În două variante, albul evacuează 2 câmpuri pentru piesele sale (autorul). Variantele se văd imediat (efecte Umnov alb-alb). Cheia și amenințarea sunt mai dificil de observat (VC).* (4 p.)

— **4363 (Pásztor)** - 1.♔f5 ? ♚b3+! 2.♖c3 ♚d2 3.♗e5 ♚f3! 4.g:f3 ? g2!; 1.♔f6/♔f7/♔f8 ? ♚b3+!; **1.♔f3!** zz ♚b3+ 2.♖c3 zz ♚d2 3.♗e3 (4.♗e1♙) ♚f3 4.♔:f3 ♖c1 5.♗f1♙ sau 3...♚b3 4.♗e2 zz ♚~. ♚c1 5.♗e1.♚b2♙ sau 3...♚e4+ ♗:e4. Dacă 2...♚c1 3.♗e3 zz ♚e2+ 4.♔:e2 ♖c1 5.♗e1♙ sau 3...♚d3 4.♖:d3! ♖c1 5.♗e1♙ sau 3...♚b3 4.♗e2 zz vz mai sus. 1...♚e2 2.♗e3 zz ♚c1 3.♖c3 transpune în varianta precedentă. (1...♚d3 ? ? 2.♖:d3 ♖c1 3.♗f1♙). *Zugzwang prelungit cu o încheiere surprinzătoare* (VC). *O cheie frumoasă* (NPO). (4 p.)

— **4364 (Johandl †)** - **1.♗e4!** (2.♗h4♙) ♗h6 2.♚:f3+ ♖h3 3.♚f5+ ♚:f5 4.♚g5+ ♖h2 5.♗e1 (6.♗h1♙) ♚e4 6.♗h1+ ♚:h1 7.♚f1♙. *Două sacrificii albe care ghidează nebunul tocmai în colțul tablei* (VC). *Sacrificiul ♚ e necesar pentru a preveni 5...♗f6+* (IG). *Cântec de lebedă al reputatului maestru austriac* (DIN). (4 p.)

— **4365 (Heiskanen & Pitkänen)** - **1.0-0!** a1=♗ 2.♗d1 c5 3.♖h2 c4 4.♗d8 ♗:c1 5.♗h8+ ♗h6 6.♗h7! zz ♗:h7 7.g:h7 ~ h8=♗/♗♙; 2.♖h2 ? nu merge: 2...♗a2! și 3...♗g8. Autorii nu au menționat cele 2 amenințări în 6 mutări după cheie: 2.♚e3 și 2.♚h6. *Problema pare desprinsă dintr-o partidă din jocul practic* (VC). *Nimic interesant* (NPO). *Antidual clar* (IG). (4 p.)

Punctaj maxim nș: 24 p.

inverse

— **4366 (Tkacenko)** - **1.♗h2!** zz ♗:b2 2.b8=♚+ ♖:c8 3.♗h8+ ♗:h8♙; 1...♗b1 2.♚b8+ ♖:e7 3.♗h7+ ♗:h7♙; 1...♗c1 2.♚4e5+ ♖d6 3.♗h6+ ♗:h6♙; 1...♗:d1 2.♔:c7+ ♖e8 3.♗h5+ ♗:h5♙. *Patru variante unitare după o cheie superbă de îndepărtare* (VC). (3 p.)

— **4367 (Cuppini)** - 1.♚e4 ? ♚a3/♚c3 2.♗a7+(A) ♖:e4 3.♗e3+ ♚:e3♙; 1...♚f:d2 2.♚c6+(B) ♖c4 3.♚:d2+ ♚:d3♙ dar 1...♚e3!; **1.♚d1!** zz ♚a3/♚c3 2.♚c6+(B) ♖c4 3.♚e3+ ♚:e3♙; 1...♚f:d2/♚e3 2.♗a7+(A) ♖:e4 3.♚c3+ ♚:c3♙. Variante interschimbate. VC semnalează un **dual** minor în jocul virtual după 1.♚e4 ? ♚b:d2 2.♚c6+/♗a7+. (4 p.)

— **4368 (Ghindă)** - **1.♗e6!** zz f3 2.♗b5+ ♚c5 3.♚c3+ d:c3 4.♗d3+ ♚:d3♙; 1...d3 2.♗e5+ ♖d4 3.♚e6+ ♖d3 4.♚g5 zz d2♙ (4 p.)

— **4369 (Pitkänen)** - a) **1.e4+!** ♗:e4 2.♗e5+ ♗:e5 3.♗f7+ ♗f6 4.♚:h3 ♗:f7♙; b) **1.♚d3+!** ♗e4 2.♔:h3 ♗:d3 3.♗d7+ ♖f6 4.♔g6+ ♗:g6♙; c) **1.♗g3!** (2.e4+ ♗:e4 3.♗g4+ ♗:g4♙) ♗:f1 2.♗d3+ ♖f4 3.♚ge4+ ♖f5 4.♗:h3+ ♗:h3♙ (12 p.)

— **4370 (Johandl †)** - **1.f7!** zz ♖e7 2.f8=♚+ ♖d8 3.e7+ ♖d7 4.e8=♚+ ♖d8 5.♗c6 h6 6.♗c2 b:c2♙. Două transformări minore ca în inversul 4307 (BP 81) de același autor. *Două promoții neașteptate în ♚ pentru a deschide linia ♗h6* (VC). (4 p.)

— **4371 (Carl)** - **1.e4!** zz ♖c3 2.♚c4+ ♖b3 3.♚h6 ♖c3 4.♚d2+ ♖b3 5.♚e3 ♖cd3 6.♚d4+ ♖b3 7.♚:a5+ ♗:a5♙. *Interesantă manevra ♚ în vederea autoblocării câmpului d4* (VC). (4 p.)

— **4372 (Kirillov & Misko)** - **1.♗h4!** zz 1...a5 2.♚h2! f3 3.♖:f3 e4+ 4.♖e2 e3 5.♚f3 d5 6.♚f1 d4 7.♗f4+ ♚:f4♙; 1...a6 2.♚h8! a5 3.g7 ♖h7 4.♚:d2 ♖h6 5.♗d3

— 4377 (Kolesnik & Zalokotki) - a) 1. ♖g4 ♕g7! (♕:d4?) 2. ♜g5 ♕f5‡; b) 1. ♜f7 switchback ♕:d4! (♕g7?) 2. ♖g8 switchback ♕e6‡ switchback! (autorii). *O nouă și izbită realizare a ultimului "patenț" ucrainean în materie de ajutoare*

(VC). Bonus pentru mutările antidual $1... \text{♟}d4 ?$ în a și $1... \text{♜}g7 ?$ în b (NPO). (4 p.)
 — **4378 (Popa)** - I/ $1. \text{♞}c3 \text{ ♟}c4+ 2. \text{♞}f6+ \text{ ♟}f6 \ddagger$; II/ $1. \text{♞}c4 \text{ ♟}c3+ 2. \text{♞}g4+ \text{ ♟}g4 \ddagger$. Schimbări reciproce de roluri, atât la alb cât și la negru, într-o schemă de baterii extrem de populară (VC) (4 p.)

— **4379 (Nicula & Crisan & Huber)** - I/ $1. \text{♞}cd5 \text{ ♞}g5 2. \text{♞}b6 \text{ ♟}e1 \ddagger$; II/ $1. \text{♞}ed5 \text{ ♞}e5 2. \text{♞}b4 \text{ ♟}d8 \ddagger$. Maturi ecou, tema Grappa 2004. O lucrare de destindere a echipei de dezlegări la congresul din Grecia (VC, DIN). Joc grațios al ♞ care interferează alternativ ♟ și ♞ (NPO). Excelent! O piesă de antologie (EG). (4 p.)

— **4380 (Carf & Bouchez)** - I/ $1. \text{♞}e6 \text{ ♞}f2 2. \text{♞}b5 \text{ ♟}e1 \ddagger$; II/ $1. \text{♞}b6 \text{ ♞}c5 2. \text{♞}e2 \text{ ♟}b4 \ddagger$. La prima mutare, negrul deschide linia ♞f5 și închide o linie neagră spre câmpul țintit de ♟ (bivalvă), iar albul leagă o piesă neagră cu ♞; la mutarea a 2-a negrul dezleagă ♟d3 care dă mat profitând de legarea instituită la prima mutare (autorii). *Fin antidual în dezlegările ♟* (VC). *Frumoase dezlegări, legări și interferări* (NPO). (4 p.)

— **4381 (Medintev)** - I/ $1. \text{♞}c5 \text{ ♟}f5 2. \text{g}f5 \text{ ♞}g8 \ddagger$; II/ $1. \text{♞}e6 \text{ ♞}c4 2. \text{b}c4 \text{ ♟}a4 \ddagger$. Zilahi, dezlegări, bivalvă neagră, ecou ortogonal-diagonal. O realizare artistică de mare efect (VC, NPO). Tema Zilahi într-o prezentare reușită (DIN). (4 p.)

— **4382 (Lambă)** - I/ $1. \text{♞}d2 \text{ ♞}e5+ 2. \text{♞}b2 \text{ ♞}e1 \ddagger$; II/ $1. \text{♞}c4 2. \text{♞}d4+ 2. \text{♞}cb2 \text{ ♞}a4 \ddagger$. Negrul capturează o piesă albă ca să-și lege din nou piesa inițial semilegată pe aceeași linie de legătură. O prelucrare interesantă a semilegăturii negre mascate (VC). O idee năstrușnică, frumos lucrată (NPO). (4 p.)

— **4383 (Dragoun)** - a) $1. \text{♞}e5 \text{ f2 } 2. \text{♞}g1 \text{ ♟}f2 \ddagger$; b) $1. \text{♞}e5 \text{ b5 } 2. \text{♞}c2 \text{ ♞}b4 \ddagger$. Ambițios conținut strategic, mixând temele Umnov (negru-alb și alb-alb) pe fondul unor dezlegări în ecou ortogonal-diagonal. Probabil cea mai bună dintre aj.2 ♟ publicate în acest număr (VC). Blocarea alternativă a câmpului e5 și frumoase dezlegări (NPO). (4 p.)

— **4384 (Pásztor)** - I/ $1. \text{f1}=\text{♟} \text{ ♟}c5+ 2. \text{♞}c5 \text{ ♞}g1 \ddagger$; II/ $1. \text{g1}=\text{♟} \text{ ♞}e6+ 2. \text{♞}e6 \text{ ♞}e2 \ddagger$. Două promoții de ♟ cu scopul de a deschide o diagonală albă. Frumoase schimbări reciproce de roluri între perechile de piese albe (VC). O idee trăsnită (NPO). OK! (VKR). (4 p.)

— **4385 (Crisan)** - a) I/ $1. \text{♞}g2 \text{ ♟}g2+ 2. \text{♞}g2 \text{ ♞}a8 \ddagger$ și II/ $1. \text{d}c6 \text{ ♞}h4 2. \text{♞}g2 \text{ ♞}c6 \ddagger$; b) I/ $1. \text{♞}h2 \text{ ♞}h2+ 2. \text{♞}h2 \text{ ♞}h8 \ddagger$ și II/ $1. \text{g}h5 \text{ ♟}f3 2. \text{♞}h2 \text{ ♞}h5 \ddagger$. În soluția I/ se realizează tema Zajic, gemenii îndeplinesc condițiile temei Whisky 2004. Tema: Anihilarea completă a bateriei albe directe în ecou ortogonal-diagonal, ordinea anihilării diferă în soluțiile a) și b) (autorul). Excelent *helpmate of the future!* (DIN). Două perechi de soluții interesante cu sacrificii albe (NPO). (8 p.)

Punctaj maxim ajutoare 2 ♟: 44 p.

ajutoare în 3 și n mutări

— **4386 (Ghindă)** - I/ $1. \text{♞}g4 \text{ e3 } 2. \text{♟}f4 \text{ ♞}e6 3. \text{♞}g5 \text{ e4} \ddagger$; II/ $1... \text{♟}d4 \text{ ♞}e7 2. \text{♟}e6 \text{ e4}+ 3. \text{♞}e5 \text{ ♞}e6 \ddagger$. Un ansamblu ingenios de două maturi model (VC). Două soluții fără prea mare legătură între ele, în prima ♞ dispărând prea timpuriu (DIN).

Mutări subtile de ambele părți (NPO). ♖ interferează un ♜ ceea ce dezleagă diferit de 2 ori pe ♜e4. Mutări albe reflexe e4/♜e6. O realizare excelentă (SL). (6 p.)

— **4387 (Pitkänen)** - I/ 1. ♖a4 ♜g5 2. ♜b3 ♜:f6 3. ♜b4 ♜a6†; II/ 1. ♜a5 ♜g3 2. ♜b2 ♜f2 3. ♜b5 ♜a7†; III/ 1. ♜a6 ♜h5 2. ♜b5 ♜h8 3. ♜b6 ♜a8†. Trei maturi ecou cameleon etajate în Meredith. Task (NPO). (9 p.)

— **4388 (Muset)** - I/ 1. ♜c3 ♜e5 2. ♜d4 ♜d7 3. ♜c2 ♜d3†; II/ 1. ♜d2 ♜:f6 2. ♜:f4 ♜d7+ 3. ♜e5 ♜d5†; III/ 1. ♜:c5 ♜c7 2. ♜d6 ♜c4+ 3. ♜d5 ♜b6†. Greu de găsit: trei soluții fără nici o legătură tematică (VC). PP propune versiunea -♜a4, +♜a6 cu 4 soluții, cele ale autorului plus una: 1. ♜c4 ♜b8 2. ♜b5 ♜:a6 3. ♜a5 ♜c7†. (9 p.)

— **4389 (Dragoun)** - a) 1. ♜e4 ♜a1 2. ♜b2 ♜:e4+ 3. ♜d4 ♜:b2†; b) 1. f3 ♜:h2 2. ♜g3 ♜:f3+ 3. ♜e5 ♜:g3†. Concepție interesantă: ♜ dezlegat este din nou legat de către celălalt nebum înainte de a fi capturat (VC). O lucrare superbă cu joc plăcut și unitar. Dragoun nu se dezmințe (NPO). (6 p.)

— **4390 (Jonsson)** - I/ 1. ♜g1 ♜a7 2. ♜d4 c:d4 3. ♜d6 d5†; II/ 1. ♜b1 ♜b8 2. ♜b4 c:b4 3. ♜d6 b5†. Interpretare originală a motivului Archakov. Bună construcția (VC). (6 p.)

— **4391 (Petrović)** - 1... ♜:h6 2. ♜f7 ♜g5 3. ♜g7 ♜:e7 4. ♜h6 ♜f8†. Rundlauf ♜h6, mat ideal (autorul). Problema pare anticipată de Rolf Wiehagen, StrateGems 2002 (diagrama C) cu soluțiile 1... ♜:d3 2. ♜f2 ♜e4 3. ♜g1 ♜f3 4. ♜h1 ♜f2†; 1... ♜:h3 2. ♜f2 ♜f5 3. ♜g2 ♜:d3 4. ♜h3 ♜f1†. Switchback al ♜ care pregătește „groapa” vrăjmașului. Chiar plăcut (NPO). (4 p.)

— **4392 (Jonsson)** - I/ 1. ♜d7 ♜d4 2. ♜e8 ♜c1 3. ♜c7 ♜a3 4. ♜c5+ ♜:c5†; II/ 1. ♜g5+ ♜f4 2. ♜e7 ♜f2 3. ♜f6 ♜h4 4. ♜f7 ♜:g5†. Cred că problema ar fi putut fi prezentată și sub forma unui ajutor reciproc (VC). Maturi perfect model, ecou (DIN). Paravane subtile ale ♜g7 și ♜ în poziția inițială (NPO). (8 p.)

— **4393 (Feather)** - a) 1. ♜f7 g:f7 2. ♜e2 f:e8=♜ 3. g3+ ♜:f3 4. ♜e1 ♜:e2†; b) 1. ♜g8 c3 2. ♜f7 g:f7 3. ♜h7 f:e8=♜ 4. ♜c2 ♜e1†. Gemenul a) este extrem de dificil (VC). (8 p.)

— **4394 (Cuppini)** - 1. ♜c6+ ♜f6 2. ♜d4 ♜:g4 3. ♜:b5+ ♜e5 4. ♜c3 ♜:f3†. Cei doi cai descriu un drum simetric în formă de M presărat de șahuri, autolegări și dezlegări. Impresii diferite; Prin contrast față de precedenta – poate cea mai ușoară problemă din tot lotul (VC). Dificil duel de cavalerie, cu pierderea unor pedestrași (DIN). Joc superb al cailor (NPO). (4 p.)

Punctaj maxim ajutoare 3 și n: 60 p.

feerice

— **4395 (Bakesi & Zoltán)** - 0... ♜:f7!! și 1.f4 2.f5 3.f:e6 4.e:f7 5.f8=♜ 6. ♜f6†. Teme Excelsior și Phoenix și o mutare neagră neașteptată. (4 p.)

— **4396 (Grigorian)** - 1-4.e8=♜ 5. ♜:c6 6. ♜:a4 7-9.c8=♜ 10. ♜g8 11. ♜:g1 12. ♜b1 13. ♜c1 14. ♜d1 15. ♜c2 16. ♜b2+ c:b2†. Două promoții minore. Un mat ideal construit cu multă mîgală (VC). (4 p.)

— **4397 (Pitkänen)** - 1. ♜a6 2. ♜ba2 3. ♜2a5 4. ♜a3 5-7.b1=♜ 8. ♜c3 9. ♜a2 10. ♜b4 11. ♜a4 12.c4†. O interesantă alegere la a 4-a mutare a negrului (VC). (4 p.)

— **4398 (Baudoin)** - 1.f5 2.♖g6 3.♗e3 4.♖g3 5.♗f3 6-8.g1=♔ 9.♕h2 10.♕e5 11.♗f4 12.♗gg3 13.g5 ♚d5♙. *Subtil: care ♗ capturează ♔g3 ? Construcție impecabilă* (VC). (4 p.)

— **4399 (Mironenko)** - J.a.: 1...♗:h3♙; 1.♚f6! ♗f7 2.♚d7 ♗c7 3.♚b6 ♗a5 4.♚a4 ♗a3 5.♚b6 ♗:h3♙. Să notăm încercarea 2.♚d5? ♗c4 3.♚c7 ♗c8 4.♚e6 ♗f5 5.♚f4 ♗f3+ și nu e mat. *Lăcusta neagră revine pe câmpul de mat din jocul aparent, dar de pe altă cale* (VC). (4 p.)

— **4400 (Alaikov)** - 1.♗e3! (2.♗e5+ ♕:e5 3.♗h6 ♕f4♙) ♗:d4 2.♗3e6+ d:e6 3.♗f6 ♗:d5♙; 1...♕:d4 2.♗:d7+ ♕:d7 3.♗h4 ♕f6♙; 1...♗:d4 2.c5+ ♗:d5 3.♗f4 ♕:f4♙; 1...♗f4 2.♗:f4+ ♕e5 3.♗h6 ♕:f4♙. *Steluța ♗, trei capturi negre pe același câmp* (autorul). (3 p.)

— **4401 (Chivu)** - 1.♕c1! zz f:e1=♗ 2.♗:a2 ♗:b4 3.♗a3+ ♗:a3♙; 1...f:e1=♗ 2.♗d1 ♗h1 3.♗:b1+ ♗:b1♙; 1...f:e1=♕ 2.b5 ♕:a5 3.♚c3 ♕:c3♙; 1...f:e1=♗ 2.♗a3+ ♗:a3 3.♚c2+ ♗:c2♙. *AUW negru bine articulat* (VC). (3 p.)

— **4402 (Petrovici & Murărasu)** - 1.♕d6! ♗h7 2.♕e7 ♗a1 3.♕a2 ♗ah1 4.♕b1 ♗:b1+ 5.♗a5 ♗b8 6.♕b4 ♗a7♙. *Switchback ♗a7, circuit ♗a8* (4 p.)

— **4403 (Grushko)** - Problema este C+. 1.♚c6! ♗b1 2.♚b8 ♗:b8(♚g1) 3.♗h3 ♗b1 4.♗b3 ♕d1 5.♚f3 ♕:f3 6.♗:e7 ♕a8 7.♗e8 ♕h1 8.♗b7+! ♗:b7 9.♗f8 ♕c6 pat. *Sinuoașe și întortocheate manevre albe. Greu de rezolvat* (VC). *Agreabilă creație a industriusului problemist israelian, ajuns acum la cincantenan* (DIN). (4 p.)

— **4404 (Chivu)** - Toate scuzele redacției pentru mențiunea C+: soluția are o intervertire în gemenul a). a) 1.♗c3 ♚:c3(♗b8) 2.d5 ♚:d5(♗d7) 3.c3 ♚:c3(♗c7) 4.b5 ♚:b5(♗b7) 5.♗a7 ♚:a7(♗d8)♙ sau 1.c3 ♚:c3(♗c7) 2.d5 ♚:d5(♗d7) 3.♗c3 ♚:c3(♗b8) etc.; b) 1.♗g5 ♚:g5(♗b8) 2.c3 ♚e6 3.c2 ♚c7 4.c1=♗ ♚:a8(♗d8) 5.♗c7 ♚:b6(♗b7)♙. (9 p.)

— **4405 (Paradzinski)** - 1.♗c7 2.♗g5 3.♗d2 4.♗e3 5.♗d4 6.♗c5 7.♗:b4 8.♗c5 9.♗d6 10.♗e7 11.♗:f6 12.♗g7 13.♗h8 14.♗g7 15.♗b2+ ♕:b2 pat. *Opera unui pesimist care vede totul în negru ?!* (DIN). (4 p.)

— **4406 (Crisan)** - Pao=♗/♗, Vao=♗♗; I/ 1.♗:b5(♗f5) 2.♗:f5(♗a6) 3.♗:f7(♗b5) ♗:f5(♗g1)♙; II/ 1.♗:f7(♗c4) 2.♗:c4(Pf8) 3.♗:b5(♗f7) ♗:c4(♗g1)♙. *Paradox: după prima mutare a negrului, se formează o baterie albă, care este anihilată complet în următoarele două mutări negre, cu formarea unei baterii albe pe altă linie, cu rolurile pieselor albe inversate* (autorul). *Serial chinezesc într-unul din genurile în care strălucește tânărul compozitor clujean* (DIN). (6 p.)

— **4407 (Veresciaghin & Gurov)** 1.d7 ♗d6 2.♕b6 ♗e7 3.d8=♗ ♗f6 4.♗d1 ♗g5 5.♗h1 ♗h4 6.♕g1 g5 7.g4! f:g3 e.p.♙. *Tema Tzuica 2004, zugzwang final*. (4 p.)

— **4408 (Nicula, Crisan & Huber)** - vz. pag. 5, BP 82.

Punctaj maxim feerice: 57 p.

Punctaj maxim B.P. 82 = 286 puncte

Clasamentul dezlegătorilor

Nr. crt.	Numele dezlegătorului	Categorie	Punctaj anterior	Punctaj B.P. nr. 82 / 2004										Total BP 81-84
				studii	2≠	3≠	n≠	inverse	aj. 2≠	aj. n≠	feerice	Total		
				10	22	20	25	48	44	60	57	286	595	
1.	Dinu-Ioan Nicula (DIN) – București	CM	300,5	10	22	18	24	47	44	60	57	282	582,5	
2-3	Nicolae Pripoe (NPR) – Câmpina	I	293	8	22	18	25	47	44	60	57	281	574	
2-3	Vlaicu Crișan (VC) – Cluj	M	288	10	22	20	25	48	44	60	57	286	574	
4.	Valerii Krivenko (VKR) – Ucraina	FM	265	-	22	18	24	47	44	60	38	253	518	
5.	Constantin Vasile (CV) – Constanța	I	259	10	22	15	23	39	44	60	35	248	507	
6.	Jozsef Simon (JS) – Miercurea-Ciuc	I	255	0	22	17,5	24	42	44	56	45	250,5	505,5	
7.	Stelian Lambă (SL) – Constanța	CM	247,5	10	22	18	25	38	44	60	36	253	500,5	
8.	Efren Petite (EP) – Spania	-	198	-	22	17,5	19,5	37	44	57	15	212	410	
9.	Vladimir Kojakin (VK) – Rusia	-	197,5	-	22	20	25	30	44	60	11	212	409,5	
10.	Nicolae Popa (NPO) – Arsura VS	I	192	-	22	11,5	13	0	44	52	15	157,5	349,5	
11.	Oleg Paradzinski (OP) – Ucraina	-	183	-	16	9	8	19	40	25	8	125	308	
12.	Puiu Popescu (PP) – Iași	-	133,5	-	22	18	20	-	42	56	-	158	291,5	
13.	Ivan Briuhanov (IB) - Ucraina	-	138	-	14	-	-	16	44	25	20	119	257	
14.	Sterian Iordache (SI) – București	II	98,5	3	22	13	21	4	24	20	20	127	225,5	
15.	Edmund Makkai (EM) –Tg.Mureș	I	195	-	8	-	4	4	-	-	-	16	211	
16.	Laurent Bouchez (LB) – Franța	-	94,5	-	20	15	16	-	36	-	-	87	181,5	
17.	Emil Gherman (EG) – Cluj	II	78,5	-	12	-	4	-	12	24	-	52	130,5	
18.	Ioannis Garoufalidis (IG)–Grecia	-	-	-	22	18	24	47	-	-	-	111	111	

Mai așteptăm soluțiile lui V. Smirnov (288 p.). De această dată, V. Crișan câștigă etapa cu 100% din puncte (!) dar D.-I. Nicula pierde numai 4 puncte și rămâne în topul clasamentului general cu un scor impresionant de 98% pe primele două etape. Mai sunt două etape în concurs.

Eric HUBER

Corecturi BP 81

- Tabel pag. 44: Ad. Cioranic are nr. carnet 030001, iar E. Dobrescu nr. 001171;
P. Răican este născut la 6.01.1957, iar G. Oltean la 16.07.1952.

Corecturi BP 82

- pag. 12, diagrama 3 (MO 2): la e4 este rookhopper - ♖
- pag. 18, diagrama 4 (MO 1): ♘g5 în loc de f5
- pag. 30, diagrama A: ♗g7 în loc de b7
- pag. 33, diagrama B: ♖3 în loc de ♗2
- pag. 36, studiul 393: = în loc de +
- pag. 40, problema 4402: coautor Ion Murărașu
- coperta IV, diagrama R: ♖a1 în loc de ♗a1

“Tabloul flamand”

sau

Quis necavit equitem? / Cine l-a ucis pe cavalier?

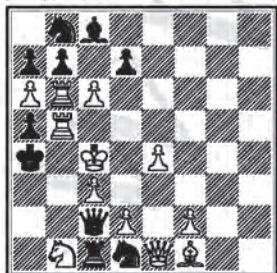
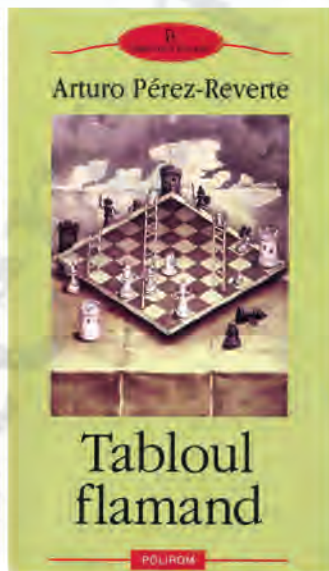
Editura „Polirom” Iași a tipărit în 2003, tradus de către Tudora Șandru Mehedintzi, romanul spaniolului Arturo Pérez-Reverte: *La tabla de Flandes* (1990), distins în Franța cu Grand Prix Annuel de Littérature Policière și apoi transpus pe marele ecran de regizorul american Jim McBride, în 1994, sub titlul „Uncovered” („Descoperit”).

Într-adevăr, modul și nivelul de tratare a tuturor episoadelor merită toate cronicile bune ce i s-au adus (deși poate cam prea entuziaste – după părerea noastră), dar din punctul de vedere al unui cunoscător avizat în anumite domenii șahiste unele concluzii deduse din poziția de partidă ce declanșează intriga, concluzii care vor să justifice și să determine trecutul și viitorul unor personaje și evenimente, nu sunt neapărat numai cele la care se referă autorul!

Punerea în temă este însă incitantă și savuroasă! În esență, tabloul intitulat „Partida de șah” sau „Tabloul Farnese” sau „Tabloul flamand” pictat de Petrus Van Huys în 1471 („fecit me anno MCDLXXI”) vrea să

sugereze prin aranjamentul personajelor unei poziții de pe tabla de șah și printr-o inscripție acoperită că ducesa Beatrice de Burgundia ar fi implicată direct sau cu ajutorul unui „obscur arbaletier mercenar” în asasinarea la 1469 a cavalerului Roger de Aras, din motive pasionale sau politice, oricum ambele proprii intereselor sale. Cei care se ocupă de vânzarea picturii devin interesați de mesajul imaginii, pentru înțelegerea căruia apelează la un original ghid șahist Muñoz (coincidență de nume, spunem noi, cu un veritabil maestru problemist contemporan, spaniolul Manuel Muñoz-Sanchez), un analist-psiholog care să discearnă mutări, ... caractere și intenții! Acesta, luând cunoștință de cronicile istorioarei ducale, studiind și interpretând atitudinile, ușor sau mai

ascuns, semnificative ale protagoniștilor din tablou, în corelație cu dispunerea pieselor de pe respectiva tablă de șah, consideră drept corect-logic că întrebarea de pe inscripția acoperită „Quis necavit equitem?” trebuie asimilată pe fond șahist cu „Cine a luat calul?” și că aceasta ne obligă să cercetăm partida (*diagrama*). „Întrucât în poziția indicată există numai un cal alb, înseamnă că trebuie să aflăm ce piesă neagră de pe tablă sau din afara ei a luat calul alb ce lipsește”. Am ajuns astfel la miezul pur șahist al cărții.

Și în continuare Muñoz raționează ca un excelent practicician: „... Ceva legat de poziția pieselor pare neobișnuit. Nu-i vorba de vreo partidă oarecare! Pe vremea aceea regulile șahului erau aproape aceleași ca și acum... Dacă cine a imaginat partida aceasta a făcut-o după regulile moderne, poate că vom reuși să o rezolvăm. Poziția poate proveni dintr-o partidă și tocmai au mutat negrele. La mutare este albul. Sare în ochi după cum sunt dispuse piesele și din atitudinea jucătorilor... Apoi mai e și analiza retrospectivă... prin inducție... se pleacă de la rezultate și se ajunge la cauze... pentru a vedea cum s-a ajuns la situația aceasta”. Apoi, arată că pentru ultima mutare a negrului nu există decât o singură posibilitate, cea efectuată cu dama (de la b2), pentru că pionii a7, b7, d7 și ♖c8 se află tot în poziția de start, ♜b8, ♠a5 și ♛e1 nu au câmpuri de pe care să fi plecat, iar ♜a4, ♜d1 și parțial ♛c2, deși pe lângă unele câmpuri de pornire blocate au și câmpuri de pornire libere, dar acestea din urmă nu au putut fi utilizate din cauză de retroșah (deci ar fi fost o mutare neregulamentară), atât la alb, cât și la negru, adică ♛a2+/♛b3+/♛d3+/♛c2?, ♜b2+/♜e3+/♜d1?, ♜a3-a4? (de unde vine ♜b1?) și ♜b3?/♜b4?-a4? mutări ilegale. În plus, mai evidențiază că ♠a8 a trebuit să fie capturat pe locul său de bază, căci nu a avut pe unde ieși și că ♠a5 nu poate fi decât ♠c7 care a capturat la b6 și a5 două piese albe ce pot fi ♖b2 și ♖c1 duse la b6 și a5, sau ♖c1 și o altă figură provenită, mai devreme sau mai târziu, din transformarea ♜h2, sau o altă îmbinare convenabilă de mutări. Încheie cu justificarea că ultima mutare neagră a fost numai ♛b2:♜c2, ca răspuns necesar la atacul alb ♜b4-c2 ce atacă dama prin deschiderea coloanei turnului, deoarece dama este forțată prin regulament să se opună la captură.

Poate că este însă momentul să semnalăm că în acest expozeu, în cea mai mare parte just, sunt totuși câteva puncte incerte! Primul este chiar în premisă, căci în 1471 regulile jocului de șah variau după regiuni geografice și a le echivala cu cele atât de bine fixate în secolul XX este cam hazardat; această îndrăzneală trebuie, însă, acceptată, căci altfel nu putem porni la analiza poziției. Al doilea se află în registrul ultimelor mutări negre posibile și la el ne vom referi ulterior, căci produce răsturnări neașteptate. Ultimul este tocmai concluzia, căci explicațiile care o determină ca unica posibilă și necesară par a nu fi corect concepute sau traduse, întrucât nu există actualmente prevederi ca „șah la damă” sau obligația salvării damei așa cum se motivează în text (autorul introduce o atitudine de protejare a eroinelor inițiată din revelatoarea partidă de șah și continuată, ca leitmotiv, în capitolele următoare).

Revenind la expunerea făcută de Muñoz, avem deci răspunsurile (alese de către autor) la întrebări precum: cine, de ce, unde când și cum a luat calul alb. În roman partida de șah este apoi finalizată după criterii mai mult necesare intrigii polițiste, decât plauzibilității șahiste și, ca urmare, asupra lor nu are rost să ne pronunțăm.

O desfășurare a unei partide de șah, astfel încât să se confirme toate particularitățile prezentate în analiza șahistă anterioară, pare desigur posibilă și aceasta pe mai multe căi, deoarece condiționările prezentate sunt, totuși, suficient de flexibile. Iată o opțiune ce pleacă de la o așa-numită „poziție de geneză” în care aranjamentul de pe tablă este simplu de obținut prin mutări de conveniență, la manevrele și curiozitățile de până acum. (diagrama) O succesiune oarecare a mutărilor este: 1. ♜a3+ ♜a4 2. ♜h1 ♜g6 3. ♜b1 ♜g1 4. b:c5 ♜f6 5. g8 ♜

♠d5 6. ♖e7 ♙e3 7. ♖e5 ♚c1 8. ♖b6+ ♙b5 9. ♖:a8 ♠d1 10. ♖b6 c:b6 11. ♙f1 b:a5 12. ♙e1 ♙a4 13. ♙h6 ♙c6 14. Cb4 ♙b8 15. ♙b6 ♙e3 16. c6 ♠d1 17. ♙h5 ♙a3 18. ♙hb5 ♙a1 19. ♙c4 ♙b2 20. ♖c2 ♙:c2, fix cum s-a afirmat, dar apelând, de nevoie, la o insolită și greu deductibilă promoție intermediară de pion (fiindcă ♙a8 nu poate dispărea decât în urma acțiunii unui ♖ alb).

Însă pe măsură ce efectuăm respectivele secvențe de mutări, ne dăm și seama că unele acțiuni pot lua o altă turnură, că pot exista alte interpretări ale aceluiași context, rezolvarea aceluiași poziții putând fi făcută altfel; versiunea de mai sus a lui Muñoz devine o expresie a preferinței autorului și nu reprezintă o soluție neechivocă a unei oneste și complete analize retrograde a poziției date în buclucașa pictură! Pot fi și alte răspunsuri la întrebările și dezvăluirile legate de acest tablou șahisto-polițist!

De pildă, o altă soluție adecvată intrigii detectivisto-istorice din subiect este aceea a capturării ♖ alb de către ♙c7 pe câmpul b6 (sau chiar e5), situate în imediata vecinătate a ♙a4 (alias ducele Ferdinand de Ostenburg, soțul Beatricei, conducătorul pieselor negre din partidă și bănuț, dar pe nedrept, ca implicat în asasinat), iar dama se ascunde la c2 fără a mai ucide! Făptașul ar fi deci un oarecare ostaș din gardă, strecurat în apropierea apartamentelor ducale!

Ca atare, plecând de la o poziție de geneză similară celei anterioare (pentru a fi mai în cunoștință de cauză) și redată în diagramă, se ajunge la poziția din tablou astfel: 1. ♖b6+ ♙b3 2. ♖:a8 ♙a4 3. ♖b6+ c:b6 4. b:c5 b:a5 5. ♙f1 ♠d5 6. ♙b6 ♙e3 7. c6 ♠d1 8. ♙hb5 ♙a2 9. ♖b1 ♙a3 10. ♙e1 ♙b2 11. ♙c4 ♙c2 sau 11. ♙d4 ♙c2 12. ♙c4, adică alternanța mutărilor poate fi condusă și în așa fel încât să infirmе și părerea că ultima mutare nu a putut fi decât a negrului. Normal că după această exemplificare ne încolțește ideea că nedoritul și ghinionistul ♖ poate fi capturat aproape oriunde, oricând și de către oricine, ca uzuală victimă a jocurilor politice ale epocii medievale; e nevoie doar ca figura albă necesară a se sacrifica la b6 să provină din transformarea unuia din ♙g2/♙h2; în plus, ultima mutare poate fi a oricărei culori.

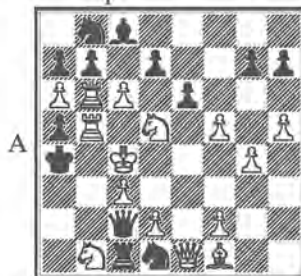
Există însă și o anumită rezolvare, poate mai remarcabilă și mai demnă de o retro-analiză care se respectă și anume aceea ca o ultimă mutare neagră să fie a unui ♙ ajuns la e2, care capturează un ♖d1 (adică înlătură cavalerul – deși teoretic la d1 poate fi oferită și o altă figură albă ce se va recupera prin transformarea unui pion alb disponibil) și apoi acest „obscur arbaletier” ce a săgetat în șanțurile cetății dispăre, fiind drept răsplată înălțat în rangul de cavaler. Remarcăm că această eventuală ultimă mutare neagră nu a fost întrevăzută în preliminarile abordate, unde s-a gândit numai asupra libertăților ♠d1, nu și asupra provenienței lui dintr-un pion ajuns la liman (o mică subtilitate binecunoscută însă retroanalizatorilor); ♙c1 nu poate beneficia însă de o asemenea resursă. Bineînțeles că totul devine mai complicat, dar și mai important, căci dacă această cale ar fi demonstrabilă, ea este – zicem noi – cea mai justificativă pentru modul cum au pornit și cum au continuat evenimentele din roman. Dovada că un asemenea joc, de tipul celui enunțat mai sus, este posibil, se poate face plecând de la poziția de geneză din diagrama următoare și procedând în felul următor: 1...c:b6 2. ♖c7 ♙g3 3. ♖:a8 ♙b5 4. ♖c7+ ♙a4 5. ♖d5 ♙g5 6. ♖e3 ♙:h5 7. ♖a3 ♙c2+ 8. ♙c4 h6 9. ♙e1 ♙b5 10. ♖d1 ♙b1 11. e3 e5 12. e:d4 ♙c5 13. d:e5 ♙c1

14.g:f3 e4 15.♖b1 e3 16.♗b5 e2 17.♗:h6 b:a5 18.♗hb6 g3 19.♗h3 g2 20.c6 g1 ♔ 21.♗f1 ♔g6 22.♗b1 ♔e4+ 23.f:e4 e:d1 ♗! enigma capătă veridicitate.

Fără a ne mai referi și alte concepte de rezolvare, mai puțin picante, dar foarte posibile, concluzia noastră este că poziția pictată nu răspunde în mod singular și îndubitabil la misterul morții cavalerului alb! Se pot deduce multe rezolvări și în spatele acestora la fel de multe transpuneri de întâmplări. În carte s-a preferat un drum ce a fost apreciat ca unic-determinant și "neîndoiebnic" din punct de vedere șahist, ceea ce nu este real, dar e acceptabil din punct de vedere al literaturii de „capă și spadă”.

Dar pentru un retroanalist-compunător apare acum o provocare! Nu se poate modifica, un pic, poziția din pictură astfel încât să permită numai un singur răspuns dintre cele patru enumerate deja? Care din ele ar fi bine să fie, sau făcut să fie, univoc? Luarea ♗ la c2, la b6(a5), la d1 sau în alte locuri? Capturarea este pe parcurs sau în ultimă, dar desigur singură, mutare neagră? Cum să se precizeze – șahist – că e rândul albului să mute? Ținând cont de necesitatea de a respecta spiritul textului romanului și a accesibilității retroanalizei șahiste pentru cititori, capturarea la b6 e mai corespunzătoare sau cea de la d1, eu toate că e mascată și dificil de realizat?

O astfel de construcție nu e deloc lesnicioasă, dar după mai multe încercări m-am stabilit la poziția-cheie din *diagrama A*, propunere care față de original are ♗e4 la f5, totalul pionilor este 8+7, iar modalitatea de a o obține se bazează numai pe captura

calului la b6, conform poziției de geneză din *diagrama B* și următoarele mutări constitutive: 1.♗b6 ♗f6 2.♗:a8 ♗g6 3.♗b6 e:b6 4.e:f5 ♗g3 5.b:c5 ♗h3 6.g4 b:a5 7.♗a3+ ♗a4 8.♗g2 ♗e3 9.♗hb1 ♗hl 10.♗b6 ♗cl 11.♗ab1 ♗dl 12.♗lb5 ♗b2 13.♗b1 ♗dl 14.♗e1 ♗a2 15.♗fl ♗b2 16.♗c4 ♗c2 și albul e la rând să mute sau 15...♗c2+ 16.♗c4 și negrul are continuarea; o ultimă mutare neagră nu poate fi e7-e6, căci ea a trebuit să fie efectuată mai înainte pentru a scoate ♗f8 ce se sacrifică la c5. Se reîntră astfel în condiționările din text și din tablou, înlănțuite ulterior pe temeuri artistice.

Desigur că orice compozitor versat se poate strădui pentru a produce o lucrare mai reușită decât cea de mai sus. Mult succes!

În încheiere, aș vrea să menționez că față de ceea ce cunoșteam din lucrările literare al căror deznodământ este obținut pe baza rezultatelor dintr-o poziție de joc ce trebuie justificată prin analiză retroactivă: *Adevăratul sfârșit al lui Othello* de V. Korolkov (R.R. de Șah 9/1960). *Crima din chibul de șah* de D. Stevenson (Planeta Șah 1985) și *Sherlock Holmes în fața tablei cu 64 de pătrate* (Planeta Șah 1986), prezentul *Tablou flamand* este cu mult mai cuprinzător și interesant. Dacă ar fi beneficiat și de o grafică (ilustrația copertei reproduce o lucrare a lui Sando del Prete) asemănătoare celei din secolul XV privind desenul pieselor și al personajelor medievale, cred că întreaga lucrare ar fi căpătat un plus de atractivitate.

Valeriu Petrovici

Al 2-lea Campionat Mondial individual de compoziție șahistă - WCCI-2

Rezultatele provizorii ale celui de al doilea Campionat Mondial de Compoziție (WCCI - 2001-2003) au fost anunțate pe site-ul Comisiei Permanente de Compoziție Șahistă. Reamintim cititorilor noștri că, în calitate de arbitri, au contribuit la aceste clasamente: I. Murărașu în secția directe în n mutări și Gh. Telbis în secția studii. Totalul maxim posibil este de 48 puncte. Redăm podiumul fiecărei secții, împreună cu poziția în clasament a compozitorilor noștri.

2±: 1. **Marjan Kovacevic** (43,5 p.) 2. Anatoly Slesarenko (43 p.) 3. Vasily Dyachuk (41 p.) ... 32. **Ion Murărașu** (21 p.) ... 58. **Marcel Tancău** (4 p.); 62 de participanți.

3±: 1. **Valery Shavirin** (40,5 p.) 2. Michail Marandiyuk (38 p.) 3. Juri Marker (37 p.); 53 de participanți.

n±: 1. **Michail Marandiyuk** (43,5 p.) 2. Valery Shavirin (39 p.) 3. Aleksandr Feoktistov (37 p.) ... 37. **Stelian Lambă** (13,5 p.); 45 de participanți.

Studii: 1. **Andrey Vysokosov** (39 p.) 2. Oleg Pervakov (38 p.) 3. David Gurgenzidze (35,5 p.) ... 13. **Virgil Nestorescu** (24,5 p.) ... 28. **Arpad Rusz** (16 p.); 46 de participanți.

Ajutoare: 1. **Valery Gurov** (45,5 p.) 2. Mario Parrinello (42 p.) 3. Franz Pachl (41 p.) ... 25. **Ion Murărașu** (30 p.) ... 90. **Marcel Tancău** (6p.); 96 de participanți.

Inverse: 1. **Andrey Selivanov** (43 p.) 2. Aleksandr Feoktistov (36,5 p.) 3. Zivko Janevski (36,5 p.) ... 21. **Ion Murărașu** (22 p.) ... 38. **Paul Răican** (14 p.) ... 43. **Marcel Tancău** (5 p.); 48 de participanți.

Feerice: 1. **Reto Aschwanden** (38 p.) 2. Klaus Wenda (36 p.) 3. Juraj Lörinc (35 p.) ... 11. **Ion Murărașu** (29 p.) ... 16. **Vlaicu Crișan** (27,5 p.) ... 20. **Paul Răican** (26 p.) ... 28. **Eric Huber** (24,5 p.); 55 de participanți.

Retro: 1. **Thierry Le Gleuher** (41,5 p.) 2. Alexander Kisliak (39,5 p.) 3. Reto Aschwanden (39 p.) ... 12. **Paul Răican** (29 p.); 20 de participanți.

AL 48-LEA CONGRES DE COMPOZIȚIE ȘAHISTĂ

Federația greacă de șah, împreună cu Comisia greacă de compoziție șahistă invită pe toți cei interesați la Congresul Comisiei Permanente de Compoziție șahistă, care va avea loc în septembrie la Eretria, în insula Evia, situată la 110 km de Atena.

Cazare cu pensiune completă la hotel de 4 stele, incluzând toate taxele de participare și banchetul: 70 €/zi în cameră simplă, 58 €/zi în camera dublă, 55 €/zi în cameră triplă.

Vă puteți înscrie până la data de 15.07.2005 la **Harry Fougaxis**, Megistis 22-24, GR-11361 Atena, Grecia sau prin e-mail: harryfou@ath.forthnet.gr

Invitația și toate informațiile: <http://www.saunalahti.fi/~stniekat/pccc/index.htm>

Cupa F.R.Ș. - 2005

Concursul jubiliar "35 ani B.P."

Cu ocazia împlinirii a 35 de ani de apariție a Buletinului Problemistic, concursul jubiliar va avea două secții, fiecare bazată pe câte o idee originală (mai veche sau mai nouă), concepută de colaboratorii noștri din țară, autori ai problemelor prototip ce au un conținut care merită dezvoltat și perfecționat.

Secția "DELFIN" - probleme h#3 cu figura feerică **delfin** (DO = S + K = ♘ + ♙ = ♘) fără alte feerisme, decât eventual Noctambul clasic (♚); pot exista gemeni, dar fără zeropозиție.

Secția "REMAX" - probleme h#3-4, reciproc maximal (hr. #3 max / max. hr. #4), gemenii fiind admiși, dar fără zeropозиție și fără orice alte condiții feerice.

Trimiteri nelimitate numeric, până la 31.12.2005, la **Valeriu Petrovici, C.P. 77-09, București 03.3290, România**. Arbitrajul e asigurat de G. Nedeianu, N. Chivu și colectiv. Premii în diplome și literatură de specialitate cu conținut problemistic-șahist.

Precizări:

Delfin = DO = ♘ = dauphin, dolphin, delfino = ♘ + ♙ (v. schema)

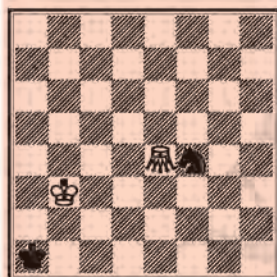
Lăcusta = S/G = ♘ = sauterelle, grasshopper, сверчок

Cangur = K/KG = ♙ = kanguruh, kangaroo, кенгуру

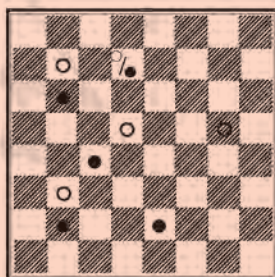
Gabriel NEDEIANU
4125 B.P. 78/2002

Schemă pentru DO

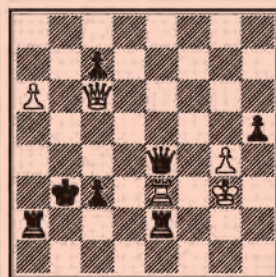
Neculai CHIVU
inedit

(3+2) h#3
h1
b) h1 -> h8

b5-b8/b1/f1/h5/e8/
:b7/e5/d3

(5+7) hr. #3 max.

GN - a) 1. ♔d3 ♚c3 2. ♔c1 ♚c2 3. ♔a2 ♘b1# (+ h1=♘! 4. ♔c1? = + h1=♙!)

b) 1. ♔e2 ♘e1 2. ♔c3 ♘b4 3. ♔b1 ♘b2# (+ h8=♘! 4. ♔c3? = + h8=♙!)

Alte exemple în BP 73/2000, 76/2001, 77+78/2002, 79/2003, Quartz 17/2001.

NC - 1. ♔h7 (1. ♔h1?) ♙g6 2. ♔d7 ♙d3 3. ♔g4# / 3. ♔a4 ♙c3#